

ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ

ΕΤΟΣ Α'.

ΤΕΡΠΕΙ-ΜΟΡΦΩΣΗ-ΕΥΦΩΝΕΙ

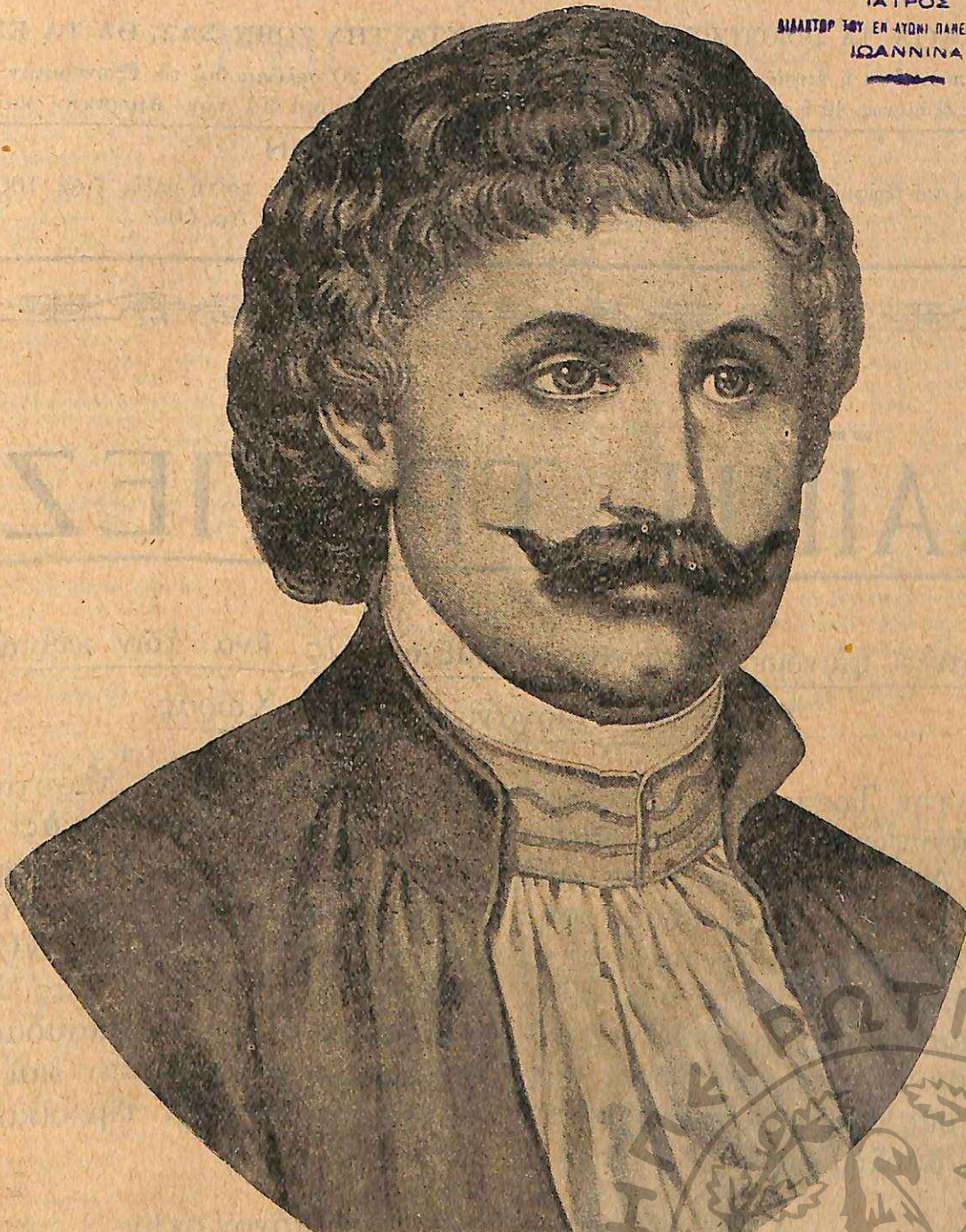
ΔΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 23

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΤΣΟΓΙΑΣ

ΙΑΤΡΟΣ

ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΤΟΥ ΕΝ ΑΥΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

ΕΓΓΕΡΤΗΡΙΟΝ

ΤΕΡΠΕΙ - ΜΟΡΦΟΝΕΙ - ΕΥΨΟΝΕΙ

ΚΑΙ ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΤΑ ΠΟΛΥΤΙΜΩΣ ΕΕΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΣΑΣ, ΘΑ ΤΑ ΕΧΕΤΕ ΜΕ

150 δρχ. πού είναι ἡ ἐτησία συνδρομή
75 ἡ ἑξαμήνης, 40 ἡ τρίμηνης

20 σελίνια διὰ τὸ ἑξωτερικὸν ἐν γένει
6 δολλάρια διὰ τὴν Ἀμερικὴν καὶ Αὐστραλίαν

ΔΙΑΤΙΜΗΣΙΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

*Η τελευταία σελὶς τοῦ ἔξωφύλλου Δοχ. 2000, Δίχρωμος 2500—*Η δευτέρα καὶ τρίτη σελὶς Δοχ. 1000, Δίχρωμος 1500
Διαφημίσεις ἐντὸς τοῦ κειμένου καὶ ἐντὸς πλαισίου Δρ. 500

ΛΑΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Ἀποτελεῖ φαινόμενον ταχείας ἐξελίξεως εἰς ἓνα τῶν κυριωτέρων

Τραπεζικῶν Ὄργανισμῶν τῆς Χώρας

Ὑπὸ τὴν Τραπεζικὴν καὶ οἰκονομολογικὴν ἰδιοφυῖαν, πλουτισμένην
ταὶ ἀννυψωμένην καὶ ἀπὸ καλλιτεχνικὰς καὶ ἀνθρωπιστικὰς ροπὰς,
τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. ΛΟΒΕΡΔΟΥ, δικαίως κατέκτησε καὶ
κατακτᾷ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγάπην του, διὰ
τὸ τόσον εὐεργετικὸν αὐτῆς «ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ»
τὸ ὁποῖον ὅχι μόνον σᾶς δίδει τόκον 4 ο)ο, ὅχι μόνον σᾶς δίδει τὰ
χρήματά σας ὅταν θέλετε νὰ τὰ πάρετε, ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον
καὶ ἂν τυχὸν ἀρρωστήσετε σᾶς δίδει δωρεὰν ἀποζημίωσιν καὶ ἀκόμη
ἂν σᾶς συμβῇ ἀνεπανόρθωτον ἀτύχημα, δίδει εἰς τὴν οἰκογένειάν
σας ἀποζημίωσιν !

Αὐτὸ τὸ μέγα εὐεργέτημα μόνον στήν

ΛΑΪΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ

ὅτι τὸ βοηθεῖ

ΙΔΡΥΘΗ
ΕΝ
ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ
1912

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ
ΤΟΥ ΦΡΟΝΗΜΑΤΟΣ — ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ — ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΚΑΙ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. ΒΟΥΤΕΤΑΚΗΣ

ΠΡΟΣ ΑΝΥΨΩΣΙΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

Σπανίως αντιστοιγνωμία διευκολύνει
τόσον πολύ τὸ ἔργον τοῦ φυσιογνω-
ματοῦ ὅσον ἡ φυσιογνωμία τοῦ με-
γαλοψύχου τοῦτου τέκνου τῆς Ἑλλη-
νικῆς πατρίδος. Ἡ εὐγένεια τῶν
παλμῶν τῆς ψυχῆς τοῦ ἐξωτερικου-
μένη ἀπλοῦται ἐφ' ὅλης τῆς μορφῆς
του εἰς μίαν γλυκεῖαν ἡμερότητα,
τὴν ὅποιαν σκυθρωπαίνει μόνον ὁ
μεγάλος πόνος του καὶ τὸ ὑψηλὸν
ἐνδιαφέρον του ὑπὲρ τῆς καταδυνα-
στευομένης ἀνθρωπότητος.

Τὸ δὲ ἀδάμαστον θάρρος του, ἡ
εὐθυμία του, ὁ πέραν τοῦ φόβου καί
τοῦ ἀτομικοῦ ὑπολογισμοῦ σφρηγί-
σμενος χαρακτήρ του, ἀντικαταπρί-
ζονται ἐπὶ τῆς φυνισιογνομίας του εἰς
τόσον ἀδράς καὶ ἐκφραστικὰς γενο-
μὰς ὥστε τὰ δυνάτατι καὶ ἰσχυρι-
σθῆναι ὅτι πισιότερος καὶ ἀκραιφνετε-
ρος ἀντικαταπτρισμός δὲν ἦδύνατο
τὰ ὑπάρξῃ

* *

“Ὅπου καὶ ἂν τὰ ὄσα σου ἐνδρί-
σκονται, ὅπου καὶ ἂν ἡ σκὴνὴ των
διεσκορπίσθῃ ἢ θὶ διεσκορπι-
σθῇ καὶ ὅπου καὶ ἂν ἡ ψυχὴ σου
ἀναπανομένῃ νανορίζεται ἀπὸ τὰς
μολπὰς τῶν ὑπεροκομιῶν ἀγαθῶν

Δυνάμεων διὰ τὴν ὑπέροχον θυσίαν
της, ἡ μνήμη σου ἡ χρυσοκόρυφος,
ὠμορρόφωψε Ῥήγα, ἀποτελεῖ καὶ θ'
ἀποτελεῖ εἰς τὰ ἀγνόητα βάθρῃ τῆς
ψυχῆς τὸ τιμιώτερον καὶ εὐλαβέστε-
ρον πάντως προσκύημα· καί, ἐφ'
ὅσον ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον δὲν
σβεσθῇ ὁ ἔρωσ πρὸς τὴν Ἐλευθε-
ρίαν καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχον ἄνθρω-
ποι νὰ αἰσθάνωνται τὸν ἔρωτα τοῦ-
τον καὶ τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ ἢ Ἑλλη-
νες λέγονται οὗτοι ἡ Κινέζοι, ἡ μαύ-
ροι εἶνε ἢ κίτρινοι, δὲν θὰ παύσης
ποτὲ, Φεραΐτε, νὰ εἰσὶν εἰς τὴν ψυ-
χὴν αὐτῶν ἕνας εὐγενὴς ἰδανιστῆς,
ἐνας ἀπὸ τοὺς μάρτυρας τῆς ἐλευθε-
ρίας, ὃ μεγαλόκαρδο καὶ ἀδικοσκα-
τομένο τέκνον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, πού
ὁ θάνατός σου ὑπῆρξεν ἀκόμη πι-
κρότερος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ
τρισπικρότερος διὰ τὴν Φυλὴν σου,
δίδει ὀφείλεται ὄχι εἰς τὴν αἰμοδι-
ψίαν τῶν ἀνελευθέρων βαρβάρων οἱ
οποῖοι σὲ ἐστοργάλλουν, ἀλλ' εἰς
τὴν ἀτίμιαν τῶννομιζομένων μὴ βαρ-
βάρων πού ἔργον Ἰουδα ἐτετέλεσαν.

Ὁ Ρήγας Φεραῖος ἐγεννήθη τῷ

1755 εἰς Βελεστίον τῆς Θεσσαλίας, ἐξεπαυθεὺν δὲ εἰς Βουκουρέστιον. Ἐχον δὲ μεγάλον καὶ φλογερὸν τὸ αἶσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ ἐπεδόθη εἰς τὸ κολοσσάειον ἔργον τῆς προπαρασκευῆς τῆς μεγάλης Ἑθνικῆς ἡμῶν Ἐξεγέρσεως. Πρὸς τοῦτο συνῆψε σχέσεις μετὰ διακεκριμένα πρόσωπα καὶ μετὰ πολλοὺς ἐπισήμους Τούρκους καὶ Ἀλβανοὺς. Συνέγραψε τὸν χάρτην τῆς Ἑλλάδος, διάφορα βιβλία, συνέθεσε δὲ καὶ θαυμάσια θούρια του, τὰ ὅποια ἐπὶ τριακοναετίαν ἀδόμενα ἐχρησίμευσαν ὥς ἡ θρυαλλὶς τῆς μεγάλης ἐπαναστάσεως.

Κατόπιν μετέβη εἰς Βιέννην διὰ
νὰ ἐκτυπώσῃ τὰ συγγράμματα του.
Ἐκεῖθεν δὲ συνεννοήθη μετὰ τοῦ
Μεγάλου Ναπολέοντος, τότε ἀπλοῦ
στρατηγοῦ καὶ τοῦ ἐξήτησε βοήθειαν
διὰ τὸν μέλλοντα ἀγῶνα τῆς Ἑλλά-
δος. Ὅταν δὲ διήρχετο διὰ Τεργέστης
μεταβαίνων εἰς Βενετίαν πρὸς συνάν-
τησιν τοῦ Βοναπάρτου, τὸν συνέλαβον
αἱ Αὐστριακαὶ ἀρχαὶ μετὰ ἑπτὰ ὁπα-
δῶν του καὶ τὸν παρέδωκαν εἰς τὴν
Τουρκίαν ἣ ὅποια τὸν ἐθανάτωσεν εἰς
Βελιγράδιον τὸ 1798.

ΕΝΑ ΜΕΓΑ ΕΡΩΤΗΜΑ:

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΚΕΠΤΕΤΑΙ ΕΝΑΣ ΠΑΤΕΡΑΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΟΥ

Ἦνας τρισευτυχισμένους πατέρας,
 με ἕνα θησαυρὸν μεγαλείτερον ἀπὸ τοῦ
 Κροίσου, με ἑπτά τοιούτεσι παιδίαι,
 τοῖς ὁποίοις ἡ ψυχὴ εἶναι πλημμε-
 σμένη ἀπὸ πατρικὴν στοργὴν καὶ ἀ-
 γάπην πρὸς αὐτὰ καὶ ἀπὸ ταράττου-
 σαν ἀνησυχίαν διὰ τὸ μέλλον των,
 διὰ τὴν εὐτυχὴ ἀποκατάστασιν των, ὃ
 ἀπὸ τῆς Διμνήστριας τῆς Θάσου εὐγε-
 νικὸς ἱατρός κ. Δύγ. Ἀναστασίδης,
 μᾶς ζητεῖ με ὅλην τὴν μετριοφροσύ-
 νην ποῦ τοῦ ὑπαγορεύει ἡ εὐγενικὴ
 καρδιά του καὶ τὸν ἑλπίαν πρὸς ἀντιπαρ-

κρίσιμα του και με όλον το αργυρόν του
ἐκδιέφερον πού τού γεννᾷ ἡ μεγαλει-
ώδης πατρική σου σοφία, τὸ νὰ
δώσωμεν τὴν συμβουλὴν μας, τὴ νὰ
κάνῃ τὸ ἕνα του παιδί πού τελειώνει
τὴν Δ'. τάξιν τὸ Γυμνάσιον, τὴ τὸ ἄλ-
λο πού τελειώνει τὴν Γ'. τάξιν, τὴ τὸ
ἄλλο πού ἀρχίζει τώρα τὸ Γυμνάσιον
καὶ τὴ τὰ ἄλλα τέσσαρα πού πηγαί-
νουν στὸ Δημοτικόν. Μέγα ἀληθὲς τὸ
ῥῶτῃμα τού καλοῦ πατρὸς καὶ ἡ ἀ-
νέστησις εἰς αὐτὸ ὅχι εὐχέμεθα. Ἐν
πρώτοις, ἵνα εὐχαριστήσωμεν τὸν εὐ-
τυχὴ πολὺτόν σου ἱατρόν—πατέρα με-
τὰς θερμότερας εὐχαριστίας μας διὰ
τὰ ῥαπία σου λόγια καὶ τὴν ἑξαιρε-
τικὴν ἰδέαν πού ἀπὸ καλωσύνης του

ἔχει περὶ ἡμῶν καὶ τοῦ ἔργου μας, ὅ-
στερα θὰ τοῦ σφίξωμε τὸ χεῖρ με τὸ
πιδ ἐγκάρδιο σφίξιμο διὰ τὴν θείαν,
τὴν θειοτάτην πασάν, εὐχαρίαν
ποῦ τοῦ χαρίζεῖ, ποῦ ὀφείλει
διὰ τοῦ χαρίζεῖ, τὸ συναίσθημα ὅτι εἶ-
ναι ὁ δημιουργὸς ἐπὶ τὰ ἀνθρωπίνων
ὕψιστος, αἱ ὁποῖαι διὰ τῆς συνε-
χίσσεως τῆς ζωῆς του διὰ ἐπιτελέσουν
πειθαρχικὰ τὴν ὑψηλοτάτην τῆς Δη-
μιουργίας ἐπιταγὴν πρὸς τὸν ἄνθρω-
πον, τὴν διαιώνισιν τῆς ἀνθρωπώ-
τητος.

Ἀλλὰ τὴν ὑψηλὴν αὐτὴν εὐτυχίαν
του, τὴν παγάζουσαν ἀπὸ τῆν φυσί-
κην ζωὴν, ἀπὸ τῆν φυστικὴν
κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἔρ-
χεται κατόπιν ἀμέσως ἡ τοῦ τὴν
συγκρούσιν, ἡ τοῦ τὴν μετριότητα καὶ
πολλὰς φορές ἡ τοῦ τὴν ἐκμηδένισιν
τὸ μέγα ἀλήθως πρόβλημα τῆς κοι-
νωνικῆς τῶν ἀποκαταστάσεως. «Τί θὰ
τὸ κάμω, τί θὰ τὸ σπουδάσω, πρὸς
ποῖον δρόμον ἂν τὰ εὐήσω; πῶς ἂν
τὰ ἀποκαταστήσω;» Ἰδοὺ ἐρωτήματα
ποῖν βασανίζουν καὶ πρέπει νὰ βασα-
νίζουσι, κάθε στοργικὸν πατέρα, ἔχον-
τα πενιχρὰ τὰ οἰκονομικὰ μέσα.

ὁσημέραι δυσκολώτερον. Αἱ κοινωνικαὶ συνθήκαι, περιπλοκώτεραι. Οἱ ἐπαγγελματῖαι, περισσότεροι ἀπὸ τοσους χρειάζονται αἱ ἀνάγκαι ἑνὸς τόπου, ὡρὶς να ἑξαιροῦνται οὔτε τὰ ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα, οὔτε ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος, ἡ βιοτικὴ συννεπὼς πάλῃ σκληρότερα, ὁ ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν βιοπαιλατιστῶν ἀγριώτερος, ὁ ἀλλήλοσβασμὸς ἐξέλειπτε, ἡ ἀλληλεγγύη, ὁ μεγαλειώδης ἀδαμαίντινος οὔτος κρῖκος ποὺ συνδέει, ὑψώνει, ἐξευγενίζει, θίσιπει τὸν ἄνθρωπον, κατέστη ὁρος ἀγνώστος, ἔννοια ἀανάληπτος εἰς τὰς σημερινὰς κοινωνίας καὶ ἀντ' αὐτῆς ὑψώθη τὸ «ὁ γὰρ θάνατός σου ζώη μου», καὶ τέλος ὁ ψευτοπολιτισμὸς μας, πολιτισμὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδείξεον καὶ τῶν ἐσωτερικῶν—ὑποκειμενικῶν ἐρεσιπῶν, μᾶς ὠδήγησε καὶ μᾶς ὠδηγεῖ πρὸς μίαν ζώην σκληρότεραν, ἀντιρροιστικωτέραν, ἀπαιθηροπότεραν, ἀχαρὶ τυραννικὴν, ψυχοφθόρον, ἀναξίαν ἀνθρώπων ἐξημερωμένων ψυχικῶς, ὅπως αὐταπαυόμενοι πιστεύομεν, ἔσως τοδεῖαυτοὺς μας καὶ καθοδηγοῦμένους ἀπὸ θεῖαν ποτὴν καὶ ἀνταξίαν

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΖΩΕΣ ΠΟΥ ΣΤΟΙΧΙΩΣΑΝ

ΥΠΟ Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

Τὸν Πέτρο τὸν ἐφυσούσε τὸ θαλάσσινο ἀεράκι καὶ ἔβλεπε τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος.

Ἦτο καμιά ὥρα πού τὸ βαπόρι εἶχεν ἀφίση τὴν Ἰθάκη. Πολὺ λίγο ὅμως ἐπρόσεξε τὸν τόπο καὶ τοὺς ἀνθρώπους πού μπήκαν στὸ πλοῖο. Θυμόταν μόνον ἕνα νησάκι στὴ μέση τοῦ λιμανιοῦ μὲ κάτι χαλάσματα ἐπάνω, πού δὲν ἐφρόντισε νὰ μάθῃ τί ἦσαν ἄλλοτε καὶ ἕνα μάζεμα σπιτιῶν ἔξω μὲ κληματαριές, καὶ κάτι μισογκρεμισμένους ἀνεμομύλους στὰ ὑψώματα. Θυμόταν ἀκόμη πῶς τὸ μουράγιο ἦτο πολὺ μεγάλο καὶ πῶς στὴν παραλία ἦσαν στὸ μέρος πού ξεκινούσαν οἱ βάρκες πολλοὶ ἄνθρωποι.

Αὐτὰ μόνον τοῦ ἤρχοντο στὸ νοῦ ἀπὸ τὴν Ἰθάκη, καὶ δὲν ἦτο μιὰ ὥρα πού ἀφίσαν τὸ λιμάνι τῆς.

Μέσα στὸ βαπόρι μπήκαν κάμποσοι ἐπιβάτες. Ἦτο καὶ ἕνας ἄνδρας καλοδεμένος καὶ μιὰ γυναῖκα μαζὺ του νέα καὶ κομψή. Ἡ αἰσθησις τῆς γυναίκας τοῦ ἔφερε λύπη. Ἰδὲν ἐμπρός του τὰ μάτια τῆς Λίνας, τὰ γλυκὰ καὶ ἀγαπημένα καὶ τοῦ ἐφάνηκε πῶς καὶ τὰ μάτια τῆς Λίνας καὶ αὐτός, ἔγιναν ἕνα κομμάτι μυστήριου πού εἶχε χυθῇ στὸ ἄπειρο μυστήριο τοῦ κόσμου. Καὶ ὅλα τριγύρω του ἦσαν κομμάτια ἀπὸ τὸ μυστήριο τὸ μεγάλο.

κηνανθρώπων καθοδηγούμενων ἀπὸ τὰ ζωώδη ἐνστικτὰ των.

Ἔνας μορφωμένος λοιπὸν πατέρα, πού ὄνειρόν του ἔχει νὰ κάμῃ τὰ παιδιά του ἀνθρώπους καὶ ὄχι κτηνανθρώπους, πού νὰ τὰ τοποθετήσῃ ἐν τῷ μέσῳ μιᾶς τέτοιας λυκοφωλεᾶς διὰ νὰ σταδιοδρομήσουν κατὰ τὸν τρόπον ἀνθρώπων, ὅστις ἂν μὴ στιγμήν ἐκείνην μνήμην του; Ποῖαν ἀνατροπὴν καὶ ποῖαν μόρφωσιν νὰ τοὺς δώσῃ, ὥστε νὰ μπορέσουν νὰ ζήσουν χωρὶς νὰ πατήσουν ἐπὶ πτωμάτων καὶ χωρὶς νὰ καταπατηθοῦν ὡς πτώματα;

Ὡς τὸ πρόβλημα εἶναι πολὺ μεγάλο, παμμέγιστον!

Ἐπειτα πλὴν τοῦ εἶδους τῆς μορφώσεως, τί ἐπάγγελμα νὰ τοὺς δώσῃ; Ἐκεῖνο βέβαια πού δειχνεῖ ἡ φύσις καὶ τοὺς κλίσας. Ἄλλ' ἐὰν εἰς ἐκεῖνο τὸ ἐπάγγελμα ὑπάρχει πληθωρισμός; ἢ δὲν ἔχει πέρασι στὸν τόπον τοὺς; ἢ καὶ ἂν εἶναι παιδιά χωρὶς καμμίαν καὶ ἐξαιρετικὴν κλίσιν; Πού τέλος πρέπει νὰ σκεφθῇ ἕνας πατέρας ὥστε νὰ κατορθώσῃ νὰ ἐκλέξῃ διὰ τὰ παιδιά του τὸ ἐπάγγελμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ δι' αὐτὰ καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν θὰ ἀποβῇ ἀποδοτικώτερον ἀπὸ κάθε ἄλλο ἐπάγγελμα πού τυχὸν θὰ ἐπεδίδοτον;

Ἐπειδὴ τὸ θέμα εἶναι καὶ πολὺ-πλοκὸν καὶ δύσκολον καὶ ὑψηλῆς σημασίας, διότι σενδέεται μὲ τὴν ἀρμονικώτεραν ἐξέλιξιν τῆς κοινωνίας καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ μᾶς ἔχουν ἀποστείλῃ τὸ αὐτὸ ἐρώτημα τὸ «Ἐγερτήριο» προκαλεῖ τὰς γνώμας τῶν δυναμένων πολλὴν ἢ λίγο νὰ διαφωτίσωσι, ἐπιφυλασσόμενον στὸ τέλος νὰ ἐκφέρῃ τὴν ἰδικήν του.

Καὶ οἱ στεριᾶς καὶ ἡ θάλασσα μυστήρια μὰ μὲ συνολικὴ καὶ ὄχι κομματισμένη ζωὴ. Ἡ μελαγχολία τοῦ Πέτρου, καθὼς ἔβλεπε τὰ χρώματα τῆς στεριᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, ἐπῆρε τὸ αἶσθημα ἐνὸς τέλους ζωῆς. Καὶ ἡ νεοφερμένη γυναῖκα αὖθεν ἀλλοιώτικα καὶ αὐτῇ, καθὼς τὴν ἐκύτταζε, τὸ λυπημένο του αἶσθημα.

Ὁ ἄνδρας ὅμως πού συνώδευε τὴν νέα γυναῖκα εἶχε φέρεῖ μαζὺ του ἕνα φωνόγραφο. Τὸν ἔβαλε κι' ὅλας νὰ παίξῃ καὶ κόσμος πολὺς μαζεύθηκεν ὁλόγυρα. Μὰ τὰ ἀστεῖα τοῦ Καραγκιόζη, τοῦ Μπάριμα Γιώργου καὶ τοῦ Χατζῆ Ἀϊβάτη εἶχαν καὶ αὐτὰ τὴν μελαγχολία των, καὶ ἄς γελοῦσαν οἱ ἄλλοι ἐπιβάτες καὶ ἡ νέα γυναῖκα. Ὁ Πέτρος λυπόταν καὶ τὸν ἴδιον ἄνθρωπο πού εἶχε τὸν φωνόγραφο καὶ ἔκανε τοὺς ἄλλους νὰ γελοῦν τόσο.

Ἡ Λίνα ἐστέκετο ἀκόμη στὸ μῶλο, ἔτσι τὴν ἔβλεπε, ἀνακατεμένη μὲ τὸ σκοτάδι. Ἐστέκετο ἀπὸ χθὲς βράδυ προσηλωμένη στὸ πλοῖο πού ἔφευγε καὶ στὸν Πέτρο πού τὸν ἔχανεν ἀπὸ τὰ μάτια τῆς. Ἐστέκετο στὸ μῶλο σὰν νὰ εἶχε στερεώσῃ καὶ ἀπολιθώθῃκεν ἐκεῖ.

Καὶ ἡ καλὴ τῶν φίλων, ἡ Α., ἐστέκετο πάντα στὸ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ τῆς γιὰ τὸν ταχυδρόμο πού δὲν ἤρχετο ἀκόμη καίποιδες ἔξωρε τότε θὰ ἤρχετο. Ἦτο καιρὸς πού ἐπανδρεῖ-θηκε κρυφὰ ἀπὸ τοὺς δικούς τῆς. Τὸ ὄμορφο παιδί πού τὴν ἔκανε γυναῖκά του, ἔφυγεν ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες μετὰ τὸν γάμο γιὰ τὴν πατρίδα του, μὰ ἀπὸ ἐκεῖ δὲν ἔγραφε στὴν Α. Καὶ ὁ Πέτρος τὴν ἔβλεπε, καθὼς ἐπερνούσε μὲ τὴν Λίνα ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς, γὰρ στέκεται πάντα στὸ παράθυρο καὶ νὰ περιμένῃ τὸν ταχυδρόμο.

Πρὶν ἀπὸ πολλὰς ὥρας σὰν ἦτο ἀκόμη βαθειὰ ἀνύγν, τὸ βαπόρι εἶχε φθάσει στὸ μεγάλο λιμάνι. Ὁ Πέτρος εἶχε νὰ τελειώσῃ μιὰ παραγγελίαν καὶ μιὰν ἐντολή. Ἐτάβηξε γιὰ τὸ σπίτι τοῦ νέου. Ἡ Α. τοῦ εἶχε δώσει ἕνα γράμμα γι' αὐτόν καὶ τοῦ παραγγέλλει νὰ τὸν ἰδῇ καὶ νὰ τοῦ μιλῇ. Καὶ ὁ νέος πῆρε τὸ γράμμα, τὸ ἀφισε σὲ μιὰ ἄκρη, καὶ δὲν εἶπε τίποτα. Καὶ ὁ Πέτρος ἔβλεπε πάλι τὰ μάτια τῆς Α. νὰ κατὰζουν ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ τῆς, πότε θὰ φανῇ ὁ ταχυδρόμος νὰ φέρῃ τὴν ἀπάντησιν καὶ τὸ γράμμα πού δὲν θὰ ἤρχετο ποτέ.

Ὁ φωνόγραφος πού εἶχε γιὰ λίγο σταματήσῃ ἀρχισε πάλι. Δὲν τὸν ἐνοιαζεν ὅμως πιά τὸν Πέτρο γι' αὐτόν.

Τὸ νησί τῆς Λευκάδος ἐπλησίαζε τώρα ὅλο καὶ πιδ πολὺ, γεμάτο ἀπὸ ἐλαιόδενδρα. Ἡ πνοὴ τῶν ἀνθρώπων πού διακόσια τρακόσια χρόνια πρὶν ἀπὸ ἐδῶ, ἐφύτευαν αὐτὰ τὰ δένδρα, εἶχε στερεώσῃ καὶ αὐτῇ καὶ εὐρίσκειτο μέσα στοὺς ἐλαῶνας κά-νοντες συντροφιά στὰ δένδρα. Ὁ μῶλος δὲν θὰ ἦτο πιδ πολὺ ἀπὸ διακόσια μέτρα ἀπὸ τὸ μέρος πού ἔστα-μάτησε τὸ βαπόρι. Ὁ Πέτρος ὅμως δὲν θὰ ἐπρόλαβα νὰ πεταχθῇ ἔξω

μιὰ στιγμῇ. Ὁ καπετάνιος ἐβιάζετο νὰ συνεχίσῃ τὸ ταξίδι καὶ ἐφώναζε στοὺς βαρκάρηδες.

—Λόρδοι γιγνήκατε!

—Γρήγορα κάντε καὶ δὲν θὰ ρίξω ἄγκυρα.

Ὑστερα ἀπὸ λίγο ὁ καπετάνιος ἀνέβηκε στὴ γέφυρα, παράγγειλε στὸν τιμονιέρη «ἐξίλα» ἐφώνησε σὲ μιὰ βάρκα «ἀβάρα» καὶ τὸ βαπόρι ἀρχισε νὰ κινῆται. Τὸ ἀγκομαχῆτό του ἦτο ἔλοφρό μὰ θὰ ἐδυνάμωνε γρήγορα.

Καὶ ἐδῶ, σὰν τὸ ἄλλο νησί, ἦσαν μῦλοι στὴν παραλία, πού ἕνας μόνον εἶχε ἀντένευ. Οἱ ἄλλοι ἦσαν χαλασμένοι.

—Ἐπέρασε καὶ αὐτῶν ἡ ἐποχὴ, εἶ-πεν ὁ κύριος τοῦ φωνογράφου... Ναι ἔπέρασε, εἶπε πάλι στὸν Πέτρο. Τί λέτε οἱς;

—Τίποτε δὲν περνᾷ ἀπάντησεν ὁ Πέτρος. Ἐτοίμω φαίνεται.

Αὐτὸς ἔβλεπε τοὺς ἀνεμομύλους μὲ πανιά καὶ ἀντένευ νὰ γυρίζουν καὶ νὰ ἀλέθουν ὅπως τὰ πιδ παλιὰ χρο-νία. Ἡ ψυχὴ τῶν ζωντανῇ καὶ ἡ κί-νησις των εἶχε στερεώσῃ στὰ τωρινά των χαλάσματα καὶ δὲν ἐξεκολλοῦσεν ἀπὸ ἐκεῖ.

Ἦσαν καὶ ἄλλα πράγματα πού ἀπελιθώνοντο καὶ ἔκαναν τὸν Πέτρο νὰ πιστεύῃ ὅτι καὶ οἱ ἐκφράσεις μας, καὶ τὰ αἰσθητά μας, καὶ οἱ κινή-σεις μας, καὶ κάθε σκηνὴ τῆς ζωῆς μας δὲν περνοῦν καὶ δὲν χάνονται, μὰ στοιχειώνουν καὶ μένουν καὶ στέ-κονται μὲ ξεχωριστὴ τὸ κάθε ἕνα ὄν-τότητα στὸ ἄπειρο τοῦ κόσμου.

Ἐξήτησεν ἀπὸ τὸν κύριό τοῦ φωνογράφου τὴν ὥρα. Ἦτο πέντε πιά τὸ ἀπόγευμα, ἡμέρα Πέμπτη. Τὴν ὥραν αὐτὴν ἀκριβῶς ἡσθάνετο πῶς ὄχι μόνον ὁ ἄνθρωπος ἔχει ψυχὴ πού χωρίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα ὅταν πεθάνῃ ὁ ἄνθρωπος, μὰ καὶ ὅταν ζῇ. Τώρα τὸ ἐνοίωθε πῶς ἡ ψυχὴ τῆς Λίνας ἐταξίδευε μαζὺ του, πῶς ἦτο κοντὰ του, πῶς τὸν ἐσυντρόφευε. Καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀχώριστου φίλου του καὶ οἱ θεατρίνοι εἶχαν κολλήσῃ στὴν τα-βέρνα καὶ δὲν ἐννοοῦσαν νὰ τραβή-χθουν ἀπὸ ἐκεῖ. Καὶ ἡ ἀδελφὴ του δὲν ἦτο τρόπος καὶ αὐτῇ νὰ φύγῃ μὲ τὸν ἄνδρα τῆς ἀπὸ κάποια τῆς ἐπί-σκεψι. Καὶ ἡ Α. εἶχε μείνῃ πιά γιὰ πάντα ἐκεῖ στὸ παράθυρο καὶ δὲν θὰ ἔφευγε ποτέ.

—Καταλαβαίνετε λοιπὸν πῶς τί-ποτα δὲν περνᾷ, εἶπεν ὁ Πέτρος στὸν ἄνθρωπο τοῦ φωνογράφου καὶ στὴν γυναῖκα του. Μέσα καὶ ὁλόγυρα στοὺς χαλασμένους ἀνεμομύλους μορεῖ νὰ στερεώσων ἢ νὰ στοιχειώσων οἱ μυ-λωνάδες καὶ τὰ πρόσωπα πού χρόνια καὶ χρόνια ἔφεραν νὰ ἀλέσουν τὸν καρπὸ. Δὲν βλέπετε σεις τίποτα;

—Μόνον οἱ σαββατογεννημένοι, ἔχω ἀκούσῃ, πῶς βλέπουν κατὰ τέτοια πράγματα, εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ φωνογράφου. Αὐτὸ ἔχω ἀκούστα.

Καὶ ἡ νέα γυναῖκα κύτταζε μὲ ἀλ-λοιώτικα μάτια τὸν Πέτρο. Μὰ ἐφαί-νετο πῶς οὔτε αὐτῇ δὲν ἔβλεπε τί-ποτα.

Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΦΩΣ

ΚΡΙΣΕΙΣ
ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΟΥΤΟΥ

«... Τὸ ὑπέροχο καὶ βαθύτατο θέμα «Ὁ Κομμουνισμός ὑπὸ ἐπιστημονικὸν φῶς» θ' ἀρκοῦσε αὐτὸ μονάχα, ν' ἀνυψώσῃ ἀπά-νω ἀπὸ τὸν περιοδικὸν τύπον τὸ «Ἐγερτήριο»...»

Σ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Διδάσκαλος Προτύπου Καστορίας

«... Παρακολουθώντας τὸ δη-μοσίευσμά σας «Ὁ Κομμουνι-σμός κλπ.» σταματᾷ ἡ προσοχή μου σὲ πολλὰ σημεῖα καὶ μὲ ἀ-ναγκάζει νὰ ἀναθεωρήσω τὰς ὑ-πὲρ τοῦ Κομμουνισμοῦ ἀνεπι-φυλάκτους προτιμήσεις μου. Ὡς νέος, ψάχνω νὰ βρῶ τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθειαν. Εἰς ὅσα γράψατε ὡς τώρα περὶ ὕλισμου καὶ βρι-σκω, μὰ ὄχι καὶ τὸ φῶς πού ζητῶ διὰ νὰ χορτάσω τῆς ἀπο-ρίης μου. Ἐὰν ὁ Κομμουνισμός δὲν μᾶς φέρει τὸν Παράδεισο, ὅπως γράφετε, ἀλλὰ μήπως καὶ τὸ Ἀστικὸν Καθεστῶς μᾶς τὸν ἔφερε; Γι' αὐτὸ δὲν βλέπετε τί-ποτε τὸ τραγικόν;...»

Γ. ΤΡΙΒΗΣ

Φοιτητὴς Πανεπιστημ. Ὁ)κης

Σημ. Ἐγερ.—Τὸν ἀγαπητόν μας φοιτητὴν κ. Τρίβην, πού τόσο ἀξί-επαινα ζητεῖ τὸ φῶς πληροφοροῦμεν ὅτι ἡμεῖς δὲν ἐσχυρίσθημεν ὅτι τὸ Ἀ-στικὸν καθεστῶς εἶνε ἀτρωτόν. Ἐχει καὶ αὐτὸ τὰ τραγικά του καὶ πολλὰ μά-λιστα. Διότι τίποτε στὸν κόσμον δὲν εἶνε τέλειον. Ἀλλ' ἐν συγκρίσει τῶν δύο, ποῖον εἶνε διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀνθρώπου χειρότερον; Εἰς αὐτὸ θέ-λομε νὰ προσέξῃ ὁ προσεκτικὸς μας ἀναγνώστης κ. Τρίβης. Θὰ εἴπωμε καὶ τοῦ Ἀστικοῦ Καθεστώτος τὰ τρα-γικά καὶ ἂς βγάλῃ ὕστερα μόνος του τὸ συμπέρασμα.

—Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΕΝ ΤΗ
ΕΦΑΡΜΟΓῃ ΤΟΥ

Ἐξετάζοντες τὸν κομμουνισμὸν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του, δὲν θὰ προσπα-θίσωμεν νὰ ἐξελέγξωμεν τὰς τὸσον ἀντιφατικὰς πληροφορίας πού δι-δονται περὶ τῆς ἐν Ρωσίᾳ κατα-στάσεως.

Εἶναι πασίγνωστον ὅτι οἱ κομ-μουνισταὶ παρουσιάζουν ὡς ἐπικει-

μένην τὴν πραγματοποίησιν τοῦ Παραδείσου, οἱ δὲ ἀντίθετοι πα-ρουσιάζουν τὴν ἐκεῖ κατάστασιν ὡς ἀληθὴ κόλασιν.

Ἐκεῖνο πού γνωρίζομεν ὡς θέ-βαιον εἶναι ὅτι οὐδεμία ἐλευθερία ἐκδήλωσις ἐπιτρέπεται. Μία πλή-ρης λογοκρισία ἐπικρατεῖ, τὸ ἐξ ἀνθρώπων «ὕλικόν», θυσιάζεται ἀφθόνως καὶ ἀνεξελέγκτως εἰς τὸν δωμὸν τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν παρα-δείσου. Ἐνα φοβερὸν δίκτυον μυ-στικῆς κατασκοπείας, ἐπιτρέπει τὴν ἄμεσον ἐξόντωσιν οἰουδήποτε κατὰ τὸν ὅποιον θὰ ἐγερθῇ καὶ ἡ ἐλάχιστη ὑπόνοια διαφόρου ἀντι-λήψεως καὶ ἐπιτρέπει ἐπίσης τὴν ἀλληλοεξόντωσιν τῶν παραγόντων τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἐπικρατήσεως μεταξύ των.

Ὁ νόμος τῆς βίας καὶ τῆς ἐπι-κρατήσεως μὲ οἰονδήποτε μέσον, ἰσχύει εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν, οἱ ὀλίγοι δὲ σχετικῶς ἐπιτηδεύονται πού φθάνουν εἰς τὴν ἐπικράτησιν, μεταχειρίζονται τὸν λαόν ὡς «ὕλι-κόν» διὰ τὰ κοινωνικά πειράματά των, οἷα σὺν ἰσχύϊ ἀντιστάσεως οὐ-σῆς ἀδυνάτου.

Αὐτοὶ εἶναι ἐν γενικαῖς γραμ-μαῖς ὁ κομμουνισμός ἐν τῇ ἐφαρ-μογῇ του, ὑπόσχεται ὅμως πῶς προπαρασκευάζει ἕνα μελλοντικὸν γήινον παράδεισον, εἰς τὸν ὅποιον πάντες θὰ εἶνε εὐτυχεῖς.

—ΜΑΚΑΡΙΑ ΕΥΤΥΧΙΑ!

Τίνι δὲ τρόπῳ ὑπόσχεται νὰ κά-μῃ εὐτυχισμένον τὸν ἄνθρωπον ὁ κομμουνισμός, ἐν περιπτώσει τελι-κῆς ἐπιτυχίας του; Θὰ τοῦ ἐξα-σφαλίσῃ τὴν τροφὴν, τὴν σεξουα-λικὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν διασκέ-δασιν. Ὡς εἵπομεν, κατὰ τὴν ὕλι-στικὴν καὶ κομμουνιστικὴν θεω-ρίαν, ὅλαι αἱ ἄλλαι ἀνάγκαι καὶ τάσεις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἐπὶ πλά-σται. Ἡ ἔρευνα τῆς ἀληθείας, ἡ ἐλευθερὰ φιλοσοφία, ὁ ἀνθρωπισμός, ἡ ἠθικὴ, ἡ τάσις πρὸς τὸ καλὸν καὶ τὸ ὠραῖον, ἡ πνευματικότης, ἡ θρησκευτικότης, εἶναι ἐπὶ πλάστα φαινόμενα πού πρέπει νὰ πατα-χθῶν ἀμειλίκτως, εἶνε δημιουργή-ματα τῆς μπουρζουαζίας. Οἱ ἄν-θρωποι μεταβαλλόμενοι εἰς ὑποζύ-για μέσα εἰς τὸν μπόλεσθικὸν παράδεισον—τὸν ὅποιον μόνον οἱ κρατοῦντες νέμονται κατὰ τὰς ὁ-

ρέξεις των—θὰ ἐξασφαλίσουν ἀλη-θῶς μιαν μακαρίαν εὐτυχίαν!

—Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΑΤΕΛΕΙΑ

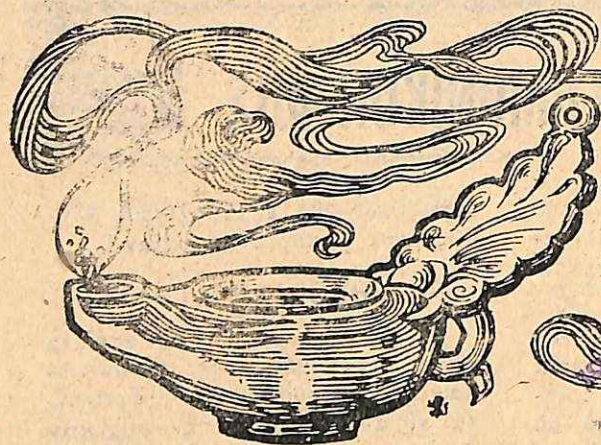
Ἡμεῖς θεωροῦμεν ὅτι ἡ ἀτέλεια καὶ ἡ ἐλαττωματικότης ὅλων τῶν κοινωνικῶν συστημάτων, ὀφείλου-ται εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ψυχικὴν ἀτέλειαν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ συνόλῳ εὐρίσκεται εἰσέτι εἰς λίαν χαμηλὸν σημεῖον ἐξελίξεως. Ἐφ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος θὰ ὠθεῖται ἀπὸ χαμηλὰ πάθη, νοσηρὰς ὀρέ-ξεις, ἐγωπάθειας καὶ φιλαρχίας, καὶ φιλοχρηματίαν, θὰ ἐκμεταλλεῖ-ται τὴν θέσιν του καὶ θὰ τεινῇ ὀπωσδήποτε πρὸς κορεσμόν των, ὑπὸ οἰονδήποτε κοινωνικὸν σύστη-μα. Πολὺ δὲ περισσότερο εἰς τὸ κομμουνιστικὸν καθεστῶς, ὅπου οἱ ὀλίγοι διὰ τῆς τρομοκρατίας, δύναν-ται ἀνεξελέγκτως νὰ κάμνουν ὅ,τι θέλουν, καὶ ὅπου πρεσβεύεται ὡς βασικὴ θεωρία, ὅτι ἡ ἠθικὴ, ἡ καλωσύνη, ὁ ἀνθρωπισμός εἶναι παραμύθια!

—Η ΙΣΟΤΗΣ

Ἡ ἰσότης τῶν ἀνθρώπων πού ἐκηρύχθη ἀπὸ τὴν γαλλικὴν ἐπα-νάστασιν καὶ τὴν ὁποίαν ὑπόσχε-ται νὰ πραγματοποιήσῃ ὁ κομμου-νισμός, εἶναι καθαρὰ οὐτοπία, διότι οἱ ἄνθρωποι γεννῶνται ψυχοδια-φορητικῶς ἄνιστοι καὶ ἐξ ἀδότης τῆς ἀνισότητος πηγάζουν ὅλαι αἱ ἄλ-λαι. Ἐκεῖνο πού χρειάζεται διὰ νὰ δημιουργηθῇ μιὰ καλύτερα κοι-νωνικὴ κατάσταση εἶναι ἡ χρη-στότης καὶ ἡ δικαιοσύνη. Ἀλλὰ πῶς δύναται νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἐπὶ διοίκησιν καὶ δικαιοσύνην, ἄνθρωποι μὴ πιστεύοντες εἰς οὐδε-μίαν ἠθικὴν ἀρχήν; Καὶ πῶς δύ-ναι νὰ ἔχουν αἰσθητά ἀγά-πης καὶ δικαιοσύνης ἀπέναντι τῶν ὁμοίων των, ἄνθρωποι πού πι-στεύουν τὴν ἀλληλοεξόντωσιν πού διέπει τὰ θηρία ὡς πρωταρχικὸν νόμον διὰ τὸν ἄνθρωπον, παραγνι-ρίζουν δὲ τελείως τὸν νόμον τῆς συνεργείας ἢ συμβιώσεως πού διέ-πει τοὺς ἐξελιγμένους ὁργανισμοὺς ἀτομικοὺς ἢ ὁμαδικούς καὶ τὸν ὁ-ποῖον ἔχει ἐξαιρεθῇ ἢ σύγχρο-νος ἐπιστήμη;

Εἰς τὸ ἐπόμενον:

Τὰ ἀστικά καθεστῶτα

ΚΟΣΤΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

ΤΟ ΕΥΛΕΝΙΟ ΠΟΔΙ

«Ο νέος ήλιος, σήμερα, γλιστρώντας από μιὰ χαραμίδα που αφίνουν οι όγκοι των εξωτερικών αχροντικών σπιτιών, άπλωνε και στην πόρτα της "Ολγας, καί ήταν σαν ένα νέο φιλικό μπράτσο που κάνει να χταπήση για ν' ανοίξουν».

«Ένα έντομοφτερωτό, είχε τρυπώσει στην κατάνκιστη κάμαρα και τριγύριζε βοίζοντας και χτυπούσε το τζάμι του παραθυριού, που ο άνοιξιάντικος ούρανός, σά γαλανό μάτι, κυτιούσε από τις χαραμάδες της γρίλλας».

«Η "Αννα, σήμερα, μπήκε στής "Ολγας, όχι καθώς πάντα μουνδιασμένη. Καί η "Ολγα, ναι, καθώς πάντα, ξεφύσσε το θεληματικό βαθύ αναστεναγμό, και στο καλημέρα της φιλενάδας μουρούρισε λόγια δυστυχίας, μιά η "Αννα γυμνάζει και την άγγαλιασε και της είπε πως: «"Οχι!... θά ξαναγελάσωμε... θά ξαναβουώμε στους ανθισμένους κάμπους... θά ξαναγίνωμε ευτυχισμένους...» Καί τή φιλούσε σφιχτά γελώντας, σά σέ κρασοκατάνυξι-σά μεθυμένη από το δυνατό κρασί που κερνούσε σήμερα η καινούρια άνοιξη».

— Τι έπαθες "Αννα;.. έκαμε η "Ολγα σ' ένα τόνο μομφής... τρελλάθηκες!...

— "Οχι!... όχι "Ολγα, φώναζε κλαίοντας πιοτερο παρά γελώντας... φίλισέ με και σ'... φίλισέ με... — Είσε τρελλή!... Πώς θά γελάσουμε, πώς θά γίνωμε ευτυχισμένους... ξανάκαμε με θυμό».

— ...Φίλισέ με και σ' ο θεός ξέρει το πώς... μιά πρόπερι να ξαναγίνωμε ευτυχισμένους!... φώναζε χαμένη σ' ένα εξαίσιο παραλοισμό».

— ...Πώς θά γελάσωμε!... πώς θά γίνωμε ευτυχισμένους; έπόμενε με κακία η "Ολγα... "Αναρδή! και το πόδι μου;

— Θεέ μου... λυπήσου με. —...Το πόδι μου;... δεν είναι θαμένο στη γήσι;...

— "Ολγα... "Ολγα... "Αχ!... «Η πόρτα άνοιξε με βρόντο, και η μάνα μπήκε σαν άστραπή, γρήγορη και ξαναμμένη. "Ερριξε μιὰ βλαστήμια βαριανασαίνοντας και βάλθηκε ν' ανοίγη με ζητημένη φούρια παράθυρα και πόρτες».

— Στ' ανάθεμα, αν είναι για να βαστάξη ακόμη τέτοια ζωή... έλεγε. "Α! η καρδιά μου παραφούσκωσε... Είπε έξη μήνες τοίτοι! όσοποσ πιά! είσ' άνυπόφορο... Καί προσπαθούσε να στερεώσει τα παραθυρόφυλλα για να μη ξανακλείσουν».

Χύχημε ήλιος στο πάτωμα—περισ-

σευει σήμερα και για τή φτώχεια—και στην κάμαρα, που ένα φθινόπωρο κι' ένα μακρύ χειμώνα η μισερή εξέταζε την άπελπισία της, χύθηκε η γλυκάδα της άνοιξης».

Γύρισε κατά τη μεριά του τοίχου... έχωσε το προσωπο στο μαξιλάρι... πώς η μάνα λολάθηκε... δεν ξέρει τι λέει, τι κάνει, καί σαν από περιφρονητικήν άναμελιά δε διαμαρτυρήθηκε».

— Κακό!... κακό... ένας μονάχα, είν' ο καϋμός στον κόσμο!... μιὰ έγνοια μονάχα!... και με συμπαθητικόν έγωισμό έλεγε άπλοικά λόγια, που σημαίνανε, πώς άφού μιὰ ζωή έχει να ζήση ο καθένας, δε θέλει να ξοδέψη τη δική της δόλανερη για τους άλλους, «φτάνει πιά!...»

«Η "Ολγα, είπε, χωρίς να γυρίση, χωρίς να σηκώσει το πρόσωπο από το προσκέφαλο, πώς δεν θέλει τίποτε από κανένα «μονάχα να την αφήσουν να πεθάνη ήσυχη». Κατόπι γυρίζοντας άπότομα—έτσι που γράφτη κάτω από τα σκεπάσματα το φρικτό σχήμα του μονοπόδαρου κορμιού—φώναζε πώς: τ'όχει η δεν τ'όχει πει πολλές φορές ίσαμε τώρα; Καί σά να είτανε για να κερδίση μ' αυτό την άξιοπιστία της, ζητούσε τη μαρτυρία της φιλενάδας... "Ομως η μάνα πρόλαβε να πη πώς: Αυτό μονάχα ένας λόγος που λέγεται. "Η φιλενάδα έκα-

Προσεχώς μεγάλοι και πρωτότυποι άνακαινίσσεις εις το

«ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ»

θά έμφανισθῇ με νέον αίμα, με νέαν ζωήν, με νέον προσωπικόν, με νέον τυπογραφείον, ώστε να τρέφη πνευματικώς, να άνυψώση ψυχικώς, να έπιλεπτύνῃ αίσθητικώς.

να νά της μιλήση με πρόθεσι μομφής, μιά η μάνα την άποπήξε».

— Μή μου άντιμιλήσης "Αννα!... μή με κόβης "Αννα!...

Σήμερον το άνοιξιάντικο άεράκι που κατέβαινε άπ' τον ούρανό στη γῆ, και δρομούσε στις δένδρινες κι' ανθρώπινες ύπάρξεις, είχε συνταράξει γλυκά και τα σωθικά της κουρασμένης και πολυφρόντισσας μάνας. «Η θύμησί της πήγε σε μιάν άλλη μακρινή, πολύ μακρινή, άνοιξη, γιομάτη ελεύθερη έρωτική ευτυχία. Γύρισε σε μιὰ άλλη, κοντινότερη, όπου κι' αυτή κρυφά-κρυφά πήρε μερικόν άπ' τον έρωτα. Ουμήθηκε και την περουνή άνοιξη... Τι έλπίδα τότες! η μάλλον τι όνειρο ευτυχίας! Σήμερα; στή φωτεινή άνοιξη; Τι έμποδίζει την έλπίδα; το όνειρο;..

«Η κόρη της το πιοτερο που... είναι έγωίστρια μαθές, και δεν έχει άλλη έγνοια από το να μοιρολογάει το θαμμένο της πόδι, άντι να πη «Δόξα σοι ο θεός π'όχω μάτια και χέρια γερά» και να πιάση ξανά το βελόνι, για να ξαλαφρώση κι' αυτή που ζή χωρίς άνάσα, που είναι σά σκιά άποραμένη στο Μισορι... Κι' είχε πάρει ζωική εξέγερση η ψυχή της σαραντάρας γυναικας κι' επαναστατήσανε τα πιδ βαθιά της ένστιχα, κι' άφσε την παράγκαν όπου έγραβε σακκιά κι' ήρθε τρέχοντας, με σχέδιο να βιάση την κόρη της για να παρατήση πια το στρώμα».

— Μή μου άντιμιλήσης "Αννα!... μή με κόβης "Αννα!... Καί της έρριξε μιὰ ματιά—άυστηρή σύσταση, πώς άντιλογία σ' αυτό που ήρθε να κάμη δεν έπιτρέπει».

— Μιά και δεν μπαίνει στο φιλότιμο... μιὰ και δεν άκούει με το καλό!... και σήκωσε, διπλώνοντας τα σκεπάσματα ένα-ένα... Μ' άξαφνα, αυτή η σκηνή, πήρε μιὰ λύση άναπάντεχη. "Η μισερή—που πολλώορα είχε άνακαθήσει, κι' έπλενε και βασάνιζε τα δάχτυλά της άμύχανα, η έρριπε ματιές στην φιλενάδα, που την καλούσανε να κρατάη μαρτυρία σ' αυτή την προσβολή που γινότανε στο άπαράβιαστο της—ξετινάχθηκε και με στριγγές σά να την έδεσαν, πρόβαλε το πόδι της και γκεμίστηκε από το κρεβάτι».

Το θέαμα ήταν φρικτό, κι' ακόμη πιο φρικτή ήταν η εικόνα που έφερε στο νού της η μία και μόνη φράση που ξεχώριζε μέσα στις τριγγιές της. «Δόστε μου κι' ένα δεικνίμι... Δόστε μου κι' ένα δικανίμι...»

(Το τέλος εις το προσεχές)

Ο ΔΟΡΑΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Δυνάμεις ψυχικά άγνωστοι.—Ο ψυχισμός.—Η άνακαίνισις των αρχαίων έπιστημών

«Η σημερινή άντίληψις παραδέχεται ότι υποκείμεθα εις μυστηριώδεις τινάς και πραγματικάς δυνάμεις, εκείνας των οποίων η κίνησις κυβερνά τους κόσμους του Σύμπαντος».

Πρόσφατοι άνακαλύψεις διεπίστωσαν την ύπαρξιν νέων φορέων μέχρι τουδε άγνωσμένων, αν ούχι έντελώς άγνώστων. Ούτω ένισχύεται η πίστις επί τας άοράτους, αλλά βεβαίαις δυνάμεις, των οποίων η παρουσία τροποποιεί τα πράγματα».

Δεν υπάρχουν οι πλέον σοφοί, οι οποίοι να σκέπτονται να άρνηθώσι την ιδιότητα των δυνάμεων τούτων».

«Όσον άφορά τους έγκύπτοντας εις την έρευναν της ψυχικής εξέλιξεως του ανθρώπου, πάντες συμφωνούσιν ότι πέραν του κόσμου της κατά συνθήκην έπιστήμης άνορθοῦται ο κόσμος των άοράτων, αλλά τρομερών δυνάμεων, οι οποίαι δύνανται να καταστώσιν οι ρυθμιστάι της χαράς και ευτυχίας εν τῷ κόσμῳ τούτῳ».

Οι σκαπανείς ούτοι της αληθείας, αισθανόμενοι την άνάγκην να άπομακρυνθώσιν των όρων των αρχαίων γνώσεων, ήτοιμάσαν τον δρόμον ο οποίος μάς παρασύρει όπισθεν αὐτῶν πρὸς ένα κόσμον νέον, πρὸς τὸν κόσμον της ένεργου κι' ευεργετικῆς σκέψεως».

Υπὸ την επίδρασιν της νέας ταύτης κατευθύνσεως, οι μάλλον σκεπτικοί δεν δύνανται νά σκέπτονται άνευ ταραχῆς τινός, διὰ τὰ ηλεκτρικὰ ρευστά και τὰ δονούμενα κύματα κτλ. περιεστοίχίζον τους ανθρώπους των παρελθόντων χρόνων, ὡς μάς περιβάλλουν και σήμερα».

Εν τούτοις, εκείνος, όστις πρότεσσάρων αιώνων θά παρήγαγε τὸν ηλεκτρικὸν σπινθήρα η θά έξετέλει πείραμα άσυρμάτου τηλεγράφου, θά έκαίετο άναντιροήτως ἐπὶ της πυρᾶς, ὡς μάγος, η ὡς αίρετικός... Εἶναι συνεπὶς, λογικόν, ὅτι οι αγαπώντες την αλήθειαν έρευνηται άπορρίπτουσιν τὸν έγωϊστικόν τούτον σκεπτικισμόν, όστις καθιστᾷ τὸν άνθρωπον τυφλὸν τὸ πνεῦμα, ὅπως στραφῇ μεταξήλου πρὸς τὰς άσταθμίστους ταύτας αλλά πραγματικάς δυνάμεις, ὅπως

τάς άφομοιώσωσιν, εν τῇ μάλλον έκτεταμένη έννοιά, τῇ άνταποκρινόμενη πρὸς τοὺς νόμους έπιστήμης τινός βασιζόμενης ἐπὶ της άπλης διαπιστώσεως των άποτελεσμάτων των συνταρακτικῶν τούτων φαινομένων».

«Ο ψυχισμός δεν άποτελεῖ μιάν μελέτην των άγνώστων δυνάμεων και των μυστηριωδῶν γεγονότων, ἀλλ' εἶναι σύστημα φιλοσοφικόν, παραδεχόμενον, ὅτι η ψυχή, άποτελουμένη εκ ρευστοῦ, άνεξαρήτου της ὕλης, δύναται διαρκούσης της ζωῆς νά προσοικειωθῇ και επικοινωνήση μετὰ των περιστοιχίζουσῶν ἡμᾶς δυνάμεων και νά άντλήση την άναγκαίαν ένεργειαν πρὸς την ὑπὸ της συνειδ'ίσεώς μας ποθομένην πραγματοποίησιν».

Τὰ ψυχικά γεγονότα εἶναι μιὰ ὕλική άπόδειξις της εν ἡμῖν ὑπάρξεως μιᾶς άθανάτου αρχῆς, και ένὸς κόσμου άοράτου, ο οποίος μάς περιβάλλει πανταχόθεν».

Ποία φιλοσοφία! ποία έπιστήμη έφθασαν ἐπὶ των ἡμερῶν μας εις τόσον μέγα και τόσον ὑπέροχον άποτελεσμα».

«Η ανθρώπινος συνείδησις οὐδέποτε ίκανοποιήθη εκ της έκτιμήσεως της κλασικῆς έπιστήμης και του δογματισμοῦ, ὅσον άφορά την αρχὴν της σκέψεως και της μελλούσης ζωῆς».

«Ιδὸν ο λόγος, δι' ὃν οι πλείστοι τῶν συνχρόνων μας κυμαινόμενοι μεταξὺ της άμφιβολίας και της άδιαφορίας τυφλοῦνται ὑπὸ των ὕλικῶν συμφερόντων. Οὔτοι βαδίζουσιν ακόμη ψηλαφητεῖ εις τὰ ἰκότη, τὰ ὅποια προβάλλουσιν, χωρίς νά δ ερωτηθῶσι τὸ «διὰ τί» της ζωῆς και ποία εἶνε τὰ μέλλοντα πεπρωμένα αὐτῆς».

«Η μεγίστη αὐτῇ άδιαφορία και άμφιβολία δεν θά ὑπερνικηθῶσιν εἰμή ὑπὸ μιᾶς έπιστήμης, η ὅποια άποδεικνύει διὰ γεγονότων πραγματικῶν, ὅτι ο άνθρωπος έχει τὸ δικαίωμα νά έλπιζῇ εις την αἰώνιον ζωὴν. «Η έπιστήμη αὐτῇ εἶναι ο πειραματικός πνευματισμός, ο ψυχισμός, εν τῇ πλήρει αὐτοῦ έννοιά».

Πρέπει νά έγγίσῃ τις διὰ του δακτύλου την φύσιν της ψυχῆς και λύνω καλλίτερον παντός άλλου φιλοσοφικοῦ συστήματος τὸ πρόβλημα της μελλούσης ζωῆς, νά έγείρῃ ένα των πέπλων, οι ο-

ποῖοι έκρυσπτον την αλήθειαν».

«Ολοι αἱ ιδιότητες της ὕλης εἶναι ακόμη άγνωστοι, η δε μεγαλύτερα δύναμις της φύσεως κείται εν τῷ άοράτῳ κόσμῳ».

Τὸ άόρατον Σύμπαν, ἥλιοι πλανῆται, άστέρες και τὰ εν αὐτοῖς οἰκοῦντα ὄντα, προκύπτουν εκ του άοράτου κόσμου, ο ὅποιος δεν άντιπροσωπεύει τὸ μηδέν, αλλά τὸ ὅποιον άποτελεῖ την εκδήλωσιν παντός, ὅ,τι ὑφίσταται εν τῷ κόσμῳ».

Διὰ των ψυχικῶν φαινομένων, ὅλοι αἱ ὕλιστικαί θεωρίαι και ὅλοι αἱ μεσαιωνικαί δεισιδαιμονίαι εὐρίσκονται βυθισμένοι διὰ παντός εις την λήθην».

«Η σύγχρονος άμάθεια περὶ ψυχολογικῆς ὕλης, έρευνᾷ ακόμη την εξήγησιν των ψυχικῶν φαινομένων, διὰ λέξεων κενῶν έννοίας. Τούτο άποτελεῖ την συνήθη τακτικὴν της συνήθους λογομαχίας, πρὸς ἧς άνευ οὐδενός θετικού και έπωφελοῦς άποτελέσματος».

Ματαίως σκιαμαχοῦν έναντίον της προφανοῦς πραγματικότητος των ψυχικῶν φαινομένων, τὰ ὅποια μένουσιν σταθερὰ και ἀκλόνητα ὡς η κολοσσαία Σφίγξ της Γκίζης, άναμένουσα νέον τινὰ Οἰδίποδα (ἀλλὰ σοφώτερον μύστην), ο οποίος θά λύσῃ το ὑπὸ του συμβολικοῦ τέρατος τεθέν άίνιγμα».

Εἰς τὸν σύγχρονον έρευνητήν, η λογικὴ θεωρία δεν άρκεῖ. Του χρειάζονται θετικά γεγονότα, προκαλοῦντα τὰς άρνήσεις και πᾶσαν λογικὴν επίκρισιν. «Η σύγχρονος πειραματικὴ ψυχολογία έπλήρωσε πρὸ μικροῦ τὸ κενὸν τούτου, τοῦλάχιστον εν μέρει, άναμένουσα νέας άνακαλύψεις εν τῷ πεδίῳ της κλασικῆς έπιστήμης».

Διάσημοι σοφοί και των δύο κόσμων απέδειξαν διὰ πειραμάτων, έπιστημονικώτατα θετικῶν, την πραγματικότητα των ψυχικῶν φαινομένων».

Τὰ φαινόμενα ταῦτα παρατηρηθέντα ὑπὸ πολλῶν μαρτύρων εὐσυνειδήτων, έξελεχθέντα ὑπὸ πολυαριθμῶν έπιστημόνων, δεν άποδέχονται οὐδεμίαν άρνήσιν σήμερα».

(Ακολουθεῖ)

ΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΙΔΕΝ Ο ΕΥΓ. ΜΑΡΞΕΝ

Εἰς τὸ πρόσωπον καὶ εἰς τὸ σῶμα ὁμοιάζουν τὰ μαρμάρια πρότυπα τῶν ὁποίων καὶ τὸ παραμικρὸν ὑπόλειμμα, τὸ παραμικρὸ κομματάκι περιμαζεύεται καὶ πολὺ δικαίως, ὥσάν νὰ ἦτο μέρος θησαυροῦ.

Ἄς ἴδωμεν τώρα πόσον εἶνε Ἑλληνίδες.

Εἶνε Ἑλληνίδες στὰ μάτια, οἷον-δήποτε χρῶμα καὶ ἂν ἔχουν, τὰ μάτια ποὺ καμμιὰ φορὰ εἶνε ἐλαφρῶς γυρτά καὶ πάντοτε σχεδὸν φέρουν μακρὰς βλέφαρίδας. Εἶνε Ἑλληνίδες στὴ μύτη, ἡ ὁποία δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἶνε μυτερή γιὰ νὰ εἶνε ωραία, εἶνε Ἑλληνίδες ἰδίως στὴ γραμμὴ ἡ κεφαλή ποὺ διήρκει ἀπὸ τὸ πηγυρὶν μέχρι τοῦ αὐτιοῦ, γραμμὴ ἀρκετὰ στρογγυλή, θάλεγα ἀρκετὰ παχειά, ἐν τούτοις ἀγνή καὶ ἁρμονική.

Ἡ κόρη, τὴν ὁποίαν τὸ μουσεῖον τῆς Ἀκροπόλεως στεγάσει εἰς πέντε ἢ ἕξ ἐκδόσεις — τὴν ξέρετε καλὰ, μετὰ τὴν μύτην εἰς τὸς ἀρκετὰ σαρκῶδες, μετὰ τὰ χεῖλη στρογγυλεμένα — ἔχει εἰς τὰς Ἀθήνας πολὺ περισσότερες ζωντανὲς ἀδελφές σήμερα, ἢ ὅσον θὰ μπορούσατε νὰ φαντασθῆτε.

Ἡ κοῦσα τὸν ἦχον τῆς φωνῆς τῆς ωραιότερας ζωντανῆς Ἦρας. Τὴν ωραιότεραν Παλλάδα, ἀλλ' ὅχι τὴν μοναδικήν — τὴν εἶδα καθὼς μισάνοιγε τὰ χεῖλη διὰ ν' ἀναπνεύσῃ... Εἰς τὰ Δαρδανέλλια, εἰς τὸ μέρος τῆς ἑδοῦ Πανεπιστημίου δηλαδὴ, τὸ μεταξὺ δύο συναγωνιζομένων ζαχαροπλαστέων, ἐκεῖ τὰς εἶδα. Κάθε ἀστυφύλαξ θὰ σὰς πῇ ποῦ εἶνε τὰ Δαρδανέλλια. Ὄνομασθήσαν ἔτσι, γιὰτὶ κανεὶς διερχόμενος τὰ στενὰ ἐκεῖνα δὲν μπορεῖ νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὰς πυροβολαρχίας τῶν βλεμμάτων... Μετὰ μπελούζα ναυτικὴ μπλέ, φοῦστα «γκρί πέρλ» ἦσαν ἡ ἰδέα ἡ θεὰ, στὴν νεαρά τῆς ἡλικίας. Μία καθαρομελαχροίνη, πιδ ἄσπρη ἀπὸ τίς ξανθίες, τῆς ὁποίας ἡ πλεξούδα, χρώματος «μοντορέ» ἔλαμπεν ἐπάνω εἰς τὸν αὐχένα καὶ τὰ μάτια ἔκλεινα, ποὺ ἄλλοτε εἶνε χλωμά σὰν τὰ φύλλα τῆς ἐλῆας πᾶν σὺ δένδρο, τότε μενεξεδένια σὰν τὰ νερά τῆς Μεσογείου.

Ἐρῶ τώρα πολὺ ποῖο εἶνε τὸ ἰδιαιτέρου χαρακτηριστικὸν, ποὺ ἀ-

ρῆσει πᾶν σ' ἓνα ἑλληνικὸ κεφάλι. Κάθε ἄλλη ὠμορφιά, δίπλα τῆς θὰ ἐφαίνετο χονδροειδὴς τάχα, ὀλιγώτερον ἀνθρωπίνη;

Καὶ πόση ὠχρότης, πόση εὐγένεια!

Εἰς τὸ κατῶφλι τῶν σπιτιῶν μιὰ εὐχάριστη κοπέλλα ἐρχόταν νὰ τινάζῃ, ὅπως ἐγίνετο διὰ τὸν Ὀδυσσεά, στὰ παλὰ χρόνια, τὴ σκόνῃ τοῦ δρόμου, μ' ἓνα ξεσκονιστήρι ἀπὸ φτερά. Καμμιὰ δουλικότης, ἕνας τόνος θαυμάσιος σὺν ὕψος τῆς. Κανεὶς δὲν εἶνε σκλάβος ἐκεῖ πέρα. Καὶ δὲν ἔφερε θαθεῖα ζώνη, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ ὁ Ὀμηρος, ἀλλὰ εἶχε καὶ αὐτὴ τυλίξει τὸ σῶμα τῆς σ' ἓνα «φουρρώ».

Ἀπὸ τῆς ὑπέρτριες καὶ τὸ ὕψος τῶν κρίνετε τῆς κυρίες. Μέσα εἰς

τὰ δροσερὰ σαλόνια τῶν, ὀλιγώτερον ὠραία γενικῶς, γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, ὀλιγώτερον φροντισμένα ἀπὸ τῆς τουαλέττες τῶν, ἐσυναντήσαμεν ἀληθινὰς πριγκίπισσας.

Εἰς τοὺς Δελφούς μεταξὺ, τῶν χωρικῶν ἐχόρευαν ἡ κυρίες αὐτὲς μαζὺ τῶν. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν χωρικῶν ἐπεκράτει ἡ ἰσότης ἐκείνη τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἡ ὁποία αὐξάνει τὸν σεβασμὸν μᾶς ὑπηρεσίας, μιᾶς λειτουργίας, διότι τὰ καθιστᾷ πλεονάζοντα. Ἡ ἴδια ἀδελφότης γιὰ τὰ παιδιὰ, ποὺ εἶνε ἀπὸ τὴν ἰδίαν πατρίδα. Εἶδα ἓνα ὠραῖο χέρι κυρίας νὰ ὑψωνεταὶ σ' ἄλωνα ποὺ ἐχόρευαν ἓνα ὠραῖο ποτήρι μετὰ μύρο κρασί εἰς ὑψέαν τῆς κοινῆς πατρὶδος!

Κομφότης, ὠμορφιά, εὐγένεια, εἶνε ἀκόμη ὀλίγα ὅσα εἶπα γι' αὐτὰς. Πόσον εἶνε γνωστικὲς. Θέλω νὰ πῶ πόσον εἶνε ἐξυπνές!

Μιὰ ἐξ' αὐτῶν, ἄλλη μιὰ Ἦρα ἄσπρη καὶ μελαγχροίνῃ, δυσχερῆς στὴν ἰδέαν, διότι μία ἐφημερίδα ἐφιλοξένησε ἓνα ἐπεισόδιον, τὸ ὁποῖον εἶχε διηγηθῇ. Καὶ τὸ συμπέρασμα: «Τὸ κάτω-κάτω, εἶμαι εὐτυχής.» Δύο ἐξ ἡμῶν τὴν ἐρωτήσαμε πῶς μπορούσε συγχρόνως νὰ εἶνε θυμωμένη καὶ εὐχαριστημένη γιὰ κάτι. «Θυμωμένη, μὰς εἶπε, γιὰ τὴν ἀδιακρίσια. Εὐχαριστημένη, διότι ἐγράφη τὸ ἐπεισόδιον.»

Ἴδου ἡ λεπτότης τοῦ πνεύματος.

Δὲν φαίνεται ὅτι οἱ κόποι τῆς ζωῆς τὰς κουράζουν ἢ τὰς ἀδυνατίζουν. Ὅταν πρόκειται νὰ ὑπαινεθῶν τὰ θάνατα καὶ τὰς ταλαιπωρίας τοῦ βίου, τὸ κάμνουν μετὰ ὑπερηφάνειαν, ἀξιοπρέπειαν, ἡρεμίαν. Σὲ καμμιὰ ἄλλῃ χώρα δὲν εἶδα τόσα πολλὰ στόματα σηματοδόμενα ἀπὸ μιὰ πτυχή φιλοσοφικότητος. Καμμιὰ φορὰ βλέπετε τὴν πτυχήν αὐτὴν ἐπάνω σὺν στόματι, στὴν ἀκρὴ τῶν χειλέων. Ἄλλοτε εἰς τὸ ἄκρον τῶν παρειῶν. Δὲν εἶνε ἡ ρυτίς τῆς πικρίας, διότι τότε θὰ ἦτο θαυμάσια καὶ ἐντονότερα. Εἶνε μιὰ μικρὴ δουλίσσα ἀπλῶς. Εἶνε ἡ δοῦλα ποὺ βλέπει κανεὶς πάντοτε εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ἀθηνᾶς.

Μὲ μιὰ λέξι μοῦ φάνηκαν αἱ Ἑλληνίδες καμωμένες γιὰ νὰ ὑποχρεώσουν τὸν ἄνδρα νὰ διακρίνεται, νὰ νικά.

Δὲν ὠνευρεῖσθαι, ὅχι.

Ο ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΣΜΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Κ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Τὸ παρελθὸν Σάββατον εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Πολιτικῶν-Οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν «Πάντειον» διεξήχθη συζήτησις ἐπὶ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Εἰς τὴν συζήτησιν ἐλοβον μέρος, ὁ ἀξιότιμος ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. κ. Παπανδρέου, ὁ καθηγητὴς τοῦ Συνταγμ. Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ κ. Σβώλος, ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς κ. Γ. Φραγκοῦδης καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς Σχολῆς κ.κ. Σεφεριάδης, Σγουρίτσας, Τσάτσος, Κανελλόπουλος καὶ οἱ καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς κ.κ. Σκουριώτης, Κουτούπης καὶ Φωκίηλας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Σχολῆς κ. Σ. Σεφεριάδης δίδει τὸν λόγον εἰς τὸν Διευθυντὴν καὶ καθηγητὴν αὐτῆς κ. Γ. Φραγκοῦδην, ὅστις, κάμνων μίαν σύντομον ἀνασκόπισιν τῶν πολιτευμάτων, εἰσέρχεται εἰς τὸ κύριον θέμα τῆς συζητήσεως, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐὰν ὁ κοινοβουλευτισμὸς εἶνε τὸ καταλληλότερον ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἄλλα πολιτεύματα (Δικτατορία, Μοναρχία κ.λ.π.). Τελευτῶν τὸν λόγον του καὶ παίρνων παρὰδειγμα τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν πρὸ αὐτῆς, φρονεῖ ὅτι μόνον μία φρεσύνῃ τοῦ Δικτατορίας, ὅπως ἡ φασιστικὴ τοῦ Μουσουλίνι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ σώσῃ τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος. Ἀντεκρούσθη ὅμως τόσον ἀπὸ τὸν κ. ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς καθηγητὰς οὔτινες πάντες μετὰ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ παρεδέχθησαν τὴν ἀνωτερότητα τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος.

Κατόπιν λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ὅστις ἀγορεύσας ἐπὶ ἡμίωρον κατέκρινε πάντα τὰ ἄλλα πολιτεύματα τὰ ὁποῖα ἐχαρᾶκτῃσαν ὡς προσωπικὰ καὶ ἐξυμνήσεν τὰ ἀγαθὰ τῆς κοινοβουλευτικῆς Δημοκρατίας, τὴν ὁποίαν παρεδέχθη ὡς τὸ μοναδικότερον τῶν πολιτευμάτων. Τελευτῶν δὲ τὸν λόγον του ὁ κ. ὑπουργὸς εἶπε τὰ ἑξῆς: «Ἡ κοινοβουλευτικὴ Δημοκρατία, εἶνε τὸ ἀριστον τῶν πολιτευμάτων, διότι ἐξασφαλίζει εἰς τὸν λαὸν τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν καὶ παρέχει τὴν εὐκαιρίαν εἰς ὅποιον δὴποτε ἀνεξαρτέτως, ἀσχετῶς τάξεως καὶ καταγωγῆς, νὰ ἐπιδείξῃ τὰ ἀτομικὰ του χαρίσματα καὶ τὴν ἰδιοφυΐαν του καὶ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὰ ὑψηλὰ ἀξιώματα τῆς Πολιτείας». Τέλος ἐρχόμενος εἰς τὸ

ζήτημα τῆς εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν, λέγει: «Εἰς ὅλα τὰ ἄλλα πολιτεύματα οἱ κυβερνῆται εἶνε ἀνεξέλεγκτοι καὶ εἰς οὐδὲν δίδουν λόγον, ἐνῶ εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν Δημοκρατίαν οἱ κυβερνῆται ἐλεγχόμεθα καὶ οἱ δὲ διορθωόμεθα κεραιζόμεθα». Ἐρωτῶν δὲ ἀπὸ τί πάσχομεν; λέγει: «Πάσχομεν διότι δὲν ὑπάρχει εὐθύμις εἰς τὴν οἰκονομικὴν κοινωνικὴν καὶ ἠθικὴν Πολιτικήν». Τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ κ. ὑπουργοῦ καλύπτουν παταγώδη χειροκροτήματα.

ΖΩΗΣ Β. ΜΟΣΧΟΝΑΣ

ΣΗΜ. ΕΓΕΡΤΗΡ. Ἴδου δύο γυνῶμαι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι ποὺ ἐν τούτοις εἶναι καὶ αἱ δύο ὁρθαί, ποὺ ἐδόθησαν εἰς τὸ ἐρώτημα:

— Ποῖον εἶναι τὸ καταλληλότερον διὰ τοὺς λιτοὺς πολίτευμα;

Τοῦ κ. Φραγκοῦδης ἡ προτίμησις ἦτο ὑπὲρ τῆς Δικτατορίας, τοῦ δὲ κ. Παπανδρέου, ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ὑπὲρ τῆς κοινοβουλευτικῆς Δημοκρατίας. Καὶ οἱ δύο ἔχουν δίκαιον, ἀρκεῖ ἡ γνώμη ἐκατέρου νὰ τεθῇ εἰς τὸ πλαίσιον «τόπου καὶ χρόνου» διαφορετικῶν. Θεωρητικῶς καὶ ἀπολύτως ἀνεξαρτήτως τόπου καὶ χρόνου, ἔξεταζόμενα τὰ πολιτεύματα, δὲν εἶναι δυνατόν βεβαίως νὰ προκύψουν μεγάλοι διαφορῶντες ὡς πρὸς τὸ: ποῖον εἶναι τὸ καλλίτερον. «Ἄλλ' ὅταν τὰ ἐντοπίσωμεν εἰς τόπον καὶ χρόνον τότε δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἀλλάσῃ τὸ πρᾶγμα. Ἡ καταλληλότης λοιπὸν ἐκαστοῦ πολιτεύματος κρίνεται ὅχι ἀπολύτως, ἀλλ' ἀπὸ τὴν κατ' ὅλου κατάστασιν τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποῖου θὰ ἐφαρμοσθῇ. Τὸ πολίτευμα τὸ ὁποῖον θὰ κριθῇ κατάλληλον διὰ τὸν Φελλάχον δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ κριθῇ καὶ τὸ κατάλληλον διὰ τὸν Δανὸν ἢ Σουηδόν.

Ἀλλὰ πλὴν τῆς καθόλου καταστάσεως τοῦ λαοῦ καὶ αἱ περιστάσεις εἶναι ποὺ καθορίζουν τὴν καταλληλότητα τοῦ πολιτεύματος εἰς δεδομένην στιγμήν. Καὶ αὐτὸ φαίνεται εἶναι ὅτι τοῦ ο. κ. Φραγκοῦδης ὅταν ἐξεδήλωνε τὴν προτίμησιν του ὑπὲρ τῆς Δικτατορίας. Καὶ εἶχε πολὺ δίκαιον. Εἰς τρικυμώδεις στιγμὰς ὁ ἕνας πάντοτε σώζει. Ἄλλο ζήτημα ἐὰν εὐρεθῇ αὐτὸς ὁ ἕνας. Ἀλλὰ χωρὶς τὸν ἓνα ἢ τρικυμία θὰ ἀποβῇ ἐπιμεινόμενος ὁ λαός.

Στὸν ἓνα ὅμως δὲν μποροῦν νὰ στηριχθῶν οἱ λαοί. Διότι ὁ ἕνας ἐκλείπει. Κι' ὕστερα; Καὶ ἐντεῦθεν ἐρ-

χεται ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Παπανδρέου. Οἱ πολλοί. Ἦτοι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Δημοκρατία.

Ὁ κ. Παπανδρέου εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς ὀλίγους πολιτικούς τῆς Ἑλλάδος ποὺ τὸν διακρίνει φωτεινότης πνεύματος, ἐμβρίθεια σκέψεως καὶ μόρφωσις εὐρεία. Τινὲς τοῦ καταμαρτυροῦσιν ὅτι ἔχει τύφον. Ἡμεῖς μὴ γνωρίζοντες τὸν ἄνδρα ἐκ τοῦ πλησίον δὲν δυνάμεθα οὔτε νὰ πιστοποιήσωμεν οὔτε νὰ ἀποκρούσωμεν τοῦτο. Ἄλλ' ὅπως κι' ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, τοῦτο εἶναι ἀνεξάρτητον, ξένον ὅλως στοιχεῖον πρὸς τὴν ἐρθότητα ἢ μὴ τῶν ἐκάστοτε γυνῶν του. Καὶ αἱ γυνῶμαι του εἶναι πάντοτε στηριγμέναι ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους. Καλὰ μελετημένον, καλὰ ἐρευνημένον. Ὑπεστήριξεν ὡς τὸ καλλίτερον πολίτευμα τὴν Κοινοβουλευτικὴν Δημοκρατίαν ἀπαρριθμίσας καὶ ὅλους τοὺς λόγους ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζει τὴν γνώμην του, λόγους ἀγκυράρια ἀδιάσειστα ἀποτελοῦντα.

Κανεὶς λοιπὸν δὲν θὰ τοῦ διαφωνήσῃ σοβαρῶς εἰς ὅσα εἶπεν, ἐφ' ὅσον, ἐπαναλαμβάνομεν, τὸ ζήτημα ἐξετασθῇ ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως καὶ ἀπολύτως. Ἐὰν τὸ ἐντοπίσωμεν ὅμως θὰ εὐρωμεν ἀναμφισβήτητα ὅτι οὔτε ἡ Ἰταλίᾳ θὰ εὐρίσκειτο εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα σημεῖον — ζήτημα δὲ καὶ ἐν συγκρίσει πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εὐρίσκειτο ὀλίγον πρὸ τοῦ φασιστικοῦ Καθεστώτος καὶ πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ εὐρίσκειτο ἄνευ αὐτοῦ — τὸ ὁποῖον εὐρίσκειται σήμερον, οὔτε ἡ Ἑλλάς θὰ μπόρῃ εὐκόλως νὰ εὐρὴ τὸν ὁδὸν ποὺ τῆς χρειάζεται διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν δρόμον τῆς τάξεως καὶ τῆς εὐημερίας διὰ τοῦ πολυκεφάλου καὶ πολυφώνου καὶ βραδυπόρου, τοῦ χαλνόντος καὶ χιζόντος καὶ εὐκαιροῦ μὴ καθίζοντος, Κοινοβουλευτισμοῦ.

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ
ΕΙΝΑΙ ΕΚΔΕΚΤΟΣ

Ἐπὶ τοῦ βαρυσήμαντου τούτου θέματος διεξήχθη συζήτησις πρὸ ἐτῶν μεταξὺ τοῦ «Ἰδαν» (ἀειμνήστου Ἰωάννου Δραγοῦμη) κ. Παπανδρέου (νῦν ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας) καὶ Δ. Βουτεράκη (Διευθυντοῦ τοῦ «Ἐγερτηρίου»), τὴν ὁποίαν θὰ δημοσιεύσωμεν ὡς λίαν ἐνδιαφέρονσαν εἰς πρᾶσιν φύλλα τοῦ «Ἐγερτηρίου».

ΟΦΕΛΙΜΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑ

Ἐν αἷς ἐποχαῖς ζῶμεν θεωροῦμεν ἢ μῶλλον θεωρεῖ ἡ τυφλὴ ἀνθρωπότης ἀριστοκρατικὴν δύναμιν νὰ ζῇ ἀνέτως, ἀνεξαρτήτως, ἐὰν οὗτος δὲν ζῇ στηριζόμενος ἐπὶ ἡθικῶν ἀρχῶν καὶ ἐὰν οὗτος δὲν παρέχῃ οὐδεμίαν ἐκδούλευσιν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα! Φορῶντες ἐνδύμα καίνουργες, γραβάταις τῆς μόδας, ψαθάκι μπορσαλίνο, ὑπόδημα κομπόν, μύστακα ψαλιδισμένον ἢ ξυρισμένον, κάλτσες μεταξωτῆς, ποῦρο ἢ πᾶσιπ στὸ στομάχι, εἴθετε ἰδιοκτῆτης αὐτοκινήτου, ξεύρετε νὰ χαιρετᾶτε σὰν καραγιόζης, εἴθετε ἀριστοκράτης! Ἀριστοκράτης ὅποιος ἐκέρδισε χρήματα ἐν καιρῷ πολέμου! Ἀριστοκράτης ὅποιος ἔχει ἕνα ἢ περισσότερα σπῆτια, ἀριστοκράτης ὅποιος μπορεῖ νὰ γίνῃ πρόεδρος ἢ ἀντιπρόεδρος ἢ σύμβουλος μιᾶς Κοινότητος ἢ Ἀδελφότητος, ἀριστοκράτης ὁ χαρτοπαίτης, ἀριστοκράτης ὅποιος μπορεῖ νὰ καθίσῃ νὰ πιῇ μιὰ μπύρα ἢ ἕνα οὐτσίκι σ' ἕνα μεγάλο κέντρο, ἀριστοκράτης ὁ χορευτὴς! Καὶ ἀριστοκράτης κάθε Γυναικοῦλα πού θὰ ξέρῃ πέντε Γαλλικά ἢ Ἀγγλικά καὶ θὰ φορῇ μιὰ τουαλέττα καὶ θὰ μπορῇ νὰ προσφέρῃ τσάι στὸ κομπζε σελόνι τῆς μόδας, καὶ κάθε Δεσποινίς πού θὰ ξεύρῃ ὀλίγο πιάνο καὶ θ' ἔχῃ καμμιὰ προικοῦλα, μόρφωσι δὲ ἡθικὴν καὶ πνευματικὴν μηδὲν εἰς τὸν κύβον!

Ἀπαγε τῆς βλασηφίας! Δὲν εἶναι κανεὶς ἀριστοκράτης ἀπὸ δσοὺς ἀναφέραμεν. Καὶ ποῖος εἶναι ἀριστοκράτης;

Ἀριστοκράτης εἶναι ὁ συναιτὸς, ὁ ἡθικός, ὁ ἀκούμενος εἰς τὰ ὀλίγα, ὁ οἰκονόμος, ὁ μὴ κλέπτης, ὁ μὴ ἐπιθυμῶν τὸ κακὸν τοῦ ἄλλου, μὴ μισῶν καὶ κουτοπορευόμενος, τὸν ἄλλον, ὁ μὴ χαρτοπαικτῶν, ὁ τίμιος καὶ ἐμπιστος οἰκογενειάρχης. Ὁ ὕγιης κατὰ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν εἶναι ἀριστοκράτης. Ὁ ἐργαζόμενος διὰ τὸν καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ἀριστοκράτης. Ὁ διανοούμενος ὁ στηριζόμενος ἐπὶ ἡθικῶν ἀρχῶν φροντίζων νὰ ἐντείνῃ τὴν διάνοιάν του, νὰ πλουτίσῃ περισσότερον τὸν ἐγνέφαλόν του διὰ γνώσεων χρησίων εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ἀνθρωπότητα, εἶναι ἀριστοκράτης, εἶναι πραγματικὸς, ὁ ἀληθινὸς ἀριστοκράτης. Ἀριστοκρατία λοιπὸν τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἥθους! Ἀριστοκρατία ἡθικὴ καὶ πνευματικὴ! Ἀς μὴ αὐταπατώμεθα! Ἀς δώσωμεν εἰς τὴν ἀριστοκρα-

τίαν τὴν ὀφειλόμεν ἡ ἀνθρωπότητα. Ἰνα προοδεύσῃ καὶ προσαρμοσθῇ πρὸς τὴν ἀληθινὴν ἀριστοκρατίαν πρέπει νὰ στηριχθῶμεν ἐπὶ ἡθικῶν ἀρχῶν. Διὰ τῶν ἡθικῶν ἀρχῶν θὰ δυναθῶμεν νὰ παρουσιασθῶμεν ὡς ἀνήκομεν ἢ ὡς δυνάμεθα ν' ἀνήκομεν εἰς μιὰν ἀληθινὴν ἀνθρωπότητα. Ὅχι τὴν ἀνθρωπότητα τῶν ἐκφυλῶν, τῶν οἰνοποτῶν, τῶν χαρτοπαικτῶν, τῶν σκαπανέων πάσης κακίας! Ὅχι εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τῆς ὕλης τοῦ πλούτου, τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ! Ὅχι εἰς τὴν τυφλὴν ἀνθρωπότητα, τὴν ἀνθρωπότητα δηλονότι τὴν ἀνευ συνέσεως ὑπολογίζουσαν τὰς ἀνθρωπίνους πράξεις! Ἡ μὴ τυφλὴ ἀνθρωπότης, μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ εὐρίσκειται εἰς τὸ σκοτὸς μιᾶς ἀπεράντου νυκτός, δὲν ὑπολογίζει τὸν πλοῦτον τῆς ὕλης, ὑπολογίζει τὸν πλοῦτον τῶν γνώσεων, τὸ ἥθος, τὸ πνεῦμα. Ἡ μὴ τυφλὴ ἀνθρωπότης ἀποκαλεῖ ἀριστοκρατικὴν τὴν ἡθικὴν καὶ πνευματικὴν πρὸς ἣν πάντες πρέπει νὰ ἀποδεδέχωνται ἵνα δυναθῶμεν καὶ γίνωμεν μέλη μιᾶς ἀληθινῆς, ἰδεώδους ἀνθρωπότητος!!!

Αἴγυπτος **Α. Βολωνάκης**
Ἰατρός

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλοῦμεν τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, Σουδάν, Ἀβυσσινίαν, Αὐστράλιαν, Τουρκίαν ἀγαπητοὺς συνδρομητὰς μας, νὰ μᾶς ἐμβάσουν τὴν συνδρομὴν των καὶ ὅσοι τυχὸν δυσκολεύονται νὰ ἀποστείλῃσιν τὴν ἐτησίαν ἢ ἀποστείλῃσιν τοῦλάχιστον τὴν ἐξάμηνον ἢ ὅποια λήγει εἰς τὸ μεθεπόμενον φύλλον. Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὸν ὅτι μετὰ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ συναλλάγματος τὰ ἔξοδα τῆς ἐκδόσεως σχεδὸν ἐδιπλασιάσθησαν ἐλπίζομεν ὅτι θὰ προθυμοποιηθῶσιν εἰς τὴν εὐλογον φιλικὴν μας ταύτην παράκλησιν.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΟΦΘΑΛΜΩΝ

Ὁ ὕπνος εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν δυνάμεών μας, πρὸς διατήρησίν μας. Τὴν περισσοτέραν ὁμῶς ἀνάγκην ὕπνου ἔχουν οἱ ὀφθαλμοὶ μας, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται εἰς ἀδιάλειπον λειτουργίαν καὶ ἐνέργειαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ πρὸς τὸν ὕπνον ἀνάγκη ἐκδηλοῦται κατ' ἀρχὰς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἡ στέρσις τοῦ ὕπνου εἶναι ἐπιβλαβής. Ἀλλὰ καὶ ἡ παράσσις τοῦ ὕπνου εἶναι ὡσαύτως ἐπιβλαβής. Ὁ παρατεταμένος ὕπνος ἐπιφέρει γενικὴν τοῦ σώματος κατὰθλιψιν καὶ προδιάθεσιν εἰς ἐγκεφαλικάς παθήσεις.

Γενικῶς προκειμένου περὶ ἀτόμων πασχόντων τοὺς ὀφθαλμούς τὸ νὰ κοιμῶνται ἐνωρίς τὸ ἔσπερας καὶ νὰ ἐγείρονται ἐνωρίς τὴν πρωΐαν, ἐπιβάλλεται.

Πολλὰ άτομα ἔχουσι τὴν συνήθειαν κατακλινόμενα νὰ ἀναγνώσκωσι βιβλία ἢ ἐφημερίδας, ἵνα εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον ἀποκτήσωσι τὸν τόσον εἰς αὐτοὺς ποθητὸν ὕπνον. Ἀλλ' ἡ ἔξις αὕτη εἶναι πολὺ ἐπιβλαβὴς διὰ τοὺς ἐπομένους λόγους: Ἰνα ἀναγνώσῃ τις κλινόμενος, ὁ βολβὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ στρέφεται πρὸς τὰ κάτω τὸ ἄνω βλέφαρον ἀνυψοῦται, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἔχωμεν χαλάρωσιν τοῦ ἄνω ὀρθοῦ ὀφθαλμικοῦ μυὸς καὶ σύσπασιν τοῦ ὑποπτηροῦ τοῦ βλεφάρου, ἡτοῖ δύο ἐνεργείας ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτους, ἐπιβαλλόμενας εἰς ἕν καὶ τὸ αὐτὸ νεῦρον τῆς τρίτης ἐγκεφαλικῆς συζυγίας ἢ τὸ κινητικὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ. Ἀκριβῶς δὲ ἐκ τῆς καταπονήσεως ταύτης ἐπέρχεται ὀδύνη. Ἀλλωστε τοῦ σώματος εὐρισκομένου ἐν ὀριζοντίᾳ θέσει, αἱ φωτεινὰ ἀκτῖνες διέρχονται ἐγγὺς τῷ βλεφαρικῷ χεῖλει καὶ διὰ μέσου τῶν βλεφαρίδων, ἐξ οὗ ἐπέρχεται διάσπασις καὶ διάχυσις τῆς φωτεινῆς δέσμης. Ἐν συνόψει οἱ ὀφθαλμοὶ κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς κλίνης ἀνάγνωσιν ὑποβάλλονται εἰς κάματον. Ὅστις συχνάκις ἐπαναλαμβάνόμενος, δύναται νὰ ἀποβῇ αἰτία διαφόρων διαταραξέων, οἷον ἀσθενωπίας, μυϊκῆς καὶ προσαρμοστικῆς, ἀναπτύξεως καὶ προόδου τῆς μυωπίας, ἀμβλυωπίας κ.λ.π.

Ἀπαγορεύεται λοιπὸν ἡ ἐπὶ τῆς κλίνης ἀνάγνωσις καὶ μάλιστα παρ' ἀτόμου νεορῶ καὶ παρὰ τοὺς ἔχοντας εὐπαθεῖς τοὺς ὀφθαλμούς ἢ τὴν ὄρασιν ἐξησθενημένην ἐξ οἰωνδῆποτε ἄλλων ἀφορμῶν. *

ΨΥΧΡΑΙΜΙΑ. ΘΑΡΡΟΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΛΙΤΑΙ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΛΙΤΑΙ,

Ἡ ἀνθρωπότης δὴ διέρχεται μία ἀπὸ τὰς σκληροτέρας στιγμὰς τῆς ζωῆς τῆς. Ἀνθρώποι ἐλθόντες ἀπὸ τὴν ἄλλοτε πλουσιωτάτην Ἀμερικὴν ἀφηγοῦνται φορικαστικὰς σκηνὰς, δυσυχίας καὶ ἀπογνώσεως. Ἀπὸ τὴν φοβερὰν αὐτὴν δίνην τοῦ κόσμου θὰ ἐξέλθουν πῶς θ' ἴδωμεν οἱ λαοὶ ἐκείνοι πὺν δὲν χάνουν τὴν ψυχραιμίαν καὶ τὸ θάρρος των. Ψυχραιμία λοιπὸν καὶ θάρρος Ἕλληνες πολῖται! Ἡ λιποψυχία εἶναι γιὰ τοὺς ἀνάνδρους. Καὶ τὸ θάρρος γιὰ τὰ παλληκάρια. Ἡ χώρα μας ἔχει τραβήξῃ τρικυμίες φοβερώτερες. Δὲν θὰ τὴν καταποντίσῃ λοιπὸν

οὔτε ἡ σημερινή, μόνον ψυχραιμία Ἕλληνες πολῖται ὡς ἐμπρέπει εἰς τοὺς γενναίους ἄνδρας.

Σὺ δὲ δὴ δῶκε τὴν ἀλλοτρίαν ἐλλ. νεολαίαν. Γίνου ὁ ἐμπνευστὴς τῶν λιποψυχούντων. Σὺ, πὺν ἀπὸ τὴν ὠραίαν ἡλικίαν σου ἀντλεῖς ἀνεξάντλητον θάρο, πάρε Τυρρηνικὴν Σάλπιγγα σὶὰ χεῖρά σου καὶ σάλπισε παντοῦ, δεξιὰ, ἀριστερὰ, ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ὅλην, τὸ σάλπισμα τῆς ψυχραιμίας καὶ εὐψυχίας. Σὺ, ἡ ἀπὸ τὴν ἡλικίαν εὐψυχος Νεολαία, ἐμψύχωσε καὶ τοὺς ἀπὸ τὰ βάσανα τῆς ἡλικίας των κουρασμένους καὶ λιποψυχούντας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ-ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τοὺς ἀγαπητοὺς συνδρομητὰς μας κ. κ. Κ. Πολυγένην καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου, Σ. Παπαφράγκον καὶ Π. Τριανταφυλλῶν Συμβούλους τῆς Ἐπικρατείας καὶ Π. Λαμπρινάκον πρωτοδίκην Ἀθηνῶν διὰ τὴν εὐγένειαν καὶ προθυμίαν πὺν ἐπέδειξαν εἰς τὸν εἰσπράκτορά μας διὰ πληρωμὴν τῆς ἐτησίως συνδρομῆς των, ἰδιαίτητα δὲ εἰς τὸν τελευταῖον, ἄγνωστον μας καὶ ἐξ ὄψεως, κ. Λαμπρινάκον, ἐξωτερικεύσαντα ἑλὺς τῶς εὐγενικοὺς ἠθασαυροὺς τῆς ψυχῆς του, διὰ νὰ ὑπερεπαινήσῃ εἰς τὸν εἰσπράκτορά μας τὸ ἔργον μας καὶ μᾶς διαμηνύσῃ τὰ συγχαρητήριά του καὶ τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ καὶ μᾶς γνωρίσῃ, αἱ εὐχαριστίαι μας εἶνε ἀνεξάντλητοι, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ εὐγενὴς προθυμία των εἰς ὑποστήριξιν τοῦ πολυμόχου καὶ πολυδαπάνου ἔργου μας ἐξουδετερώνει τὴν ἀπογοήτευσιν τὴν ὅποιαν προξενεῖ ἡ διαγωγὴ ἄλλων μεγαλοσχημῶν, πολλῶν δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ ἐπὶ ἑξέ μηνες ἐδέχοντο νὰ κρατῶσι τὸ «Ἐγερτήριον», τὸ ὅποτον τακτικὰ τοὺς ἀπεστέλλαμεν, ὑποβαλλόμενοι σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ εἰς τὰς ταχυδρομικὰς δαπάνας, κατόπιν ἡγήθησαν νὰ πληρώσωσιν, ἐνφ' ὧφειλαν ἀπὸ στοιχειώδη σεβασμὸν πρὸς τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὴν ἀλληλεγγύην τῶν πνευματικῶς ἐργαζομένων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ καθιερωμένην τέλος ἀρχὴν ἐν Ἑλλάδι, ὅταν ἔλαβον τὸ πρῶτον φύλλον, νὰ μᾶς τὸ ἐπιστρέψωσιν. Ἀλλὰ δεχόμενοι νὰ

τὸ κρατῶσιν ἐπὶ ἑξέ μηνες ἐδεσμεύοντο πᾶ ἀπὸ ἡθικὴν ὑποχρέωσιν—ἐκτὸς ἐὰν δὲν λογαριάζουν, ὅπως φαίνεται, τὰς ἡθικὰς ὑποχρεώσεις—νὰ πληρώσωσι τὰ φύλλα πὺν ἐδέχοντο νὰ κρατῶσιν.

Ἰδίᾳ αἰσχίστην ἐντύπωσιν μᾶς ἔκαμεν ἡ διαγωγὴ ἐνὸς πρώην καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Προέδρου ἐνὸς μεγαλοσχήμου Συλλόγου, εἰς τὸν ὅποιον ἄλλοτε ἐστειλάμεν δωρεὰν τὰ διδύκα μας καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἀποστολὴν κάποιου πολιτικοῦ βιβλίου μᾶς ἀπέστειλε καὶ εὐχαριστήριον ἐπιστολήν, ὅστις διὰ νὰ μὴ πληρώσῃ μίαν εὐτελεστάτην συνδρομὴν, ἄφισε νὰ τοῦ καταπέσῃ ἡ Δεοντὴ καὶ νὰ μᾶς ἀποδείξῃ ὅτι ὑπεράνω τοῦ χρήματος δὲν θέτει τίποτε. Καὶ οἷ, κατώτερος ὢν χρημάτων ἀπέξω μὲν πρὸς τὸ θεθεῖναι δουλεύῃ στὸν Θεόν, ἀλλὰ μέσα του λατρεύει τὸν Μαμμωνά.

Τὸ δὲ ἐπιμύθιον ὅλων τούτων; ὅτι δυστυχῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ εἶνε ὅσον θέλετε ἐξωτερικῶς μεγαλόσχημος, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀκαδημαϊκός, σοφός, μεδέκα διπλώματα, ἀλλὰ νὰ μὴ ἀποκλείεται νὰ εἶνε καὶ γαϊδούρι. Καὶ εἰς μὲν τὸν ἐξ Ἀλεξανδρείας Πέτρον Καλόπουλον, ἀμόρφωτον καὶ κοινὸν ἄνθρωπον, ὅστις προχθὲς μᾶς ἐπέστρεψε καὶ αὐτὸς ἐξ μηνῶν «Ἐγερτήρια», ἀφοῦ καλὰ καλὰ τὰ διάβασε καὶ τὰ ἀπήλαυσε, ἐπιτρέπεται νὰ συγχωροῦνται αὐτὸς ἡ ἀπρέπειαι καὶ εὐτέλειαι αὐτοῦ εἰς τοὺς κοινωνικῶς μεγαλοσχημούς; Τὸς ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των ὀφείλοντας νὰ δίδουν τὸ παράδειγμα;

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΜΑΣ

Λόγῳ υπερβολικῆς ἐπερτιμήσεως, τοῦ χάρτου καὶ τῶν ἄλλων ὀλικῶν, τὰ ἄλλα περιοδικὰ ὑψώσαν τὴν τιμὴν των εἰς 4 δρχ. Τὸ «Ἐγερτήριον» μὴ ἐγκρίνον νὰ ἐπιρρίψῃ τὴν ἐπιβάρυνσιν τῆς ὑψώσεως τῶν ὀλικῶν εἰς τοὺς ἀναγνώστας του προτιμᾷ νὰ τὴν ὑποστῇ αὐτὸ μόνον. Θὰ πωλεῖται λοιπὸν καὶ ἐφεξῆς εἰς τὴν προτίαν του τιμὴν τῶν 3 δρχ. Οὔτε τὴν συνδρομὴν του θ' ἀδείξῃ.

Τὸ «Ἐγερτήριον» μὴ ἐκδιδόμενον ὡς ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ δι' ἡθικοὺς ἰδιαίτητα σκοποὺς, ὕφανε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ὀρεγομένων τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ, ἀναγνώστων του, τοὺς ὠραιότερους δεσμοὺς, τὴν ὑψηλοτέραν ἀλληλεγγύην, ἡ ὁποία θὰ πρὸς τὴν εἰς τὰς σκέψεις των ἕως οὗ περὰ αὐτὴν ἡ φοβερὰ οἰκονομικὴ κρίσις ἡ ὁποία μαστίζει τὴν πατρίδα μας. Οἱ ἀναγνώσται μας ὡς ἔχουν ὑπ' ὄψιν τὸ σοφὸν ρητὸν: οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ.

Καὶ ὅσοι ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐκλεκτοὶ καὶ δίδουν σημασίαν μόνον εἰς τὰ ἐκλεκτὰ καὶ δίδουν σημασίαν μόνον εἰς τὸ ποῖον καὶ ὅχι εἰς τὸ ποσόν, τὸ «Ἐγερτήριον» θὰ τοὺς εἶναι προσφιλέστατον καὶ ἂν ἀκόμη ἐκδίδεται πενιχρότατα μετὰ πέντε ἔστω σελίδες καὶ μετὰ χωρὶς χρώματα καὶ ἐπιδείξεις. Ἀλλὰ εἰς τίς πέντε αὐτῆς σελίδες του θὰ εὐρουν ἕνα, δυὸ κομμάτια πὺν θὰ ἀξίζουν περισσότερον ἀπὸ ἑκατὸν ἄλλων περιοδικῶν σελίδες, πολύχρωμες καὶ ἐπιδεικτικῆς.

Εἶνε σὰν τὸν ἄνθρωπον πὺν ἔχει ὠραίαν τὴν ψυχὴν καὶ ἕνα ἄλλον πὺν ἔχει ὠραίαν καὶ πολυτελὴ τὴν περιβολήν. Ὅσοι ἀναγνώσται μας εἶνε ἐκλεκτοὶ καὶ ἐξωριστοὶ καὶ ὅχι κούφοι καὶ ἐπιδεικτικοὶ, ὡς μὴ δίδουν καμμιὰ σημασίαν οὔτε εἰς τὴν πενιχρότητα τοῦ Ἐγερτηρίου, οὔτε καὶ τὸ ποσὸν τῶν σελίδων, τοῦ ἄλλ' εἰς τὸ ποῖον τῶν δημοσιευμάτων του, εἰς τὴν ὀρεπτικὴν του τροφήν. Διότι ἔτσι μόνον θ' ἀποδείξουν ὅτι εἶνε ἀπὸ τοὺς διαλεχτοὺς πὺν προτιμῶν τὸ «εὖ» καὶ ὅχι ἀπὸ τοὺς «χυδῆ» πὺν προτιμῶν τὸ «πολύ».

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Ἀνηγόρευσε μετὰ τὸ ἐπόμενον φύλλον τῆς α' ἐξαμηνίας παρακαλοῦμεν τοὺς ἀγαπητοὺς συνδρομητὰς μας νὰ μᾶς ἐμβάσωσι τὴν συνδρομὴν του.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΥΜΝΟΙ

Η ΘΕΟΤΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΟΜΗΣΗΣ ΝΤΕ ΝΟΑ'ΙΓ

Ἡ διάσημος Παρισινή λογία καὶ ποιήτρια Κόμησσα Ντέ Νο-άϊγ, τῆς ὁποίας δίδομεν κατωτέρω μερικὰς ὥραιας σκέψεις ἐπὶ τῆς ἐργασίας, ἀνήκει εἰς ἐκτε-κότερον σύγχρονον διανοητι-κὸν κόσμον τῆς Γαλλίας. Ἡ κό-μισσα Ντέ Νοάϊγ, ἡ ὁποία ἐκ μητρὸς εἶνε Ἑλληνίς, εἶνε μία ἐκ τῶν ἐλαχίστων γυναικῶν, ἡ ὁποία ἐτιμήθη ὑπὸ τῆς Γαλλι-κῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ παρα-σῆμου τῆς Δεγεῶνος τῆς Τιμῆς.

Ἐργασία! Δὲν πρέπει νὰ προ-φέρωμεν ἐπιπολαίως τὴν σεβαστὴν αὐτὴν λέξιν, ἡ ὁποία ὑποδεικνύει τὴν προσπάθειαν, τὸν ἀγῶνα, τὴν ἀέναντον ἐπικοινωνίαν μετὰ τὸ θάρ-ρος, τὸν εὐγενικὸν ζυγὸν τῆς ἀ-νάγκης, τὸν ρυθμιστὴν ὅλης μας τῆς ζωῆς. Θυμοῦμαι, ὅταν ἤμουν μικρὸ παιδί, κάποιον καλοκαίρι κοντὰ στὴν ὄχθη μιᾶς λίμνης χλι-αρῆς καὶ ἀκύμαντης, πὺν ἐμίγνυε τὴν γαλάζια ἀναπνοή της με τοὺς μυρωμένους στεναγμούς μιᾶς ἄσ-πρης τριανταφυλλιάς γεμάτης αἰ-σθημάτων, πὺν ἄκουγα, κατὰ τὸ δαίλι, τὴν ὥρα, πὺν ἐλυποθυμοῦ-σαν τὰ πάντα ἀπὸ τῆς ζέστης, θυ-μοῦμαι τὶς γελαστὲς φωνῆς κά-ποιων προσώπων νὰ φωνάζουν ὅ-τι θὰ ἐπιγίγιναν νὰ ἐργασθῶν.

Καὶ τότε, ὅ ἕνας ἀπεσύνετο στὴν κάμαρόν του καὶ ἀναπαντῶντα μέσα εἰς τὸ δροσερὸ ἀπὸ ἀλμπανικὰ σα-κάκι του, ἐξακολουθοῦσε τὴν τα-κτικὴν του ματαιοπονίαν νὰ ἐφυλ-λίξῃ τὸ ἔργο τοῦ Μπαλζάκ. Ἄλ-λος μετέφερε στὸν κῆπο τοῦ τὸν τροπικὸν τοῦ μουσαμὰ καὶ τὴν πα-λέτταν, τὰ ἀργυρόχρωμα σωληνά-ρια, καὶ καθισμένος ῥάθυμα σ' ἕνα σκαμνὶ ἀπὸ ἱτιά, μετὰ τὸ ἕνα μάτι ἀπλανές, τὸ ἄλλο μισόκλειστο, ὁ-μοιος μετὰ κυνηγὸ πὺν ἡ στάσι τοῦ ἀπειλεῖ ἕνα οὐράνιον θήραμα, ἐ-κτύταζε ἕνα θελκτικὸν κομμάτι τοῦ τοπίου, πὺν δὲν θὰ ἐξωγράφισε ποτέ.

Ἡ μητέρα μου—ὅπως τὸ πούλι πετάει, κρύβεται καὶ κελαῖδεῖ—χανότανε μέσα σ' ἕνα σαλόνι καὶ καθότανε στὸ πιάνο. Ἡ σιωπηλὴ βίβλα, βουτυγμένη ἀπὸ παντοῦ στὸ γαλάζιον τ' οὐρανοῦ, ἐγέμιζε τότε μετὰ κύματα μελωδικὰ, πὺν ἀνέδι-δαν, τότε βαθὺν παράπονον καὶ πό-τε ζωερὴν χαρὰ. Ὁ ρυθμὸς ἐσυνω-τοῦτε καὶ ἔτρεχε μετὰ καλπασμὸ ἀπὸ τὰ πλῆκτρα τοῦ πιάνου τῆς. Κι' ἐ-γὼ, τὸ ἴδιον δὲν θὰ τολμοῦσα ποτέ νὰ προσφέρω ὅτι ἐργάζομαι. Δὲν

μεταχειρίζομαι, οὔτε ἐπικαλοῦμαι ὑπὲρ τοῦ ἐαυτοῦ μου, τὴν ἁγία αὐτὴν λέξιν πὺν ὑποδεικνύει τὴν προσπάθειαν, τὸν ἀγῶνα, τὴν ἀέ-ναντον ἐπικοινωνίαν μετὰ τὸ θάρρος, τὸν εὐγενικὸν ζυγὸν τῆς ἀνάγκης γιὰ τὴν ζωή.

Πῶς; Ἐκεῖνοι πὺν δὲν ἔχουν ἄλλην ὑποχρέωσιν ἀπὸ τὸν πόθο τους, ἐκεῖνοι πὺν ἡ εὐθυμία τους εἶνε ἡ μόνη ἀπολύτρωσις, δὲν θὰ μπορούσαν ποτέ νὰ νοιώσουν τὶς σκοτεινὰς καὶ βαθεῖας αὐτὰς λέξεις πὺν σημαίνουν ὅτι κάποιος «ἐργά-ζεται». Ἐκεῖνοι πὺν θαυμάζονται, ἐνῶ δὲν ἔχουν ποτέ κοπιᾶσιν, οἱ ἀλλοτρίων ἀνθρώπων τῶν παιδι-κῶν μου ἀναμνήσεων, δὲν ἐδού-λεψαν ποτέ. Ἡ ἐργασία εἶνε μιὰ μεγάλη θεότης, πὺν ὅσοι ἐπλησία-σαν τὸ ἱερό της, ἐμόχθησαν, καὶ πρέπει νὰ τοὺς βλέπωμε καθὼς τοὺς ἀγίους στὰ εἰκονίσματα, γιὰτὶ ἀπ' αὐτοὺς καὶ ἀπὸ τὸν ἰδῶτα τους πηγάζει ὅλη ἡ χαρὰ τῆς ζω-ῆς πὺν ἐμεῖς τὴν γεύομεθα ἑτοιμη.

Ζοῦμε μετὰ τὴν σκληρὴν ἀνθρώπινη ἐργασία. Μέρα καὶ νύκτα, ἡ γῆ, ἡ ἐπιφάνειά της καὶ τὰ ἐγκατάτης ἐξαναγκάζονται νὰ μᾶς ὑπηρε-τοῦν. Ἡ ἐχθρὰ Φύσις, ἡ μυστικὴ καὶ ρεμβώδης Φύσις, ὅταν τὴν ἀ-ποκαλύπτῃ, ὅταν τὴν ξυπνᾷ, ὅταν τὴν ἐκβιάζει ἡ νοημοσύνη καὶ ἡ φροντίδα τῶν φιλέργων ἀδελφῶν μας, φαίνεται νὰ ἐρχεται πρὸς ὁ-μᾶς, ὑποταγμένη πλέον σὰν πλοῖον πὺν μπένει στὸ λιμάνι, καὶ ξεχύνει ἐκεῖ, σὲ πολυχρώμες στοί-βες, τὸν πλοῦτον τῶν ἐγκάτων καὶ

τῶν κορυφῶν τῶν ἡπείρων. Ὡ! κόσμε, κυψέλη ἀπέραντη, ἀ-ποθήκη κορυφῆ καὶ φυλάργυρη, ὁ-που τὸ πνεῦμα καὶ τὸ χέρι τοῦ ἀν-θρώπου σκάβουν καὶ διευθύνουν τὸ ποτάμι τοῦ μέλιτος!

Καθὼς τὸ σύμπαν ἔτσι καὶ ὁ ἀνθρώπος εἶνε στολισμένος μετὰ γῆ καὶ μετὰ θάλασσα.

Τὸ κάθε τι πὺν τὸν ντύνει καὶ τὸν κάνει νὰ λαμποκοπᾷ εἶνε ἕνα δῶρο δύστροπο, ἀποσπασμένο διὰ τῆς βίας ἀπὸ τὰ ἰσχυρὰ στοιχεῖα.

Ἡ κατοικία μας ἀκόμη, τὸ προ-στατευτικὸν δωμάτιον, χρωσταίει τὰ δοκάρια του καὶ ψηφιδωτὰ του, τὰ καθίσματά του καὶ τὰ συρτά-ρια του—μικροὺς ναοὺς τῶν ἐφε-στίων θεῶν—τὸ στιλβωμένο παρ-κέτο του, τὰ χρωσταίει διὰ τὸ ὑ-περήφανον δάσος, πὺν τὸ διασχί-ζει τὸ φῶς καὶ ὁ ἀνεμος, καὶ πὺν παῖζει μέσα στὸν αἰθέρα τὶς πρᾶ-σινες καστανιέττες τῶν φυλλωμά-των του.

ΚΟΜΗΣΗΣ ΝΤΕ ΝΟΑ'ΙΓ

ΓΝΩΜΑΙ ΣΟΦΩΝ

Μὴν ἐνοχλῆς κανένα δι' ὅτι δύ-νασαι νὰ πράξεις μόνος σου.

ΣΕΝΕΚΑΣ

Ἐπ' ἀρχῶν ἄτομα πάντοτε ἔ-τοιμα νὰ πιστεύσουν τὸ σκάνδα-λον.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ

Δυσκοῦμαι ὅτι ἔχω μίαν μόνην ζωὴν νὰ δώσω εἰς τὴν πατρίδα μου.

ΣΕΝΕΚΑΣ

ΕΘΝΙΚΟΝ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΟΝ ΑΠΟ ΤΑΣ ΔΥΣΚΟΛΟΥΣ ΣΤΙΓΜΑΣ
ΠΟΥ ΔΙΕΡΧΟΜΕΘΑ

Ἐργασία ἐντατικὴ.—Οἰκονομία μεγάλη.—Προτίμησις παν-τὸς προϊόντος ἐγχωρίου, ἔστω καὶ κατωτέρου.—Νὰ μὴ βγάξωμε τὸ χρέμα μας ἔξω ἐκτὸς ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ, φτωχαίνοντες οὕτω καὶ τὸν τόπον μας καὶ ξεπεφτοντες καὶ τὴν δραχμὴν μας.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀνατίθεται εἰς τὴν ἐθνικὴν μας φιλοτιμίαν.

ΕΡΡΙΚΟΥ ΜΥΡΖΕ

ΟΙ ΜΠΟΕΜ

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΜΟΥΖΕΤΤΑ

Ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας, ὁ Μάρ-κελλος καὶ ἡ Μουζέττα συγκατώ-κησαν καὶ μολοντί πολλὰς φορὰς ἀπένταροι, ἐπέρασαν τὴν εὐτυχε-στέραν ζωὴν. Ἡ Μουζέττα ἐννοιω-θε γιὰ τὸν καλλιτέχνην κάποια τρυφερότητα, ἡ ὁποία δὲν εἶχε τί-ποτε τὸ κοινὸν μετὰ τὴν προγενέστε-ρα αἰσθηματὰ της, καὶ ὁ Μάρκελ-λος ἤρχιζε νὰ φοβῆται μήπως τὴν ἀγαποῦσε πραγματικὰ. Μὴ γνωρί-ζων ὅτι καὶ ἐκεῖνη ἐφοβεῖτο μή-πως τὸν ἐρωτεύετο, ἐξήταζε κάθε πρῶτ' εἰς ποῖα κατὰστασι εὐρίσκον-το τὰ λευκώδια, γιὰτὶ, τὸ νὰ μα-ραθοῦν θὰ ἐσήμαινε διάρρηξιν τοῦ δεσμοῦ των. Δὲν μπορούσε νὰ ἐξη-γήσῃ τὸ πῶς κάθε πρῶτ' ἦσαν ὁρ-σερά. Ἀλλὰ τὸ μυστήριον ἀπεκα-λύφθη. Κάποια νύκτα, ὁ Μάρκελ-λος ἐξύπνησε καὶ δὲν ἔβρισκε τὴν Μουζέτταν δίπλα του. Σηκώθηκε ἔτρεξε στὸ δωμάτιον καὶ εἶδε ὅτι τὴν νύκτα, ἐνῶ αὐτὸς ἐκοιμῶταν, ἐκεῖνη εὗρισκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ποτίξῃ τ' ἄνθη καὶ νὰ τὰ ἐμποδίξῃ νὰ μαραθοῦν.

ΤΑ ΚΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΚΤΩΛΟΥ

Δεκάτῃ ἐννάτῃ Μαρτίου. Ἰδοὺ μία ἡμέρα τὴν ὁποίαν ὁ Ροδόλφος οὐδέποτε θὰ λησμονήσῃ. Διότι κα-τὰ τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην, ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωσήφ, κατὰ τὰς τρεῖς ἡ-ῶρα, ἐξήρχετο ὁ φίλος μας ἀπὸ ἕνα τραπεζιτικὸν γραφεῖον ὅπου ἐπήγε καὶ παρέλαβε τὸ ποσὸν τῶν πεντα-σίων φράγκων εἰς ἡχηρὰ νομί-σματα.

Μόλις ἐκατρακύλισε στὰ θηλά-κιὰ του ὁ ἀνέλπιστος θησαυρὸς, τὸν ἐχρησιμοποίησεν ὁ Ροδόλφος πρωτίστως διὰ νὰ μὴ πληρώσῃ τὰ χρέη του. Διότι εἶχε κάμη ἔρκον νὰ πρεθῇ εἰς κάθε δυνατὴν εἰκono-μίαν καὶ ν' ἀποφύγῃ πᾶσαν δαπά-νην περιττήν. Εἶχε λάβει, ἄλλωστε, ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἀμετα-κλήτους ἀποφάσεις καὶ ἀπεφάνετο ὅτι, προτοῦ σκεφθῇ περὶ τοῦ περι-τ-

τοῦ ἔπρεπε νὰ φροντίσῃ περὶ τοῦ ἀναγκαίου. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν ἐξόφλησε τοὺς πιστωτάς του ἀλλὰ ἡγόρασε μίαν πίπαν τουρκι-κὴν, τὴν ὁποίαν ἀπὸ πολλοῦ ὥρε-γετο.

Ἀφοῦ ἀπέκτισε τὴν πίπαν του, κατηρθύνθη ὁ Ροδόλφος εἰς τὸ δω-μάτιον τοῦ φίλου τοῦ Μαρκέλλου, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τινος τὸν ἐφιλέξενο-σε. Τὰ θηλάκια τοῦ Ροδόλφου, ὅ-ταν ἔμπαινε στὸ ἐργαστήριον τοῦ φίλου τοῦ καλλιτέχνη, ἀντηχοῦ-σαν ὥπως τὰ σήμαντρα τοῦ χωρίου εἰς ἡμέραν μεγάλης ἑορτῆς. Καὶ ὁ Μάρκελλος εἰς τὸ ἀκουσμά τοῦ ἀ-συνήθους ἐκείνου ἡχοῦ, ἐφαντάσθη ὅτι κάποιος συγκατόικος, τρομερὸς κερδοσκόπος, ἐμετροῦσε τὰ κέρδη τῆς ἡμέρας καὶ ἐψύθρισε.

—Τὸν ἄχρηστο τὸ δίπλανό μου! Ἐνανήχισε τὸ χαβὰ του! Μ' ἂν ἐ-ξακολούθησεν αὐτὸ τὸ βάσανο, θ' ἀ-ναγκασθῶ νὰ φύγω ἀπὸ δῶ μέσα. Μπορεῖς νὰ ἐργασθῇς μετὰ τὸσο θό-ρυβο; Σὲ κάνει νὰ σκεφθῇς νὰ πα-ρατήσῃς τὸ φτωχικὸν ἐπάγγελμα τοῦ καλλιτέχνη καὶ νὰ γίνῃς λο-ποδύτης.

Καὶ χωρὶς νὰ ὑποπτευθῇ καθό-λου ὅτι ὁ φίλος τοῦ ὁ Ροδόλφος εἶχε μεταμορφωθῇ εἰς Κροῖσον, ὁ Μάρκελλος ἐξακολουθοῦσε νὰ ἐργά-ζεται εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ «Ἡ διά-θασις τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης» πὺν ἦταν ἀπάνω στὸν ἐκρίβαντα πρὸ τριετίας εἶδη.

Ὁ Ροδόλφος, πὺν δὲν εἶχε ἀρ-θρώσει ἔως τώρα λέξιν, ἀλλὰ ἐμε-λετοῦσε τὸν χαρακτήρα τοῦ φίλου του, ἐσκέφθη.

—Τώρα θὰ γελάσωμε μετὰ τὴν καρδιά μας! Καὶ ἀφῆκε νὰ πέσῃ κατὰ γῆς ἕνα τάλληρον.

Ὁ Μάρκελλος ἐσήκωσε τὰ μάτια του καὶ ἐκύτταξε τὸν Ροδόλφον, σο-βαρὸν ὥσαν ἄρθρον «τῆς Ἐπιθεω-ρήσεως τῶν Δύο κόσμων».

Ὁ καλλιτέχνης ἐσήκωσε τὸ τάλ-ληρον μετὰ ὕψος ἀνθρώπου κατευχα-

ριστημένου, καὶ τοῦ ἔκαμε θαυμα-σίαν ὑποδοχήν. Διότι, ἂν καὶ ἀρχά-ριος ζωγράφος, ἐγνώριζε νὰ ζήσει καὶ ἦτο περιποιητικώτατος πρὸς τοὺς ξένους. Γνωρίζων, ἐξ ἄλλου, ὅτι ὁ Ροδόλφος εἶχε βγῆ ἔξω γιὰ ν' ἀναζητήσῃ χρήματα καὶ βλέ-πων ὅτι τὸ ἐπέτυχεν, περιωρίσθη νὰ παθαυμάσῃ τὸ ἀποτέλεσμα, χω-ρὶς νὰ ἐρωτήσῃ καὶ τὸν φίλον του διὰ τίνος μέσου τὸ εἶχε κατωρθώσῃ.

Ἐπανήρχισε, λοιπὸν, χωρὶς ν' ἀρθρώσῃ λέξιν τὴν ἐργασίαν του καὶ συνεπλήρωσε τὸν πνιγμὸν ἐνὸς Αἰγυπτίου μέσα στὰ κύματα τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Ὅταν ὁμως ἐτελείωσε τὴν ἀνθρωποκτονίαν, ὁ Ροδόλφος ἀφῆκε νὰ πέσῃ καὶ δεύ-τερον τάλληρον. Καὶ παρατηρῶν προσεκτικὰ τὴν ἐκφρασιν τῆς φυ-σιογνωμίας τοῦ Μαρκέλλου, ἤρχισε νὰ γελά κάτω ἀπὸ τὰ τρίχρωμα γένεια του.

Εἰς τὸν ἡχηρὸν κρότον τοῦ με-τάλλου, ὁ Μάρκελλος σὰν κεραυ-νόπληκτος, ἐσηκώθη ἀποτόμως καὶ ἐφώναξε.

—Πῶς! καὶ δεύτερον!

Καὶ τρίτον τάλληρον ἐκύλισε στὸ δάπεδον, ἔπειτα τέταρτον, πέμπτον καὶ καδρύλλια τάλληρων ἤρχισε τρελλὸν χορὸν μέσα στὸ δωμάτιον.

Ὁ Μάρκελλος ἤρχισε νὰ παρου-σιάζῃ καταφανῇ σημεῖα φρενοπα-θείας, ὁ δὲ Ροδόλφος νὰ γελά ὥπως ἡ πλατεῖα τοῦ Γαλλικοῦ θεάτρου κατὰ τὴν πρώτην παράστασιν τῆς «Ἰωάννας τῆς Φλάνδρας». Ὁ Ρο-δόλφος ἔχωσε τὰ χέρια του στὶς τσέπες καὶ τὰ τάλληρα ἤρχισαν τὸν μυθικὸν χορὸν. Ἦτον ἡ πλημ-μύρα τοῦ Παντωλοῦ, ἡ παταγώδης εἰσοδος τοῦ Διὸς εἰς τὸν θάλαμον τῆς Δανάης.

Ὁ Μάρκελλος ἐστέκετο ἀκίνητος, ἄφωνος μετὰ βλέμμα ἀπλανές. (Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

*Ήταν δυο γέροι.

Αυτή διατηρούσε ακόμη όλες της αισθήσεις της, δεν ήμπορούσαν όμως να δουλεύει πάνω από δυο τρεις ώρες την ημέρα.

Αυτός «δεν είχε τα συλλογικά του»... «Ω! μόνο πώς ξεχνούσε—έλεγε ή γρηά του. Στο ξεροστάσιο ως τόσο, πού δούλευε τώρα σαράντα χρόνια, δεν μπορούσαν πια να τον χρησιμοποιήσουν παρά για το εκκρεμές, κι' αυτό για έλεημοσύνη, να βγάξη κανένα φράγκο την ημέρα. Με μίαν αδιάκοπη, αυτόματη πειά, κίνησι του χεριού, έπρεπε να κινηί δεξιά κι' αριστερά ένα μακρύ σίδερο, πού κι' αυτό έδινε την κίνησι σε διαφόρους μηχανισμούς.

Τόν καθίζαν σ' ένα σκαμνί, σ' ένα μικρό κακοφωτισμένο δωμάτιο και του έβαζαν το χέρι σε κίνησι. Τόσο είχε ριζώσει πειά μέσα του ή συνήθεια της δουλειάς και της υπακοής, πού ούτε του χρειαζόταν να σκεφθί. «Αν σταματούσε του έπιαναν το χέρι και με μιά δυο σκουντιές το ξανάβάζαν σε κίνησι.

Μόνο αν δεν έρχόταν το βράδυ ή γυναίκα του να τόν πάρη, περπατούσε, περπατούσε χωρίς να ξέρη πού πηγαίνει, και χανόταν. «Η διεύθυνσίς του ήταν γραμμένη στο κασκέτο του, απaráλλακτα όπως τόνοι α του καταστήματος ή του ξενοδοχείου πού θά δούλευε τόν φέρναν πίσω κατά τη νύκτα.

Πρίν γάνε «γέροι» ήσαν «ένα ανδρόγυνο νοικοκυρεμένων έργατών». Είχαν κι' αυτοί τα έμορφα έπιπλάκια τους, αγορασμένα κομμάτι-κομμάτι και πληρωμένα σιγά-σιγά με δόσεις.

«Α! με τί κόπους αποκτήσανε αυτά τα χίλια μικροπράγματα πού αποτελούν ένα σπιτικό, πού ξεκουράζουν, συντροφεύουν κι' έμμερ-

φαίνουν τη ζωή! «Η γυναίκα πρὸ πάντων είχε συντείνει με την υπομονή της, με τη γνώσι και την αφοσίωσί της στη δημιουργία του μετρίου αυτού θησαυρού. «Όλα τὰ νειάτα της, ὅλη τὴ δύναμι, τὴν ὕγεια τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς της, τὰ ξόδεψε γιὰ τὴν ἀπόκτησι τῶν ἐπιπλῶν της καὶ φυσικὰ καὶ ὁ ἄνδρας τῆς αὐτὰ πειὰ θεωροῦσε ὡς τὴ μόνη εὐχαρίστησι τῶσων χρόνων δουλειᾶς.

«Αφ' ὅτου ὁμως ἐγέραςαν, ἄρχισεν ἡ σκληρὰ εἰρωνεία· τοὺς ἔπαιρναν ἕνα-ἕνα ὅ,τι εἶχαν μαζέψει τριάντα τῶρα χρόνια. Τοὺς τᾶπαιρναν ἡ ἀνάγκη, ἡ φτώχεια, ἡ ἀρρώστεια, τοὺς τᾶπερναν ὁ νοικοκύρης τοῖς, ὁ ψωμᾶς, τὰ γιατρικά... ὁ κόσμος, ἡ ζωή...

Τοὺς πῆραν ἡ ντουλάπα μετὸν καθρέφτη, τῆς καρέκλες, τὸ ταπέτο, τὶς διπλὲς κουρτίνες, τὰ καντυλέρια καὶ τὸ ρολοὶ τοῦ τοῖχου, τὸ μπουφέ καὶ τὸ τραπέζι. Ναι, πίστεψαν πῶς ἔκαναν κτῆμα τοὺς αὐτὰ τ' ἀπαράτητα πράγματα· τί ἀπάτη! Φαντάσθηκαν πῶς χάρις εἰς τοὺς κόπους των, ἀπέκτησαν αὐτὰ τ' ἀπλούστατα, τὰ κοινὰ πραγματάκια· πῶς γελάσθηκαν! μόλις πρόφθασαν νὰ τὰ περιποιηθοῦν, νὰ τὰ καμαρώσουν, σὰν σ' ὄνειρο, καὶ ἔτσι σκληρὰ τοὺς τὰ ζητοῦσαν πίσω.

Καὶ ξανάδωκαν ἕνα ἕνα τὰ ἀγαπημένα τους ἐπιπλα. Στὴν ἡλικία πού προσκολλᾶται κανεὶς τόσους ἀναμνήσεις καὶ στὰ πράγματα πού ζητᾷ παρηγοριά στὰ ἄψυχα καὶ φαντάζεται πῶς θὰ ζήσῃ πειὰ με αὐτὰ, στὴν ἡλικία πού θᾶπρεπε νὰρχεται με τὴν ἀνεση καὶ τὴν ἡρεμία, γινόνταν αὐτὴ ἡ πικρὴ εἰρωνεία νὰ τοὺς ἀφαιρῇ ἡ ἀνάγκη ὅλα, νὰ τοὺς φέρνῃ στὴν τελευταία ἀπελπισία.

Καὶ τώρα, ἔξω ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἐπιπλα πού δὲν μποροῦν νὰ κατασχεθοῦν, τὸ κρεβάτι, τὸ τρα-

πέζι καὶ τὶς δυὸ καρέκλες, δὲν ἔμενε πειὰ τίποτε ἀπὸ τὸ παλὸ σπιτικό παρὰ ὁ καθρέφτης ὁ κρεμασμένος πάνω ἀπὸ τὸ τζάκι τῆς καμαρίτσας τους.

Ήταν τὸ πολὺτιμο στολίδι τοὺς προτίμησε νὰ σώσῃ αὐτὸ παρὰ κανένα ἄλλο. Γιὰ σκεφθῆτε: τὸν εἶχε ἀγοράσει ἄλλοτε αὐτὴ, κρυφὰ ἀπ' τὸν ἄνδρα τῆς με τῆς δικῆς τῆς οικονομίας. Με τῆς οικονομίας τῆς ἀπὸ τὰ πλυστικά, τὴν τροφή, τὸ ντύσιμο. Καὶ τί γλυκερὰ ἐκπληξί τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς του, πού τὸν φανέρωσε. Ήταν τὸ συγκινητικώτερο περιστατικὸ τῶν πρώτων δέκα χρόνων τοῦ γάμου των.

Γι' αὐτὸ κι' αὐτὴ τὸν ὑπερασπίσθηκε τὸν καθρέφτη τῆς καὶ τὸν διέτηρε καὶ καινούργιον. «Όλα τὰ θυσίασε, ἔκανε τ' ἀδύνατα, ὑπόμεινε τῆς μεγαλειότερες στερησεις...

Κι' αὐτὴ τὴν Κυριακὴ, πού ἔμενε ἴσια-ἴσια κι' ὁ γέρος σπῆτι, θάρχόταν ὁ παλαιόπωλης νὰ πάρῃ τὸ τελευταῖο συντερίμι.

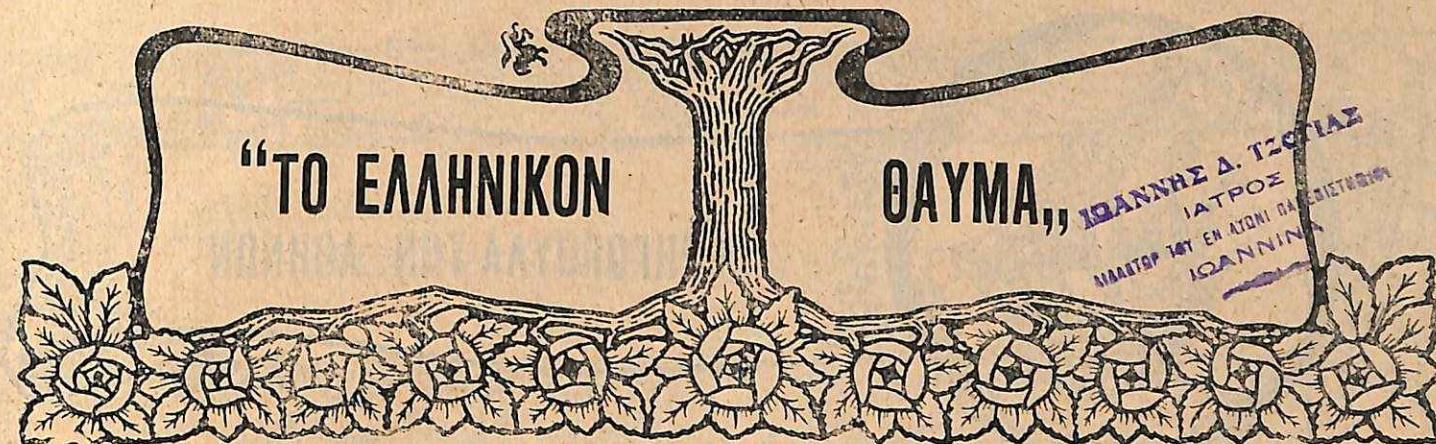
«Η γρηά περίμενε κι' ὅλο τὸ συλλογίζοταν ἀπελπισμένη.

Μόνο μιά σκέψι τὴν παρηγοροῦσε λίγο αὐτὸς δὲν εἶχε τὰ συλλογικά του καὶ πιθανώτατα δὲν θὰ τῶπαιρνε εἶδῃσι. Γιατὶ δὲν πῆρε εἶδῃσι κι' ἔξη μῆνες πρίν πού σηκώσαν τὸ ρολοί. Κι' ὡς τόσο ἦταν τότε πολὺ καλλίτερα.

Αὐτὴ αἰσθανόταν σὲ κάθε ἀποχωρισμὸ σὰν τῆς ἔπαιρναν κομμάτια τῆς ψυχῆς τῆς· αἰσθανόταν νὰ χάνῃ σὲ κάθε μιά καταστροφὴ καθε ἐλπίδα ζωῆς, καθε οἶκτο γιὰ τοὺς ὁμοίους τῆς.

«Ὡς τόσο, ἔλεγε πᾶμι με τὸ νοῦ τῆς, ἀνεγνώριζε ἀκόμη, ἀόριστα ἔστω, τὸ δωμάτιό τους, καὶ αὐτὸ ἔξ αἰτίας τοῦ καθρέφτη. Κάτι σὰν ἔνστικτο μνήμης ξυπνοῦσε μέσα του με τὴ λάμψι τοῦ καθρέφτη.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές)

ΣΟΦΟΚΛΗΣ

*Ορέστη τὸ φονικὸ ὄπλο...

Στὸν Αἰσχύλο, μετὰ τὴ πράξη, ὁ ἥρωας τραλλίνεται σχεδὸν, θυματῶν Ἑριννύων, στὸ Σοφοκλῆ, τὴν ὕστερη ὥρα ἡ ἡρώϊδα διατηρεῖ ἀκλόνητη τὴν ἀπόφασή της καὶ δυναμώνει τὸ χέρι πού ἡ μητρικὴ θεὰ ἔχει λιγάκι παραλύσει «Παῖσον, εἰ σθένοις διπλῆν» «Χτύπα, ἂν μπορῇς κι' ἄλλο χτύπημα» κι' ὕστερα γιορτάζει θριαμβικὰ τὴν νίκη... Τὸ ἴδιο καὶ στὰ ἄλλα θέματα...

«Απὸ τὸ μῦθο τοῦ Αἴαντα παίρνει τὴν αὐτοκτονία, ἀπὸ τὸν Οἰδίποδα τὴν συνείδηση, ἀπὸ τὴν Ἀντιγόνην τὴν ἀπογορευμένη ταφή τοῦ Πολυνίκη... «Ένα μονάχα ἐπεισόδιο γίνεται ἔργο.. θέλησις ἀνθρωπίνῃ εὐγενῆς.... Χωρὶς αὐτὴ τὴν ἀποψη θέμα δὲν ὑπάρχει. Τὰ γεγονότα δὲν ἔχουν σημασία μπροστὰ στὰ μάτια του, κείνο πού τοὺς δίδει ἀξία εἶναι αἱ σχέσεις των με τοὺς χαρακτῆρες τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸ λίγα γεγονότα γιὰ νὰ ἐκτυλλίσσωνται τὰ συναισθήματα. Τέλεια πεπεισμένος στὴ μαεστορία του καὶ στὴ δύναμή του καὶ βέβαιος πῶς θὰ κρατήσῃ ἀμείωτο τὸ ἐνδιαφέρον ὡς τὴ στερεὴ λέξη, δὲν ἔχει μυστικὰ ἀπὸ τοὺς ἀκροατῆς του. Εὐθὺς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μᾶς λέει τί θὰ συμβῇ στὸ τέλος.. ὁ ἥρωας ἀναγγέλει τὴν ἀπόφασή του.. καὶ ξέρουμε πῶς ὁ Αἴας θ' αὐτοκτονήσῃ, ὅπως τὸ λέει, ἡ Ἀντιγόνη θὰ θάψῃ τὸν ἀδελφὸ τῆς κι' ἡ Ἠλέκτρα θὰ ἐκδικηθῇ τὸν πατέρα τῆς... Στὸ ἀρχαῖο δράμα οἱ ποιητῆς δὲν κεντρίζουν τὴ φαντασία οὔτε στηρίζουν τίς ἐλπίδες τῆς ἐπιτυχίας τους στὴν περιεργειὰ μας, ὅπως οἱ νεώτεροι πού ἐκείνῃ μόνο ζητοῦν νὰ ταραξοῦν...

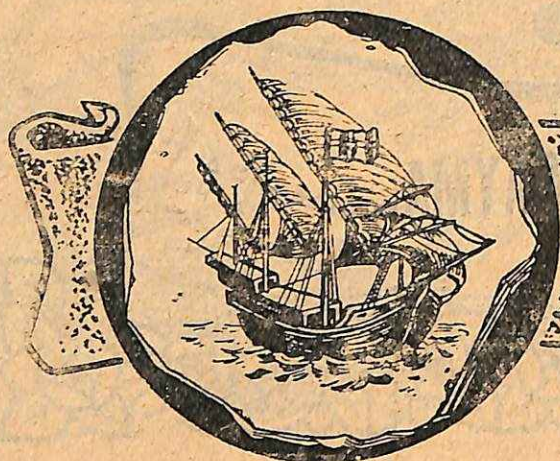
Οἱ ἀρχαῖοι προσέχουν στὸν τρόπο πού θὰ μᾶς κινήσουν τὰ πάθη πού θὰ ρίξουν στὴ τραγικὴ τρικυμία τὴν ψυχὴ μας καὶ θὰ μᾶς

κάνουν ἱκανοὺς κι' ἀξιους νὰ δεχτοῦμε τὴν ὑψηλὴ ἠθικὴ «κάθαρση» ποῦναι κι' ὁ μόνος σκοπὸς τῆς τέχνης τους. Τὰ πρόσωπα τῆς τραγωδίας τοῦ Σοφοκλῆ εἶναι δυνατότα, με βαθὺ ἐσωτερικὸ κόσμο, κι' αἰσθητάματα εὐγενῆ...

Κι' ὁμως παραμένουν ἀνθρώπιναὸς τὰ κατὰβαθα τῆς ψυχῆς τους. Λατρεύουν τὴ ζωὴ καὶ θρηνοῦν γι' αὐτὴν ἀκόμη καὶ τὴν ὥρα πού τὴν δίνουν ἀδίσταχτα... «Η Ἀντιγόνη πού μόνῃ τῆς ἔτρεξε στὸ βέβαιο θάνατο, στέκεται ὁμως λίγο στὸ κατώφλι τοῦ τάφου γιὰ νὰ κλάψῃ τίς χαρὲς τῆς νειότης πού χάνει, ν' ἀποχαιρετήσῃ τὸν ἥλιο καὶ τὴν πηγὴ τῆς πατρίδας τῆς καὶ νὰ πῇ τὸ παρᾶπονο τῆς πῶς ἄκλαφτη, ἀνύμφευτη, ἀφίλητη πηγαίνει στὸν Ἄδη... «Ο Αἴας στὸν περίφημο μονόλογό του ὑμνεῖ, ἰὸς τῆ ζωῆ πού χάνει με τὴ θέλησή του, ἀκόμη κι' ἡ ἀμάλαχτη Ἠλέκτρα κλαίει με τρυφερότητα καὶ στοργὴ στὶς ἀγκάλες τοῦ ἀδερφοῦ τῆς... Κι' ὁμως δὲν κλονίζεται ἡ ἀπόφασή τῶν ἡρώων... Λάμπει στο βάθος σὰν ἱερὴ φλόγα στὸ βωμὸ τῆς καρδίας καὶ οἱ γούροι πῶς θὰ μείνῃ ἀβυσσὴ, καὶ ξέροντας ἀμετάβλητο τὸ τέλος ἀφίνουν καὶ τὴ φύση τὰ δικαιώματά της, τῆς δίνουν τὴν ἀδεια νὰ κλάψῃ, νὰ δείξῃ πῶς εἶναι ἀνθρώπινῃ.

Κι' ἔτσι δημιουργοῦσε τοὺς πρὸ συμπαθητικούς ἥρωες πού εἶδε ποτὲ ἡ σκηνή. Ἦρωες πού κινοῦν τὸν θαυμασμὸ καὶ τὴν ἀγάπη καὶ πού στέκουν ἀλίγιστοι καὶ εὐδυτενὴ ἀγάλματα στὸ ναὸ τῆς τέχνης κρατώντας ψηλά με ἱερὸ δέος τὸν ἠθικὸ νόμο καὶ τὸ καθῆκον σὰν τίς ὁραῖες Κανηφόρες τοῦ Ἑρεχθίδου πού φέροντας με περιφάνεια στὸ κεφάλι τὸ κἀνιστρο τῆς προσφορᾶς βαδίζουν πρὸς τὴ θυσία.

ΣΟΦΙΑ ΠΑΠΑΔΑΚΙ

Η ΡΗΓΟΠΟΥΛΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Διαλαλητές από τὰ τέσσερα ἄκρα δώσαν τὸ σύνθημα μὲ τὶς σάλπιγγές τους...

Ποδοβολητὸ γόηγορο καὶ ρυθμικὸ ἀκούστηκε ἄξαφνα... οἱ σπαθάριοι παραμέρισαν κι' ἕνας ὠραῖος καβαλλάρης διέσχισε τὴν πλατεῖα καὶ χαιρετῶντας τὸ Ρήγα φώναξε μὲ δυνατὴ φωνή:

—Εἶμαι τ' ἀφεντόπουλο τῆς Μυτιλήνης τῶνομά μου εἶναι Δημοφάνης...

Τὸ πλήθος ξέσπασε σὲ ζητωκραυγές. Ἦταν ὠραῖο... τῆς στολῆς του γαλάζια στολισμένη μὲ ἄστρα ἴδιος οὐρανός... τὸ πρόσωπό του μὲ λαμπρὰ καστανὰ μάτια καθὼς ἀστράφταν, καὶ ὁ ἥλιος γιὰ τὸ φανταστικὸ ἐκεῖνο στερέωμα ποὺ θάμπωνε τ' ἀσημένια ἄστρα τῆς στολῆς του. Δεύτερο σάλπισμα... Δεύτερο ποδοβολητὸ κι' ἄλλος λεβέντης μπήκε στὸ φόρο.

—Ρηγόπουλο τοῦ Ναυπλίου, Ἀνδρόμαχος.

Ἡ στολή του χροῖμα νεραντζὶ στολισμένη μ' ἀσημένιες παρυφές.

Τῆς στολῆς του φάνταζε καθὼς προχωροῦσε σὰν ἀετός... Χαιρέτισε κι' ἐστάθηκε πλάι στ' ἀφεντόπουλο τῆς Μυτιλήνης...

Ἦταν μπερδεμένο στὸ δίκτυ, ἡ καρδιά τοῦ παλλικαριοῦ μιὰ βρούσι δροσερὴ κι' ἀγνάντιατης ἕνα δένδρο μαραιμένο κι' ἄλλα τέτοια διάφορα ποὺ λέγαν μὲ χίλιους τρόπους τὰ γλυκὰ μαράζια τῆς νεότητος...

Οἱ θεατὲς καμάρωναν τὰ παλικάρια ποῦσαν σταθῇ στὴ σειρά τῶνα καλλίτερο ἀπὸ τῆς...

Ἄξαφνα φόβος καὶ τρόμος σκορπίστηκε σ' ὅλες τὶς καρδιές. Δὲν ἦταν ἀνθρώπος αὐτὸς ποῦ μπήκε στὸ φόρο... ἦταν θεοὺ μοναχό... καὶ τ' ἄλλο τοῦ ἕνα περιεργό τέρας ποὺ μεγάλωνε τὴν ἀγοριότητα τοῦ ἀφεντικοῦ του... τὸ παλλικαριό ἦταν μελαψὸ ἄγριο, ἀροματωμένο ἀπ' τὴν κορφή ὡς τὰ νύχια καὶ μοναχὴ φορεσιά του ἦταν ἕνα δέσμα λιονταριοῦ ριγμένο στὴν πλάτη... τὰ πόδια ποῦ πέφταν, μπροστὰ στὸ στήθος σαλεύαν ὀρμητικὰ καθὼς ἔτρεχε ἰσχυρὰ θαρρεῖς πῶς ζητοῦσαν ν' ἀρπάξουν κανένα... Τ' ἄλλο τοῦ δέσματος ἦταν παρδαλὸ μὲ μπαλώματα κόκκινα μαῦρα, καφετιά καὶ παρὰ καὶ μούγκριζε πότε-πότε σὰν φοβερὸς σαλπικτὴς τοῦ τρομεροῦ καβαλλάρη, ποὺ διαλαλοῦσε τὸ θάνατο... Ὅλοι παραμέρισαν, καὶ τὰ Ρηγόπουλα τῶνα ξαφνιάστηκαν. Χαιρέτισε θυμωμένα καὶ νευρικὰ ἐστάθηκε παρὰ μὲ ἀπὸ τοὺς ἄλλους...

—Σπιθόλιοντας Ρήγας τῆς Καρμανίας. Ἡ φωνὴ του ἔμοιαζε σὰν βουχηθμός:

—Εἶναι ὁ τρομερὸς ἐχθρὸς τοῦ νηιοῦ τῆς Κρήτης... ἡ ἔχθρα τους εἶναι παλαιὰ καὶ μοναδικὸς πόθος τῆς χώρας του θάταν νὰ σβύσει ἀπὸ τὴν ὄψη τῆς γῆς, τὸ περιήφανο αὐτὸ νησί... Θεὸς εἶναι τὸ σπαθὶ τοῦ κι' ἀπὸ τὸ χερὶ του διασκορπᾶται παντοῦ ὁ θάνατος...

—Γιατὶ νὰί τόσο συνθροῦν εἶπε τὸ γλυκὸ Ρηγόπουλο τῆς Μυτιλήνης.

—Γιατὶ τὸ μῖσος γεμίζει τὴν καρδιά του κι' ὁ φθόνος τοῦ τρώει τὰ σπλάχνα... ἀνάντησε τ' ἀφεντόπουλο τῆς Ἐγρίπου ποῦχεν ἀκούσει νὰ μιλοῦν γιὰ τὸν Καρμανίτη. Ποτὲ δὲ γελᾷ κι' οὔτε λέει πολλὰ λόγια. Σὺμβολό του ὁ θάνατος κι' ὁ σκοτωμός.

Μιὰ παγωνιά χύθηκε παντοῦ μὲ τὴν ἐμφάνισιν τούτου τοῦ νέου. Ἄξαφνα ὅμως ἡ σάλπιγγες ἀντήχησαν πάλι χαρούμενα καὶ γιορτάσιμα αὐτὴ τὴ στιγμή... ἡ ζώνη τῶν φρουρῶν ἀνοίξε πάλι κι' ἕνας μεγάλος δρόμος ἀνοίχθηκε μπρὸς σὲ μιὰ λαμπρὴ ἀκολουθία... Πεζοὶ καὶ καβαλλάρηδες βαλμένοι σὲ τάξη προπορευόταν σαλπικτὲς ἀναγγέλαν διαρκῶς κάποιον νέο ποὺ δὲ φαινόταν ἀκόμη. Δάβαρα πλούσια ἀνεμίζουν μὲς στὴν παράταξη τῶν ὑπασπιστῶν π' ἀνοίγαν τὸ δρόμο, ἄλλα θανμαστὰ χωρὶς καβαλλάρηδες, μουσικὲς συνοδεύαν κι' ἐργουθμίζαν τὸ βῆμα τῆς πομπῆς π' ὅλο προχωροῦσαν ἀτέλειωτη... Κάποιος μεγάλος βασιληῆς, ξεχωριστὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους ποὺ θάμπαινε σὲ λίγο στὸ φόρο... ὁ τρόμος ποῦχεν σκορπίσει ὁ Καρμανίτης εἶχεν ὑποχωρήσει στὸ θανμασμό... Καὶ νὰ λιγερός, πανωραῖος, φάνηκε στὴ μέση τῆς συνοδείας ὁ περιήφανος κι' εὐτυχημένος νέος ποῦριξεν τόσα πλούτη... Ἡ ὁμορφιά του ἦταν ἀφάνταστος... Βασιλικὸ ἦταν τὸ βᾶδισμα τοῦ ἀλόγου του... Βασιλικὸ τὸ παράστημά του... ἀπ' τὴν κορφή ὡς τὰ νύχια ἔσταζεν καὶ μιλοῦσεν ἡ μεγάλη γενιά του. Ποιὸς εἶναι; ποιὸς εἶναι; ἀκούστηκαν ἀνυπόμονες κραυγές...

—Ποιὸς ἄλλος; ποιὸς ἄλλος; ἀπαντοῦσαν ἄλλοι. Μὰ πρὶν προφτάσουν νὰ τελειώσουν, ὁ σαλπικτὴς ποὺ προπορευόταν διαλάλησε σ' ὅλο τὸ φόρο:

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενο)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ

ΤΟ ΨΥΧΙΚΟ ΜΟΥ ΞΥΠΝΗΜΑ

Χτὲς ξεκαθαρίζοντας τὸ στυράκι μου ἀπὸ κατὶ παλὰ γράμματα καὶ σημειώσεις, βρήκα κι' ἕνα φύλλο ἀπὸ τετραδιὸ διπλωμένο μὲ προφύλαξη στὰ τέσσερα καὶ κρυμμένο κάτω ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα.

Καὶ νὰ, τί ἔγραφα σ' αὐτό: 6)5)30. Ὅταν ἡ κραυγὴ τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀπελπισίας ξεφύγη ἀπὸ τὰ βᾶθρα μιᾶς πολυβασμένης καρδιάς τελειώνουν ὅλα γι' αὐτήν. Ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς πέθανε πιά γιὰ μένα!... Ἔτσι ἦταν μοιραῖο σου φτωχὴ καρδιά μου. Ἔτσι ἀνταμοίβει τὶς καλὲς κι' εὐγενεῖς ψυχὲς καὶ ἀνώτερες ὑπάρξεις ὁ ἀρχὼν τοῦ κόσμου τούτου... ὁ Σατανᾶς!

Ἐκεῖνος... ποὺ τόσο ἀγάπησα μ' ὅλη τὴ δύναμι τῆς νεαρῆς κι' ἀγνῆς καρδιάς μου, πιστεύοντας στοὺς δροκούς μιᾶς αἰώνιας ἀγάπης, μ' ἐπλήρωσε σκληρὰ μὲ τὴν ἀδιαφορίαν, τὴν οἰσπῆ, τὴν λησμονιά...

Κι' αὐτός... ποὺ πίστευα πῶς θὰ μὲ κἀν νὰ ξεχάσω, διαρκῶς ἀνασκαλεῖται τὴν καταπληρωμένη μου καρδιά, διαρκῶς μὲ κάνει νὰ πονῶ νὰ ὑποφέρω μὲ τὶς παράλογες ἐρωτικές καὶ ζήλιες του ἀνοιγνιὰς μου βαρύνοντες πληγὴ καὶ πόνο τὸν μεγάλο.

Πόσο ἐρήμηση εἶν' ἡ ζωὴ! Χτὲς ἀκόμη ἦρθα στὸν κόσμο μὲ χίλια δειρὰ μελλοντικὰ καὶ σήμερα ποθῶ τὸ θάνατο!

Λοιπὸν ὅλα εἶν' ἄσκοπα; Ναί! Ὅλα εἶν' ἕνα ψέμμα.

Κρύψε βαθειὰ τὴ σκέψη σου καρδιά βασανισμένη, κρύψε βαθειὰ τὸν πόνο σου καρδουλά μου φτωχή, γιατί ποτὲ κανεὶς δὲ θὰ σὲ νοιώσει, γιατί ποτὲ κανεὶς δὲ θὰ σὲ καταλάβῃ...

Σ' αὐτὲς τὶς λίγες γραμμὲς εἶχα κλείσει ὅλο τὸν ψυχικὸ μου σπαρταγμὸ γιὰ τὸν κατατρεγμὸ τῆς Μοίρας ποὺ πίστευα πῶς ἦταν σκληρὴ κι' ἀμείλικτη γιὰ μένα.

Ἡ αἰσθηματικὴ ἀγάπη εἶναι μιὰ ψυχικὴ ἀνάγκη τῆς γυναικός, γράφει ὁ μεγάλος Ἕλληνας ψυχολόγος Ἀθ. Ἀθανασοῦλης στὸ θανμασμοῦ ἔργο του «Πρός τὴν Ἀνωτέραν Ζωήν». Καὶ πόσο δίκιο ἔχει!...

Μόλις ἤρχισα νὰ ἀισθάνομαι τὸν ἑαυτό μου καὶ τὴ ζωὴ γύρω μου, ἡ ψυχὴ μου ζητοῦσε τὸν ἔρωτα, διψοῦσα γιὰ τὸν ἀληθινὸ τὸν ἀνώτερο ἔρωτα, κι' ἀδιαφοροῦσα γιὰ ὅλα τ' ἄλλα...

Οὔτε πλοῦτη, οὔτε ὁμορφιά, οὔτε ἀνώτερη θέση δὲ κλόνισαν ποτὲ τὴν ψυχὴ μου ποὺ ἔμενε ἀσυγκίνητη σ' ὅλες τὶς ἐξωτερικὲς ἐμφανίσεις.

Μιὰ καρδιά, μιὰ ψυχὴ ποὺ νὰ μὲ νοιώθῃ, ἔναν ἀνθρώπον ἀνώτερο ποὺ νὰ μοῦ δώσῃ τὴ θέσιν ποὺ μοῦ ἄξιζε, αὐτὸ ἦταν ὁ μόνος πόθος μου, τὸ μόνον ὄνειρό μου!

Ἐπίστευα ὅτι μιὰ μέρα ὁ Θεὸς θὰ εἰσήκουε τὴ θερμὴ δέησή μου ποὺ ἀπ' τὰ βᾶθρα τῆς ψυχῆς ἀνέβαινε σ' Αὐτόν.

Μ' ἄλλοιμονο. Ἀγάπησα βαθειὰ, πιστεύοντας στὴν εἰλικρίνεια τῶν δροκῶν μιᾶς παντοτεινῆς καὶ ἀληθινῆς ἀγάπης, γιὰ νὰ νοιώσω μεγαλύτερο τὸν πόνο τῆς λησμονιάς...

Ἡ ζωὴ στὴν ἡλικία ἐκείνη, ποὺ ἡ καρδιά σὰν ἄνθρωπος πρωτανοίγει τὰ πέταλά της στὸν ἥλιο τῆς ἀγάπης, εἶναι γεμάτη εὐδοκία ἀνοιξιὰ καὶ κάτω ἀπὸ ἕνα ἀνέφελο οὐρανὸ, ποὺ διαρκῶς χαμόγελα σκορπᾷ στὶς νεαρὲς καρδιές.

Μὰ τὰ εὐδοκία κείνα γρήγορα μαδίσανε καὶ μείνανε τ' ἀγκάθια τῆς ψυχῆς μου.

Πίστευα σὲ μιὰν αἰώνια ἀγάπην κι' ἡ καρδιά μου γεμάτη ἀπ' αὐτὴν γρήγορα βυθίστηκε στὴ μαρτυρὴ ἀπογοήτευση ὑστερ' ἀπὸ τὴ σκληρὴ ἐγκαταλείψεις.

Ἡ καρδιά τῆς πραγματικῆς γυναικός εἶναι θησαυρὸς ἀνεκτίμητος γιὰ τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον σὸν ὅποιον δίνεται ὁλόκληρη πλημμυρισμένη ἀπὸ ἔρωτα ἄγνο.

Μὰ εἶναι δυστυχῶς τόσο λίγοι οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ποὺ μποροῦν νὰ τὸ νοιώσουν αὐτό...

Ἰδὼν ἕνα θησαυρὸς γυναικείας ψυχῆς, ὁ ἄνδρας μὲ τὴ μικρὴ ψυχὴ καὶ τὸ κλειστὸ μυαλὸ δὲν βλέπει τίποτε, δὲ νοιώθει τίποτε, περὶ νὰ ἔρθῃ ὁ ἄνδρας μὲ τὴ φωτισμένη ψυχὴ γιὰ νὰ τὸν νοιώσῃ καὶ τοῦ δώσῃ τὴ θέσιν του, λέγει ὁ Ἀθανασοῦλης.

Βρέθηκα στὴν τριανταμυριμένη δάσσο τῆς ζωῆς μόνη, χωρὶς παρηγορίαν. Ἡ ὁμορφὴ βαρκοῦλα τῆς ἀγάπης, ποὺ πίστευα πῶς θὰ μ' ἔφερνε στὸ λιμανάκι τῆς χαρᾶς, εἶχε βρεθῇ ἀναποδογυρισμένη μακριὰ μου σὲ ματαιωμένα κύματα.

Ὡ! Πόσο πόνεσα κι' ἐκλαπα... Ἦσως ἡ μαρτυρὴ μου ἀπελπισία ἐκείνη νὰ μ' ἔφερνε στὸ θάνατο ἂν ἡ καρδιά ἡ σπασμένη, δὲν ἀντλοῦσε ἀπ' τὸν ἴδιον ἑαυτὸ τῆς δύναμης...

Ἐπερπε νὰ ξεχάσω ἕνα ἀνάξιο. Μὰ πῶς; Ἦθελα κάποιο στήριγμα, καὶ πίστευα πῶς τὴν παρηγορία θὰ μοῦ δινε μιὰ καινούργια ἀγάπη.

Ἄλλοιμονο ὅμως! Κι' αὐτοῦ πλανήθηκα. Ἀδιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ ὁ ἔρως τὸν ἄνθρωπον περὶ νὰ ἀνταποκρίνεται στὴν ψυχὴ τοῦ ἄνθρωπου.

Πόσο καλά τὸ λέει καὶ δῶ ὁ ψυχολόγος Ἀθ. Ἀθανασοῦλης.

Ἦμουν μιὰ δυστυχισμένη γυναῖκα ἀποφασισμένη νὰ ὑπομένω σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ πιστεύοντας ὅτι ἦταν γραφτὸ μου νὰ ὑποφέρω...

Εἶχα φτάσῃ στὸ σημεῖο νὰ πιστέψω ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεὸς καὶ θάμμενα γιὰ πολὺ ἦ γιὰ πάντα στὴν πλάνη καὶ στὴν ἁμαρτία, ἂν ἕνας οἰκογενειακὸς φίλος δὲν μᾶς ἔφερνε τὸ ὠραῖο, τὸ ὑπέροχο ἔργο τοῦ κ. Ἀθ. Ἀθανασοῦλης «Πρός τὴν Ἀνωτέραν Ζωήν» ποὺ μοῦ ξύπνησε τὴ ληθαργία ἀπ' τὸν πόνο τῆς ψυχῆς μου καὶ μ' ἔκανε νὰ νοιώσω, ὅτι εὐτυχία ὑπάρχει ἀλλ' ἔπερπε στὸν ἑσωτερικὸ μου κόσμο νὰ τὴν ζητήσω καὶ τότε ἡ ζωὴ θὰ μοῦ δινε ὅ,τι ὡς τότε μοῦ ἀρνήθηκε.

Τὸ θαῦμα, ποὺ τὰ πολὺτιμα λόγια τοῦ θαυμασίου αὐτοῦ ἔργου ἐδημιούργησαν στὸ ἑσωτερικὸ μου εἶναι, ἔφεραν καὶ τὴν ἀλλαγὴ τῆς ἐξωτερικῆς μου ζωῆς.

Εἶχα σωθῇ! Τὸ φῶς τῆς Ἀλήθειας μοῦ διέλυσε τὸ σκοτάδι τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς πλάνης, ποὺ ἔφερνε τὴν ἀγωνία καὶ τὴ λύπη στὴν καρδιά.

ΑΥΓΗ ΔΡΟΣΟΥ

—Εἰς τενεκεν νομπάζοντα ἐπὶ πατοραγνίαν.

Σὰν ἡρώας κοκκορεῖται στὴ δόξα τοῦ μακαρῶν... Ἀλήθεια εἶν' ἡρωϊσμός νὰ φέρνῃ τ' ὄνομά του!...

—Εἰς ἱατρὸν νομποριαννίτην.

Ξετίναξε τοὺς ἀρρώστους του μὲ τοὺς συνταγισμούς του, ξετίναξε καὶ τοὺς γερούς μὲ τοὺς... λογαριασμούς του!

—Εἰς ψεύστην ἀνυπόφορον.

Μὰς ποῦλησε τόσες ψευτεῖς καὶ τόσα παρανόμια, ποὺ ψέμμα μοιάζει ἂν γελᾷ καὶ πῇ καμιά ἀλήθεια.

Ο ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟΣ ΠΥΡΕΤΟΣ

ΔΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΥΠΕΡΚΟΠΣΕΩΣ

ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΒΕΝΣΟΝ

Ἡ σοβαρὴς μορφὴ τῆς ὑπερκοπώσεως δημιουργοῦν πραγματικὰς ἀσθένειαι, πού ὑπόκεινται καὶ αὐτὲς σὲ ἱατρικὴν θεραπείαν. Μόνον ὁ γιατὸς μπορεῖ νὰ τῆς θεραπεύσῃ καὶ νὰ τῆς προφυλάξῃ ἀπὸ ἐπιπλοκάς, πού συνεπιφέρουν συνήθως τὴν φθίσι.

Στὰ 1930 δὲν θρίσκειται μιὰ γωνία στὴ Γαλλία, πού νάχῃ γλυτώσει ἀπὸ τὸν γενικὸ πυρετὸ τῆς ἐποχῆς. Κάθε ἀγορά, ἀκόμα καὶ στὸ πιὸ ἀποτραβηγμένο χωριό, ἔχει μεταβληθῇ σ' ἓνα εἶδος μικροῦ χρηματιστηρίου, ὅπου ὅλος ὁ κόσμος σχεδὸν ριψοκινδυνεύει τὰ λίγα ἢ πολλὰ λεπτὰ τοῦ γιὰ νὰ κερδοσκοπήσῃ.

Τὰ παιδιὰ δὲν μένουν ἔξω ἀπ' αὐτὸ τὸ στρόβιλο. Ρωτῆστε γιὰ τῆς σπουδῆς των. Ἄν εἶχαν μάθει ὅλα ὅσα οἱ καθηγηταὶ των ἔχουν ἐντολή νὰ τοὺς διδάξουν, θὰ ἦσαν ἱκανά, ἀφίνοντας τὰ μαθητικά τους θρανία, νὰ ἐγχοῦν στὴ ζωὴ σχεδὸν φιλόσοφοι. Τὰ γράμματα, ἢ ἐπιστήμες, ἢ τέχνες θὰ τοὺς ἦσαν γνωστά ὡς τὴν πιὸ ἀσήμαντη λεπτομέρεια. Ἐκείνοι πού ἐξεπόνησαν τὰ σχολικά αὐτὰ προγράμματα, εἶχαν ἀποβλέψει νὰ μορφώσουν ἓνα ἔθνος ἐγκυκλοπαιδικῶν καὶ γλωσσολόγων, ὅπως ἐκείνων τῆς Ἀναγεννήσεως. Ὅσοδὴποτε ὁμως γενναϊόδωρα καὶ ἂν ὑπῆρξαν τὰ σχέδιά των, οἱ ἔξ αὐτῶν κίνδυνοι δὲν ἔπαυσαν νὰ ὑφίστανται.

Γιὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ πολυμάθεια αὐτῶν σήμερα, τὰ σχολεῖα παρέχουν τὴν πνευματικὴ τροφή σὲ διπλὴ καὶ τριπλὴ δόσι. Στῆς τάξεως ἡ διδασκαλία προχωρεῖ μὲ ταχύτητα διαρκῶς αὐξανόμενη. Κάθε καινούργιο χρόνο τὰ παιδιὰ πρέπει νὰ μάθουν πολὺ περισσότερα ἀπ' τὸ περασμένο. Κι' ἐπειδὴ ἡ ὥρα τοῦ σχολεῖο καὶ τοῦ λυκείου εἶνε ὀρισμένες, ὁ μαθητὴς μόλις γυρίσῃ σπίτι, δὲν σκέπτεται παρὰ πῶς νὰ συμπληρώσῃ τὰ κενά, πού τοῦ ἀφῆσεν ἡ διδασκαλία τῆς ἡμέρας, ἀνόντας χορῆς τοῦ κυκλώματος τῶν βιβλίων του.

Ἄς πάρωμε ἓνα παράδειγμα στὰ χίλια. Ἐνα παιδί 15 χρονῶν πρόκειται γιὰ τὴν παράδοσι τῆς ἐπομένης, νὰ ἐτοιμάσῃ μιὰ κριτικὴ ἀπάνω στὴ σύγκρισι διαφόρων κλασσικῶν τραγωδιῶν, πού τοῦ εἰνεσχεδὸν ἄγνωστες. Μὴ διαθέτοντας τὸν

ἀπαιτούμενόν χρόνον γιὰ μιὰ ἐπισταμένη μελέτη, μόλις προφθάνει νὰ τοὺς ρίψῃ μιὰ ματιά. Γιὰ νὰ εἶνε περισσότερον ἐν τάξει μὲ τὴν συνείδησίν του, μεταχειρίζεται ξένες κριτικὰς καὶ σχόλια πού πλῆλεις φορές δὲν εἶνε παρὰ ἐπικίνδυνοι τυφλοσύρτες καὶ ἔτσι σώζει τὴν ἐπομένην τὴν μαθητικὴν του ἀξιοπρέπεια. Τὸ πρωτότυπο κείμενον τὸν ἀπασχολεῖ παρεμπιπτόντως. Ἀδιάφορον. Ἡ δουλειὰ ἔγινε. Οἱ παλαιότεροι καθηγηταὶ τῆς ἐποχῆς, πού οἱ μαθηταὶ ἀπεστήθιζαν οελίδες ὁλόκληρες ἀπ' τὸ Κορνῆλιο καὶ ἀπ' τὸ Ρακίνα, θὰ κατηγοροῦσαν τὸσημερινὸν μαθητὴν, ὅτι ἐργάζεται τσαπατσούλικα καὶ κατὰ τρόπο ἐντελῶς ἐπιφανειακό. Τοὺς ἀπαντοῦν οἱ σημερινοὶ ὅτι φτάνει νὰ κατέχῃς γενικὰς γνώσεις περὶ κλασσικῶν, ἔστω ἂν καὶ αὐτὲς τῆς ἔχει διανεσθῇ ἀπὸ τρίτους ἐντελῶς ἔτοιμες.

Ὁ μαθητὴς, ἀναγκασμένος νὰ τὰ βγάξῃ, πέρα μὲ τέτοια κολοσσιαία ἐργασία, πού ξεπερνάει τὴς δυνάμεις του, καθίσταται γρήγορα ἀνίκανος νὰ παρακολουθῇ τὰ μαθητικά. Ἡ θέλησις ἀρχίζει νὰ τοῦ... λείπῃ. Ἡ προσοχὴ λιποτακτεῖ, ἀφίνουσα τὴν φαντασίαν τοῦ παιδιοῦ νὰ πλανᾶται μέσα στὶς ἐπικίνδυνες χώρες τῶν ὀνείρων. Ἡ ἐργασία εἶνε ὁ διασπασμένη, ἀνισορροπημένη. Κυττάζει τὰ τετράδιά του. Ἡ πρῶτες οελίδες ὁμοφωτογραφισμένες καὶ καθαρές. Ὑστερα ἀρχίζουν, κακογραφία, μελανιές, ὀρθογραφικὰ λάθη.

Ἄν παρακολουθῇ τὰς ἐκθέσεις ἰδεῶν, τὸ συμπέρασμα δὲν εἶνε περισσότερο παρήγορο. Γνώμες χιλιόμασχημένες, ἀσυνάρτητες, κοινοτυπίες, κουραστικὲς ταυτολαγίες. Καὶ σχετικῶς πάλιν, ὑποφερταὶ αἱ ἐκθέσεις, τόσο διηγήσεων, ὅσο καὶ ἀναπτύξεως, δεδομένου θέματος, ἐν συγκρίσει μὲ τὰ μαθηματικά, πού πρὸ πολλοῦ καιροῦ εἶνε ὀλιγώτερον ἢ μέτρια. Τὸ ἀπλούστερον πρόβλημα μεταβάλλεται σὲ δύσλυτον αἰνίγμα. Δὲν ὑπάρχει ἄλλο μάθημα πού νὰ ἀπαιτῇ περισσότερον σκέψιν ἀπὸ μιὰ σχετικὴν σειρὰ ἀριθμητικῶν ἢ γεωμετρικῶν πορισμάτων. Ἡ κατὰστάσις αὐτὴ ἔχει ἀνάγκη ἰσχυρὰς προσοχῆς καὶ δὲν θεραπεύεται ἀπὸ τὴν δύναμιν τῆς φαντασίας. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς εἶνε δύσκολος ἢ ἀφομοίωσις στὸν πνευματικῶς ὑπερσυσσθέντα μαθητὴν. Μέσα σ' αὐτὸν

τὸν τραγέλαφον πού τὸν ἐκμηδενίζει, διατηρεῖ καὶ ἀποβλέπει σ' ἓνα ἀντικειμενικὸ σκοπὸ. Νὰ μάθῃ τὸ μάθημά του, νὰ γράψῃ τὸ θέμα του, κἀνοντας χρῆσι τοῦ κατωτάτου ὁρίου προσπαθείας καὶ χρόνου. Τὰ ὑπερφορτωμένα σχολικά προγράμματα τὸν ἔχουν προδιαθέσει ψυχικῶς νὰ υἱοθετήσῃ τὴν ἡθικὴν (!) τῆς τύχης, πού ἀγνοεῖ τὴν ἐργασίαν καὶ δημιουργεῖ τὸν κερδοσκοπὸ. Δὲν εἶνε μήπως κερδοσκοπὸς ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, πού παραμελῶντας τὰ τοῦ σχολείου ἐντροφὰ στὴν ἀνάγνωσιν οἰκονομολογικῶν ἐπιθεωρήσεων καὶ τὰς Κυριακάς ἀποτελεῖ τὸν τακτικὸν θαμνῶνα τῶν ἱπποδρόμων; Ἀσφαλῶς καὶ καὶ διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἔχει τὴν γνώμην πῶς ἔχοντας κάποιαν ἐπιτηδεύματα καὶ σχετικὴν προσοφῆσιν τῶν εὐκαιριῶν, μπορεῖ νὰ ἐπιτύχῃ θαυμάσια στὴ ζωὴ. Δὲν παύει δὲ νὰ χαμογεᾷ εἰς ἄραρος τῶν καθυστερημένων συγχρόνων του, πού ἐνεργοῦν διαφορετικὰ. Αἱ παλαιαὶ μέθοδοι ἐμόρφωναν τόσο τὸ πνεῦμα ὅσο καὶ τὸν χαρακτήρα. Ἀμφιβάλλω ἂν μποροῦν νὰ χαρακτηρισθῶν παρόμοια καὶ τὰ σημερινὰ τεχνάσματα.

Ἡ ὑπερκόπσις τῶν παιδιῶν μὲ τὰς δυσχερεστερὰς συνεπείας τῆς, δὲν εἶνε παρὰ ἡ εἰσαγωγὴ τῆς τραγωδίας, πού θὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν ζωὴν του. Ἡ περιφρόνησις τῆς προσπαθείας, δικαιολογούμενης ἀπὸ τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ βραχὺ τοῦ χρόνου τὴν καθιστᾷ ἀνεφελῆ, ἂν ὅχι ἀδύνατον, καὶ ἡ ἀντικατάστασις τῆς μὲ τὴν ἐπιτηδεύματα καὶ ἐλλειψιν ἡθικῶν δάσεων, δὲν ἔχουν ὠθήσει εἰς τιμητικὰ ἀξιώματα καὶ παχύτατα κέρδη ἓνα πλήθος μετρίων καὶ ἀναξίων πού γνώρισαν οὕτω ἔστω καὶ ἐξωτερικὰ τὸν θρίαμβον. Θρίαμβοι εὐθραστοὶ καὶ ἐφήμεροι, θὰ παρατηρήσετε. Θρίαμβοι ὁμως ὁποσδήποτε γιὰ τὰ μάτια τοῦ κοσμάκη, πού παρακολουθεῖ μὲ θαυμασμὸ μιὰ περιουσίαν, πού ἔξογκοῦται καταπληκτικὰ ἀπὸ μέρη σὲ μέρη. Καὶ ἐπειδὴ παρόμοιες τάσεις, ἐξαπλοῦνται μὲ ὁρμὲς ἐπιδημίας σ' ἓνα τόπον, πολλοί, βουτηγμένοι στὸν ἄρρητισμό, συνείθισαν νὰ σκουντῶν τοὺς ὁμοίους των μὲ τέτοια βανυσότητα στὴ ζωὴ, πού διερωτῶμαι ἂν τὸ ἔθνος αὐτὸ πραγματικὰ εἶνε τὸ πιὸ πρᾶον καὶ εὐγενικόν, ὅπως κο-

ΜΕΡΙΚΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΟΥ ΜΑΣ

Θὰ καταστραφῇ ποτὲ ἡ Γῆ; Ἡ ἐρώτησις αὐτὴ εἶνε γεμάτη μυστήριον, ἀλλὰ καὶ ἐνδιαφέρον, εἶνε ὁμως προωρισμένη νὰ μείνῃ διὰ παντὸς χωρὶς ἀπάντησιν, ὅσον καὶ ἂν προσπαθῇ ἡ ἐπιστὴμὴ νὰ δώσῃ μίαν πιθανὴν λύσιν εἰς τὸ σκοτεινὸν αὐτὸ αἰνίγμα.

Ἡ ἰδέαν τῆς τελικῆς καταστροφῆς, μιᾶς τρομερᾶς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κατεστρέφοντο τὰ πάντα, ἐφόβισε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων. Ἐπειτα ἦρχισεν σιγά-σιγά ἡ ἐπιστὴμὴ νὰ βάλλῃ τὴ μύτη της, καὶ αἱ μᾶλλον παράδοξοι ὑποθέσεις διὰ τὸ εἶδος τῆς καταστροφῆς διεσταυρώθησαν εἰς τὸ ἀπέραντον πεδίον τῆς φαντασίας.

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ καθορίσωμεν τὸ ζήτημα. Ὅταν ὁμι-

λακεύομεθα νὰ τὸ πιστεύωμε. Ὁ συνωστισμὸς εἶνε ὁ ἴδιος τὸσον στὰ τιμετὰ τῶν θεάτρων ὅσο καὶ στοὺς διαδρόμους τοῦ μετρό. Ἡ διασκέδασις δὲν εἶνε πιά μιὰ ἀνάπαυλα στὴν ἐργασίαν. Ἡ «ἀγγλικὴ ἐβδόμας» τῆς Κυριακάδης σκορπάει ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς ἀγρούς, μέσα σὲ δαιμονισμένα αὐτοκίνητα, χιλιάδες πολυασχόλων νευροπαθῶν, γιὰ τοὺς ὁποίους τὰ ἀγροτικά πανδοχεῖα δὲν χρησιμεύουν παρὰ ὡς ντάσιγκ διαφέροντα στὸ ρυθμὸ ἀπὸ κείνα πού συχναῖζον καθημερινῶς. Κι' αὐτὸ τὸν ὄχλον, τὸν παραδομένο στὰ ἐνστικτα καὶ στῆς διαισθήσεις του, τὸν δεσπόζον μερικοὶ ἀξιοσῆ, εἰωτοὶ τύποι φιλέργων, προικισμένοι κατ' ἐξαιρέσειν μὲ ἀρκετὰ προσόντα. Ἀλλ' οἱ ἀκροβάται αὐτοὶ τῶν ἐπείων ἢ πνευματικῇ καὶ ἡθικῇ ἰσορροπία διατηρεῖται ὡς ἐκ θαύματος εἶνε καὶ οἱ ἴδιοι εὐπαθέστατοι. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ὁ καθένας τοὺς πάει νὰ ξεκουρασθῇ σὲ κανένα σανατόριο καὶ ξαναγαίνει σύντομα-σύντομα γιὰ νὰ ξαναρχίσῃ τὴν δουλειάν. Τὸ φαινόμενο εἶνε πραγματικώτερον στὴν Ἀμερικὴ, ὅπου διηγοῦνται ὅτι ὁ δεῖνα μεγαλοβιομήχανος ἐμπιστεύεται κάθε χρόνο τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ στὸν Π. διάσημον νευρολόγον.

λῶμεν σήμερον διὰ τὸ τέλος τῆς Γῆς, δὲν ἐννοοῦμεν τὴν καταστροφὴν τῆς ὑδρογενέως σφαίρας, ἀλλὰ τὴν παῦσιν τῆς ζωῆς εἰς τὴν ἐπιφάνειάν της. Ὁ θάνατος ὁμως αὐτὸς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ πληγοῦν ὅλα τὰ ζωντανὰ ὄντα, ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ πολλὰς καὶ διαφόρους αἰτίας.

Μία ὑπόθεσις λ. χ. προβλέπει, ὅτι ἡ ζωὴ ἐπὶ τῆς Γῆς θὰ σταματήσῃ ἀπὸ τὴν ἑλλειψιν νεροῦ. Μπορεῖ λοιπὸν νὰ στεγνώσῃ ἡ Γῆ; Κάποτε ἡ ἐπιστὴμὴ ἀπαντοῖσεν ἀποφασιστικὰ «ὄχι!» Ὑπεστηρίζετο ὅτι τὸ νερό, τὸ ὁποῖον ἐξατμίζει ὁ ἥλιος ἐπανέρχεται εἰς τὴν Γῆν ὑπὸ μορφὴν βροχῆς, χιόνος, νεφῶν καὶ ὁμίχλης.

Αἱ τελευταῖαι ὁμως, ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι ἀπέδειξαν ὅτι, ὅταν τὸ νερὸ ἐξατμίζεται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἰσχυρῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, χάνει ἓνα μέγα μέρος ἀπὸ τὸ ὑδρογόνον του. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἥλιος ἐξατμίζει συνεχῶς τὸ νερό, μπορούμε νὰ προβλέψωμεν ὅτι ὁ ὄγκος τοῦ ἐλαττώνεται ἐξακολουθητικῶς. Ἐπομένως, ἡ Γῆ στεγνώνει καὶ ὅλα τὰ ὄντα πού ζοῦν εἰς τὴν ἐπιφάνειάν της εἶναι καταδικασμένα εἰς θάνατον ἐκ μαρasmus.

Ἀλλὰ καὶ χωρὶς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν, μπορεῖ κανεὶς νὰ προβλέψῃ τὴν ἀποξήρανσιν τῆς ὑδρογενέως. Εἰς τὸν φλοιὸν τῆς γῆς ἐμφανίζονται συνεχῶς νέαι χασμάδες διὰ τῶν ὁποίων εἰσδύει τὸ νερό, εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὅπου ἐξατμίζεται ἀπὸ τὴν χημικὴν ραδιογενείαν καὶ ἀναβαίνει πάλιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἀπὸ τὰς θερμὰς πηγὰς, ἀλλὰ πάντοτε εἰς μικροτέρων δόσιν.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τὸ ἐσωτερικόν τῆς Γῆς ἀπορροφᾷ περισσώτερον νερὸ ἀπὸ ὅσον ἀποδίδει, τὸ

φαινόμενο τῆς ἀποξήρανσεως θὰ ἐξακολουθῇ μέχρις ὅτου ἐμφανισθῶν τὰ τρομερὰ του ἀποτελέσματα. Ἡ Γῆ θὰ μετατραπῇ εἰς ἔρημον, καὶ κάθε ζωὴ θὰ σβύσῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειάν της.

Ἄν στρέψωμεν τὸ βλέμμα εἰς ἄλλας ὑποθέσεις περὶ τοῦ τέλους τῆς γῆς, θὰ μείνωμεν ἀρκετὰ φοβισμένοι. Ὑπάρχουν ἀνθρώποι οἱ ὁποῖοι προβλέπουν τὴν πιθανὴν πτῶσιν τοῦ φεγγαριοῦ εἰς τὸν πλανήτην μας, ἢ τῆς γῆς ἐπάνω εἰς τὸν ἥλιον. Ἀλλὰ ἡ πιὸ πολὺπλοκος καὶ ἴσως ἀπίθανος ὑπόθεσις εἶναι αὐτὴ πού ὑποστηρίζει ὅτι τὸ τέλος τῆς γῆς θὰ προέλθῃ ἀπὸ ἓνα ἠλεκτροχημικὸν φαινόμενον. Ἡ τρομερὰ αὐτὴ καταστροφὴ θὰ ἐγίνετο ὡς ἑξῆς: Μία ἐξαιρετικῶς δυνατὴ θύελλα θὰ ξεσποῦσεν εἰς τὴν γῆν καὶ θὰ ἐπέφερε τὴν ἀποσύνθεσιν τῆς ἀτμοσφαιρας. Οὕτω τὸ ὀξυγόνον θὰ ἐνωθῇ μὲ τὸ ἄζωτον καὶ θὰ σχηματίσῃ τὸ ἄζωτικόν ὀξυδ, τὸ ὁποῖον θὰ πέσῃ εἰς τὴν γῆν ὡς βροχὴ ἢ ὁποία θὰ καταστρέψῃ τὰ πάντα.

Τέλος πάντων, ἀπὸ οἰοδὴποτε μέρος καὶ ἂν θεωρήσωμεν τὰς ὑποθέσεις αὐτάς, εἶναι πάντα τρομακτικά. Καὶ καθ' οἰονδήποτε τρόπον καὶ ἂν προέλθῃ τὸ τέλος τῆς ζωῆς ἐπάνω εἰς τὴν Γῆν, ὡς νέα φυσιολογικὴ κατὰστασις, προβλέπεται ἡ ἑξῆς:

Οἱ Ὠκεανοὶ, αἱ θάλασσαι καὶ οἱ ποταμοὶ θὰ μεταβληθῶν εἰς ὀγκώδεις μάζας ἀπὸ πάγον, τὰ σύννεφα θὰ παγώσουν ἐπίσης, καὶ ὅταν ἡ θερμοκρασία κατέλθῃ εἰς ἓνα ὀρισμένον βαθμὸν, τὸ δ-ἐνγόνον καὶ τὸ ἄζωτον τῆς ἀτμοσφαιρας θὰ ρευστοποιηθῶν. Ἐπὶ θὰ σχηματισθῶν νέαι θάλασσαι καὶ ἡ γῆ ὑπὸ τὴν νέαν της αὐτὴν μορφὴν θὰ πλησιάσῃ περισσότερον τὸν ἥλιον.

Κατὰ τὸν Ἀρσένιον ὁμως, μιὰ νέα ζωὴ θὰ ἐμφανισθῇ τότε εἰς τὸν πλανήτην μας, καὶ αἱ μεταβολαὶ πού γίνονται εἰς τὴν γῆν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς γεννήσεως της, θὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ θὰ ὀδηγήσῃ εἰς μίαν νέαν φυσιολογικὴν νεκρανάστασιν.

ΠΡΟΣΕΧΟΣ

ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΙΣ

"ΤΟΥ ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΥ,"

ΧΡΗΣΙΜΑ ΛΟΓΙΑ

ΑΙ ΔΥΣΧΕΡΕΙΑΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Όταν και έν δσφ πηγαίνουιν κα-
λά τὰ πράγματα καὶ ὁ δρόμος τῆς
ζωῆς δὲν ἔχει πολλὰς κακοτοπιὰς,
δὲν ἔχεις παρὰ νὰ ἀφήσῃς τὰ
πράγματα νὰ τραβήξουν τὸν δρόμον
των. Αἱ δυσκολαὶ ἀρχίζουιν ἐκεῖ
ποὶ σκοντάπτει τὸ πόδι σου, εἰς τὰ
λιθάκια τῶν μικρῶν ἐνοχλήσεων ἢ
εἰς τοὺς ὀγκολίθους τῶν ἀντιξίων
περιστάσεων καὶ ἀτυχημάτων. Τό-
τε δὲ ἀκριβῶς ἔχεις ἀνάγκην ὅλης
σου τῆς ἡθικῆς ἰσορροπίας διὰ νὰ
μὴ πέσῃς. Τὰς μικρὰς δυσχερείας
ἐπὶ τέλους ἡμπορεῖς ὅπως τὰς μι-
κρὰς πέτρας νὰ τὰς παραμερίσῃς
μὲ ἐν κίνημα σταθερότητος καὶ ἰ-
σχυρὰς θελήσεως. Διὰ τὰ μεγάλα
δύμω καὶ σοβαρὰ ἐμπόδια τοῦ δρό-
μου τῆς ζωῆς, κατ' ἀνάγκην δύο
τινα ἔχεις νὰ ἀποφασίσῃς· ἢ νὰ ὑ-
περπηδήσῃς μὲ μίαν γενναίαν καὶ
ἐπίμοχθον προσπάθειαν, ἔστω καὶ
ἂν πληγωθῇς τὰ πόδια σου κατὰ
τὸ πῆδημα ἢ νὰ παρακάμψῃς κυ-
κλωτικῶς μὲ τὴν ἀσφαλὴ στρατηγι-
κὴν τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς
ἕως ὅτου εὐρεθῇς μὲ μικρὰν παρέν-
θεσιν ἐκείθεν τοῦ ἐμποδίου. Καὶ
ἐπειδὴ τὰ σκύρα καὶ οἱ ὀγκολίθοι
δὲν λείπουιν ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς
ζωῆς, ὁ ὅποιος μόνον κατ' ἀραιὰ
διαστήματα καὶ σπανίως εἶναι ὁμα-
λὸς, εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ προπο-
νηθῇς ἐγκαίρως ἐν νεότητι ἢ νὰ
ἀσκηθῇς καὶ καθ' ὅτανδὴποτε ἡλι-
κίαν εἰς τὸ μοιραῖον αὐτὸ ἀγώνι-
μα τοῦ δρόμου μετ' ἐμποδίων ποὺ
ὀνομάζεται ζωὴ. Κάθε ὑπεκφυγὴ
καὶ ὑποχώρησις εἰς τὸν ἀγῶνα αὐ-
τὸν εἶναι ἀπώλεια καὶ ἀνὰ τὸν ἀ-
νανδρία, ὅσον ἄξιος οἴκου καὶ ἂν
φαίνεται ὁ ἡττημένος. Εἶναι, ἴσως
αὐστηρὰ ὀλίγον ἢ κρίσις αὐτῇ, προ-
κειμένου περὶ ἐκείνων, οἵτινες δὲν
εἶχαν τὴν τύχην ἀκμῆς καὶ κληρονο-
μικότητος ἢ καταπληθῆος ἀγωγῆς
καὶ οἱ ὅποιοι εὐρέθησαν εἰς τὸν
στίβον τῆς ζωῆς χωρὶς ἐφόδια καὶ
δυνάμεις. Ἀλλ' οἱ ἀπόκληροι αὐ-
τοὶ τῆς ζωῆς δὲν ἀποτελοῦν τὸν κα-
νὼνα καὶ δὲν ὑπάρχει λογικὸς καὶ
ἰσορροπημένος ἄνθρωπος εἰς τὸν
κόσμον ποὺ νὰ πιστεύῃ ὅτι ἐγενή-
θη ἀνίκανος καὶ ἀχρηστος διὰ κά-
θε τι ἀπὸ ὅσα ἐνδιαφέρουν τὴν ἀν-
θρωπότητα.

Ἐν ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐμπόδια εἰς

τὸν δρόμον τῆς ζωῆς, ἐμπόδιον μά-
λιστα ἀπειλοῦν καὶ νὰ τὴν τερμα-
τίσῃ κάποτε πρὶν τῆς ὥρας, εἶναι
ἡ νόσος ἢ καὶ ἀπλῶς ἡ ἑλλειψὶς
στερεᾶς υἱείας. Χωρὶς τὸ τελευ-
ταῖον αὐτὸ ἐφόδιον εἶναι σχεδὸν ἄ-
δύνατον νὰ ἀγωνισθῇς εἰς τὸν στί-
βον τῆς ζωῆς μὲ κάποιαν ἐλπίδα
ἐπιτυχίας. Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη
ἀπόλυτος καὶ τὸ ἐφόδιον αὐ-
τὸ ἐγκαίρως νὰ ἐξασφαλίσῃς μὲ ὁ-
σα μέσα σοῦ ὑπαγορεύουν ἡ ὑγίει-
νὴ καὶ πρὸ πάντων ἡ ἐγκράτεια
καὶ ἡ σωφροσύνη, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν
νόσον νὰ ζητήσῃς ἐπιμόνως νὰ προ-
φυλαχθῇς ἐν δσφ δὲν σὲ προσέβαλε,
μὲ ὁσα προληπτικὰ μέσα διαθέτει
σήμερον ἡ ἐπιστήμη, καὶ διαθέτει
οὐκ ὀλίγα οὐτε ἀνάξια λόγου, ἀλ-
λὰ καὶ νὰ ἀπαλλαγῇς ὅσον τὸ δυ-
νατὸν ταχύτερον καὶ μὲ ὀλιγωτέ-
ρας ζημίας ἀπὸ τὴν ἐμπόλεμον κα-
τάστασιν, εἰς ἣν περιάγει τὸν ὁρ-
γανισμόν ἡ νόσος. Ἡ ἱατρικὴ σή-
μερον, εὐτυχῶς, δὲν ἵσταρύνει ἐυκό-
λα τὰς χεῖρας πρὸ ἐλασδήποτε τοι-
αύτης βαναύσου προκληθείας τοῦ
μοιραίου πρὸς τὴν ἱκανότητά της
καὶ δύνασαι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ νὰ εὐ-
ρηγῇς εἰς τὴν συμμαχίαν τῆς ὁλας
τῆς πιθανότητος τῆς νίκης.

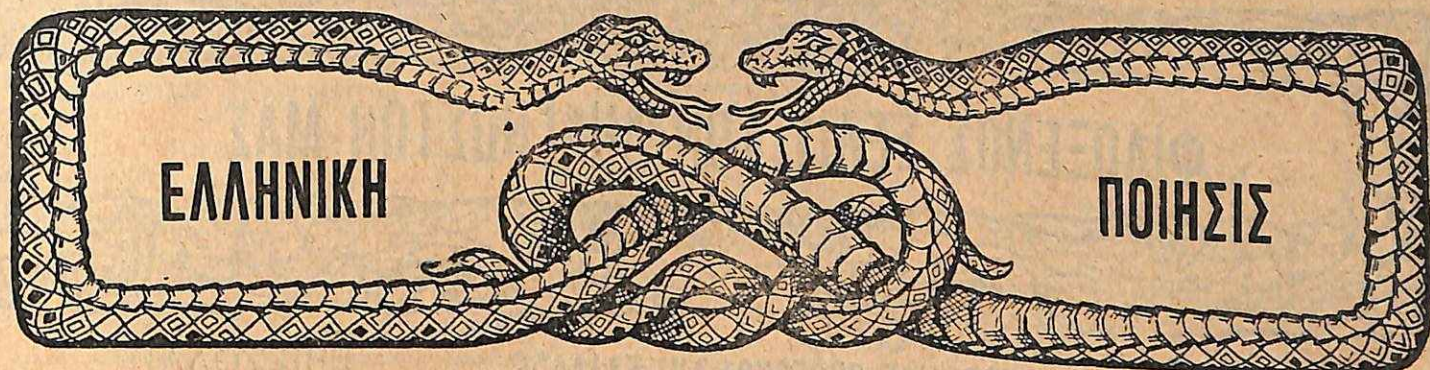
Τὸ ζήτημα εἶναι μόνον νὰ μὴ πά-
θῃς πανικὸν καὶ νὰ ἀναπτύξῃς ἀρ-
κετὴν δύναμιν θελήσεως ὥστε καὶ
τὸ ἡθικὸν σου νὰ διατηρήσῃς ἀκ-
μαῖον καὶ τὴν ἐξωθεν δοθήσαν κα-
ταλλήλως καὶ εὐδοκίμως νὰ χρησι-
μοποιήσῃς. Ἄλλο σοβαρὸν ἐμπό-
διον ποὺ δὲν θὰ σ' ἀφήσῃ νὰ προ-
χωρήσῃς καὶ πολὺ εἰς τὴν σταδιο-
δρομίαν τῆς ζωῆς, εἶναι ἡ ἀνεπάρ-
κεια ἢ παινιχρότης τῶν διανοητι-
κῶν καὶ ἡθικῶν προσόντων ποὺ
ἀποτελοῦν τὸν ἀπαραίτητον ὀπλι-
σμόν τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργητικότη-
τος. Ἡ κληρονομικότης ἢ ἡ παρα-
μελημένη ἀνατροφή ἀνεχάραξαν
εἰς τὸν χαρακτήρα σου, καὶ τὴν
διανοητικότητά σου, μερικὰ στίγ-
ματα ἐλαττωματικότητος, τὰ ὅποια
δὲν συμβιβάζονται μὲ τὴν προδευ-
τικὴν τάσιν ποὺ ἔχει κάθε ἀνθρώ-
πινο πλάσμα, δὲν ἐφωδιάσθῃς ἐγ-
καίρως μὲ τὰ πυρομαχικά τοῦ ἀ-
γῶνος τῆς ζωῆς τὰ ὅποια προμη-
θεύει τὸ σχολεῖον καὶ τὸ βιβλίον,
ἐπαρκῆ δηλ. μόρφωσιν καὶ γνώσεις

καὶ πρὸ πάντων μὲ δύναμιν χα-
κτῆρος. Εἶναι βεβαίως δυσάρεστος
ἡ μειονεκτικότης αὐτῇ, ἐφ' ὅσον
ἐννοεῖται ἔχεις ὅπωςδὴποτε ἀρκε-
τὴν κρίσιν καὶ κοινὸν νοῦν διὰ νὰ
τὴν συνασθάνῃς, ἀλλὰ δὲν εἶναι
καὶ ἀνεπανόρθωτος. Ἐν πρώτοις τὰ
πολλὰ γράμματα καὶ ὁ πλοῦτος
τῶν γεώσεων δὲν ἔχουν πάντοτε
καὶ μεγάλην ἀξίαν, ἢ μάλλον δὲν
ἔχουν καμμίαν ὅταν δὲν συνεδεύ-
ωνται μὲ κρίσιν ὑγιᾶ καὶ χαρακτή-
ρα σταθερόν· ἀλλὰ καὶ τὰ γράμμα-
τα εἰμπορεῖς ἐν μέτρῳ νὰ καλλιε-
ρήσῃς καὶ γνώσεις ἀρκετάς νὰ ἀ-
ποθησαυρίσῃς ἔστω καὶ αὐτοδίδα-
κτος ἐὰν ἔχεις τὴν ἐπίμονον θέλη-
σιν νὰ συμπληρώσῃς μόνος σου τὰς
ἐλλείψεις σου ἐγνώρισα δὲ πολλοὺς
τοιούτους ὀψιμαθεῖς σοφοὺς, πρὸ
τῶν ὁποίων πολλοὶ πτυχιούχοι τῶν
πανεπιστημίων ἡμποροῦσαν νὰ πε-
ράσουν ὡς ἀγράμματοι. Ἐπειτα
καὶ διὰ τὰς ἐλλείψεις τοῦ χαρακτή-
ρος ἀκόμη ἔχεις, ἕνα πανίσχυρον
διορθωτικὸν μέσον, τὴν αὐθυποβο-
λήν, ἢ ὅποια ἂν ξεύρηγῃς νὰ τὴν χει-
ρισθῇς καλῶς καὶ ἐπιμόνως δύναται
νὰ σὲ μεταμορφώσῃ ἡθικῶς εἰς ὁλας
διόλου νέον ἄνθρωπον. Εἰς τὸν
σκοπελὸν πάλιν τῶν οικονομικῶν
δυσχερειῶν, ὅπου πολλάκις ναυαγεῖ
αὐτάνδρον τὸ σκάφος τῆς ζωῆς
ὅταν οἱ ἄρμοί του δὲν εἶναι καλῶς
πακτωμένοι, ἔχεις νὰ ἀντιτάξῃς
προληπτικῶς μὲν τὴν φιλεργίαν,
τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν σύνεσιν, θε-
ραπευτικῶς δὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ
μὴ καμφθῇς καὶ νὰ ἀντιστῇς μὲ
κάθε θυσίαν εἰς τὸν κλονισμόν τῆς
ἀτυχίας καὶ πρὸ παντός νὰ μὴ λι-
ποτακτῇς ἔστω καὶ ὑποχωρῶν
πρὸ τοῦ ἐχθροῦ, διότι ὁ χρόνος καὶ
αἱ περιστάσεις θὰ μετατρέψουν κά-
ποτε τὴν ὑποχώρησιν εἰς θριαμβου-
τικὴν προέλασιν. Πάντως καὶ εἰς
αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὰς δυσχερείας
ὅπως καὶ εἰς πάσης ἄλλης φύσεως
δυσάρεστα ποὺ εἰμποροῦν νὰ σοῦ
συμβοῦν, ἔχε ὑπ' ὄψιν σου πάντοτε
ὅτι ἐν μόνον ἔχεις ἀσφαλὲς σωσι-
βιον εἰς τὴν διάθεσίν σου μὲ ἐπι-
γραφὰς ἀπὸ τὴν μίαν ὄψιν «τιμὴ»
καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην «καθῆκον».

ΑΛΕΞ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ἰατρός

Λίαν προσεχῶς τὸ «ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ» θὰ ἐμφανισθῇ μὲ ριζικὰς ἀνα-
καινίσεις, μὲ νέον αἷμα, νέαν ζωὴν, νέαν μορφὴν. Ἀναμείνατε.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΣΒΙΑΝ ΠΟΙΗΤΡΙΑΝ ΣΑΠΦΩ

ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ ΤΟΥ ΣΥΔΡΝΙΟΥ

(Δημοσιεύομεν σήμερον ἕνα ἀκόμη
ἀπὸ τὰ ἐπιγράμματα τοῦ ποιητοῦ)
Σὲ μακαρίζω ζηλευτὴ τῆς Αἰολί-
δος γῆ
ποῦ τὴ Σαπφῶ στὰ σπλάχνα σου
[φυλάττεις μὲ στοργὴν
Μεσ' τὶς ἀθάνατες ἐνῆα, θνητὴν ἔ-
[κείνην Μοῦσαν
τὰ χεῖλη τὰ ὠραῖα τῆς γλυκῆς ἑτρα-
[γουδοῦσας,
τῆς Ἀφροδίτης τ' ἄσματα, τοῦ Ἐ-
[ρωτος τὰ γέλοια
κι' ὅσα ἡ φύσις ἔπλασεν ἀρμονικὰ
[καὶ τέλεια.

Ἀπ' τὴ Σαπφῶ τὴν ἑακουστὴ με-
[γάλης δόξης εἶδες
μ' ἀμάραντο τὴν ἑσπεραν στεφάνι
[αἱ Πειρίδες,
γιατὶ μὲ τὰ τραγούδια τῆς τὴν ἔ-
[ποχῃ ἐκείνῃ
γνωστὴ ἡ Μοῦσα ἡ γλυκεῖα ἵστων
[κόσμο εἶχε γίνῃ.
Χίλια καλὰ τῆς ἔδωκαν ἡ Χάρες
[καὶ ἡ Μοῖρες
κι' ἀπ' τὸ τρανὸ τῆς ὄνομα ἀνα-
[λαμπὴ ἐπήρας.

Κρύψε βαθεῖα στὰ σπλάχνα σου
[αὐτὴ τὴ Μοῦσα τώρα
τῆς Αἰολίδος τῆς καλῆς δὲ! ἑακου-
[σμένη χώρα.
Ἐκείνην ὅπου ἔφαλλε ἡ νυφικὴ
[παστάδα
κι' ἐδόξασε, κι' ἐτίμησε στὸν κό-
[σμο τὴν Ἑλλάδα.
Τὴ Μοῦσα τὴν πεντάμορφη, καὶ
[τὸ γλυκὸ ἀηδόνι
ποῦ σ' ὄνομά της σκύβουσε ἡ γε-
[νέες κι' οἱ χρόνοι.

ΤΟ ΜΕΛΤΕΜΙ

Ἦρθες νὰ δροσίσης
τὴ φρυγμένη γῆ,
καὶ ζωὴ νὰ χύσῃς
στὴ νεκρὴ σιγῇ,
ποῦ ὅλα τὰ βαραινεῖ,
ὅλα τὰ μαραινεῖ.
Μελτεμάκι, τρέχε
πέλαγα, νησιὰ·
τὰ φτερά σου βρέχε
μέσα στὴ δροσιά
χύνε φύκιον ἀλμύρα
καὶ βουνίσσιον μῦρα.
Τὸ μουρμουρίσμα σου
μέσ' στὴ σιγαλίᾳ
καὶ τὸ φίλσιμά σου
στὴν ἀφρογιά
εἶνε ὅλο ὕψος,
δρόσος κι' εὐλογία.

Α. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΚΑΘΩΣ ΕΠΕΦΤΕ ΤΟ ΧΙΟΝΙ

Χιονίζει... Μεσ' στὴν ἔρημν αὐ-
[λῇ
ἀργὰ καὶ σιωπηλὰ πέφτει τὸ χιόνι
κι' ἀπλώνει στὴ σκεπὴ τ' ἄσπρο
[σεντόνι
κι' ἀπλώνει στὴν αὐλὴ τ' ἄσπρο
[χαλί.

.....

ὦ! τί χαρὰ καὶ τ' ὄνειρο... Γενά-
[ρης
κι' ἔχει σωρὸ λουλούδια στὰ κλα-
[ριά.
Κι' ἔλα, καὶ μέ, ὅαν πρῶτα νὰ με
[πάρῃς
καὶ νὰ διαβῶμε χώρες καὶ χωριά.

.....

Βελάζουσε τ' ἀρνάκια; τί με μέλ-
[λει....
Τὸ σποργιτάκι ἐπάγωσε; Καὶ τί....
Τὴν ἀργατικὴν ἄς τὴ νοιάζεται ὁ-
[ποιος θέλει,
βάρκα ἡ ψυχὴ μου τ' ὄνειρο κου-
[πί.

.....

Νεράϊδα, πυργοδέσποινα γλυκεῖα
[μου,
τὴ νύχτ' ἀπόψε, πρόσμενε, θάρρα
νὰ σὲ κρατήσω μέσ' στὴν ἀγκα-
[λιά μου
καὶ τὴν αὐγούλα ἀγέρι νὰ χαθῶ.

.....

Καὶ λαγκαδιὲς καὶ πέλαγα διαβαί-
[νω,
στὸν πύργο τῆς νὰ φτάσω δὲν μπο-
[ρῶ
καὶ βρίσκω τὸ γεφύρι χαλασμένο
καὶ τὸ παλάτι μέσα στὸ νερό.

.....

Πῆρε νοτιά, κλαρώνουν τὰ φαρ-
[νία·
σ' ἕνα ξεράδι ὁ κόρακας λαλεῖ
καὶ πέφτουν τ' ἀσπρολούλουδα ἀπ'
[τὰ κλώνια
κι' εἶνε λερὸ τὸ κάτασπρο χαλί.

.....

Γυρτὸς στὸ παγωμένο παραθύρι,
σκαλεῖα τὴ ματιά μου δώ κι' ἐκεῖ,
τὸ γύφτο συλλογιέμαι στὸ τσαντήρι
καὶ τὸν κατάδικον στὴ φυλακί.

.....

Χιονίζει... Μεσ' στὴν ἔρημν αὐλῇ
ἀργὰ καὶ σιωπηλὰ πέφτει τὸ χιόνι
κι' ἀπλώνει τὴ σκεπὴ τ' ἄσπρο
[σεντόνι
κι' ἀπλώνει στὴν αὐλὴ τ' ἄσπρο
[χαλί....

ΝΕΩΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΑ ΔΥΟ ΡΟΔΑ

Σ' τὸν κῆπο τῆς τριανταφυλλιάς
[δοσσεφαναμένη
κάθε πρωὶ τὴν χαίρετ' ἐμὲ σ' τὴ
[δρυσὶν λουμένη
Ἐπήγε χθὲς αὐγὴ - αὐγὴ τὰ ρόδα
[νὰ μετρήσῃ
καὶ ἔσκυψε τὴν κεφαλὴ νὰ τὰ κρυ-
[φομυρίσῃ
καὶ ἄθελα ἐσμίξανε δυὸ ρόδα ἄ-
[δελφωμένα.
Τὸ ρόδο καὶ τὰ χεῖλη τῆς - καὶ
[τότε πειὰ ἐνωμένα,
τόσο πολὺ ἐταίριαζαν τὸ μῦρον καὶ
[ἡ πνοὴ τῆς
ποῦ ἔεχας· ἡ τριανταφυλλιά πειὸ
[ἦταν τὸ παιδί τῆς

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΛΗΘΗ

Καλὸν τοῖς οἱ νεκροὶ ποῦ λημονῶνε
Τὴν σίκα τῆς ζωῆς διὰ βυθίσῃ
ὁ ἥλιος καὶ τὸ σούρουπο ἀκολουθήσῃ
μὴν τοὺς κλαῖς, ὁ καημὸς σου ὅσος
[καὶ νῦν

Τέτοιαν ὥραν οἱ ψυχὲς διψοῦν καὶ
[πάνε
στὴς λημονιάς τὴν κρυσταλένιν βρύ-
[ση
μὰ βοῦρκες τὸ νεράκι θὰ μαυρίσῃ
ἂν τάξῃ γι' αὐτὲς δάκρυ ὅτε ἀγαπᾶνε
Τέτοιαν ὥραν οἱ ψυχὲς ἀναθυμοῦν-
[ται,

διαβάνοντες λειβάδια ἀπὸ ἀφοδῆλι
πόνους παλῶν ποὺ μέσα τους κοι-
[μούνται...
Ἄ, δὲν μπορεῖς παρὰ νὰ κλαῖς τὸ
[δελι
τοὺς ζωντανοὺς τὰ μάτια σου ἄς θρη-
[νήσου
θέλουν, μὰ δὲν βολεῖ νὰ λησμονήσου.

Α. ΜΑΒΙΑΝΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τὸ ρουμπίνι
— Λοιπὸν ἄνδρα μου, θὰ μοῦ ἀ-
γοράσῃς καὶ ἡ ὄχι, ἐκεῖνο τὸ δακτυ-
λίδι μὲ τὴν πέτρα;
— Αὐτὸ εἶναι τελεσίγραφον;
— Ὁχι, εἶναι ρουμπίνι.

Κουρεὺς καὶ «Κουρεὺς»
«Ὁ Ἐπαρχιώτης. — Λοιπὸν ἀπόψε
ὅς περιμένουμε στὸ γεῖμα.
«Ὁ Κοσμικός. — Ἀδύνατον! Θὰ
πάω εἰς τὸν «Κουρεὴ τῆς Σεβίλλης».
«Ὁ Ἐπαρχιώτης. — Ἐ! δὲν ἔχα-
θῇκεν ὁ κόσμος! Ἐξορίσθε καὶ αὐ-
τοί!..»

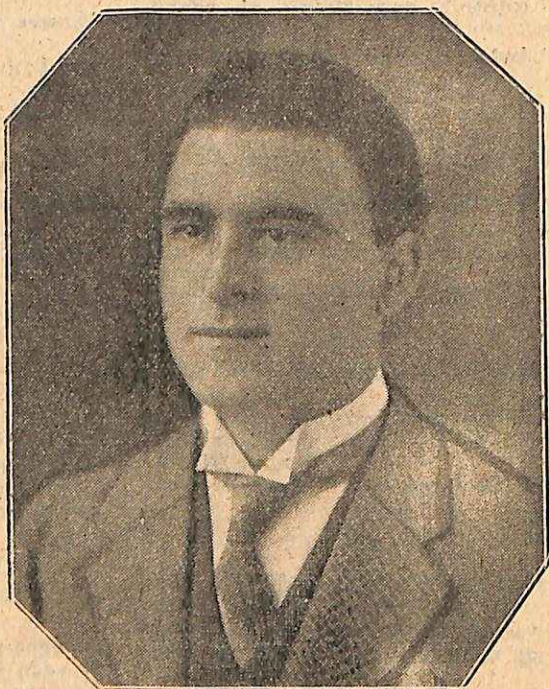
ΦΙΛΟΞΕΝΟΣ ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

Ο ΕΝ ΚΟΥΗΝΣΛΑΝΔΗ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ ΠΡΟΞΕΝΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δημοφιλέστατος και προθυμώτατος περί την εκτέλεσιν των προξενικών καθηκόντων του, περιποιούμενος και διευκολύνων πάντα Έλληνα που εις την μακρινήν όσον και απέραντον εκείνην χώραν λαμβάνει την ανάγκην του. Ο διαχειριστής του «Εγερτηρίου» κ. Γούλιος μεταβάς κατά το παρελθόν έτος εις Αυστραλίαν διά κληρονομικήν του υπόθεσιν τῷ εκφράζει την ευγνωμοσύνην του διότι τελείως αφιλοκεδώς και πατρικῶς τῷ προσέφερε τὰς πολυτίμους υπηρεσίας του και εκείνας ακόμη τὰς μὴ αναγομένας εις τὰ προξενικά καθήκοντα διά την εξομάλυνσιν και εκκαθάρισιν τῆς ἐν λόγω κληρονομικῆς υποθέσεως.

Ο κ. Φρυλίκος εἶνε ὡσαύτως ἐμβριθῆς μελετητῆς τῶν καθ' ὅλου καταστάσεων τῶν χωρῶν εις τὰς οποίας ἐκαστοτε ὑπηρετεῖ. Οὕτω ἡ διάλεξις τῆν ὁποίαν ἔδωκεν εις τὸν ἐνταῦθα Σύλλογον «Παρνασσός» περί τῆς Αὐστραλίας, εἶνε διαφωτιστική, ὥστε καθίσταται πολυτίμος—ἐξεδόθη καλεῖςφυλλάδιον—ὁδηγὸς διὰ τοὺς θέλοντας νὰ λάβωσι σαφὴν ἰδέαν περί τῆς ἀπεράντου ἐκείνης χώρας, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ 1770 ἀνεκάλυ-

ψεν ὁ ἄγγλος πλοίαρχος Κούκ, και τὴν προσήρτησεν εις τὸ ἀποικιακὸν κράτος τῆς ἐκτετέῃ Μ.Βρετανία και

ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΡΥΛΙΚΟΣ

τῆς οποίας ἡ ἔκτασις μετὰ τῆς μεγαλονήσου Νέας Γουίνεας και ἄλλων τινῶν νήσων ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν ἔκτασιν ὅλης τῆς Εὐρώπης.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ο εἰς Καστέλλι Πεδιάδος Κρήτης ὑπηρετῶν ἀνθυπασπιστῆς τῆς Χωροφυλακῆς Μιχαὴλ Σμινελάνης ἔδωκεν ὑπόσχεσιν γάμου μετὰ τῆς διὰ πολλῶν προτερημάτων πεποικισμένης οἰκουνοπούλας διδος Μαρίνας Τσιχλῆ ἐκ Νεαπόλεως, τοῦ εὐχόμεθα ταχεῖαν τὴν στέψιν.

—Ο ἐνωμένους τῆς χωροφυλακῆς Ἰωάννης Βερούχας και ἡ δις Καλλιόπη Δελετάνη ἐξ Ἱεράπετρας, ἔδωσαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου. Τοὺς εὐχόμεναι τὸν βίον ἀνθρώπων.

Ἑμμ. Ἀχλαδιανῆς
Καστέλλι Πεδιάδος

ΝΕΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Δοὺς τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις ὁ φίλος κ. Σπυρίδων Κουρμαντζῆς ἀνηγορεύθη διδάκτωρ Νομικῆς και Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, ἀποσπώντας τὰ συγχαρητήρια τῶν κ. κ. Καθηγητῶν.

Εἰς τὸν νέον ἐπιστήμονα εὐχομαι ὁλοψύχως καλὴν σταδιοδρομίαν.

Βάσος Ὀρφανίδης

Δικηγορικὴ συμβουλή

—Ἀλλὰ κυρία δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ξαναπανθρευθῆτε. Ἄλλως τε ὁ ἄνθρωπος τὸ ἔχει ὀρίσει εις τὴν διαθήκην του: ἡ περιουσία του περιέχεται εις τὸν ἀδελφόν του.

—Ἀκριβῶς, τὸν ἀδελφόν του παντρεύομαι.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ "ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ",

Ἐν Ἀλεξανδρουπόλει τῇ 5-4-32

Ἀξιότιμε κ. Βουτετιάνη,

Ἡ χαρά μου εἶνε ἀπερίγραπτος, στοὺς ὀλίγους μῆνας ἀφ' ὅτου ἤρχισε νὰ ἐκδίδηται τὸ ἀγαπητό μου «Εγερτήριο». Ναί, μεγάλη, πολὺ μεγάλη χαρά μου δίδει ἕνα τοιοῦτον περιοδικὸν ποὺ ὀνειροπολοῦσα τόσα χρόνια. Ἐνα περιοδικὸν ὅπως τὸ «Εγερτήριο».

Περιοδικὸν τῶν ἰδανικῶν σκέψεων, τῶν ἰδανικῶν και Θεῶν ἰδεῶν.

Περιοδικὸν ποὺ φωτίζει τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων με τὸ αἰώνιον φῶς, ποὺ οὐδέποτε σβύνει. Τὸ φῶς τῆς μαθήσεως και παιδείας.

Περιοδικὸν ποὺ προτρέπει, ποὺ καθοδηγεῖ, ποὺ συμβουλεύει, ποὺ παραινεῖ τοὺς νεοελθόντας εις τὴν ζωὴν, ποὺ δίδει θάρρος και πεποίθησιν στοὺς ἀδυνάτους μπροστὰ στὰ κτυπήματα τῆς τύχης, στὴ δύσκολη βιοπάλη τῆς ζωῆς.

Περιοδικὸν ποὺ θέλει τὸν ἄνθρωπον ἀσπλινδερὸν ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ὕλης, ἀπληλαγμένον ἀπὸ τὰς μοιραῶν πράξεις και πεποικισμένον με ὅλας ἐκείνας τὰς ἀρετὰς ποὺ κάμνουν τὸν ἄνθρωπον νὰ ἴσταται πολὺ ὑψηλὰ, ὑπεράνω τῆς ὕλης και νὰ εἶναι πραγματικὰ εὐτυχής. Πρέπει νὰ εἰσάσθε πρὸς τοῦτο και θὰ εἰσθε ὑπερήφανοι διότι πρῶτος ἐσεῖς ἐσκεφθήκατε νὰ ἐκδώσθε ἕνα τέτοιο περιοδικόν. Τὸ «Εγερτήριο». Πρέπει νὰ εἰσθε ὑπερήφανοι διότι θὰ γίνετε ὁ πρῶτος πόρος τῆς ἀνυψώσεως τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας. Πρέπει νὰ εἰσθε ὑπερήφανοι διότι πολλὰ θὰ σὰς ὀφείλει ἡ μέλυσσα κοινωνία μας.

Σεῖς θὰ τὴν ἀπαλλάξετε ἀπὸ τὰς ψυχικὰς βασάνους.

Διότι σεῖς θὰ τὴν καθοδηγήσετε και θὰ τὴν σώσετε ἀπὸ τὸν βέβαιον κίνδυνον ποὺ μέλλει νὰ περιπέσῃ, θὰ τὴν κάμψετε νὰ περιτρονήσῃ τὴν ὕλην, τὴν αἰτίαν ὅλων τῶν κακῶν.

Διότι σεῖς μετὰ τὰ διδάγματα σας τὰ σοφὰ και ἰδανικά, θὰ τὴν προσφέρετε τὴν ἐπαρκῆ ἐκείνη πνευματικὴ μόρφωση και τὴν ἠθικὴν ἀνύψωσιν εις τὰς ψυχὰς τῶν μελῶν τῆς.

Εἶθε λοιπὸν τὸ ἔργον σας τὸ ὑψηλὸν και ὡραῖον νὰ μὴν τὸ κωλύουν δυσχερεῖαι. Εἶθε νὰ ἀντλήτε πάντοτε τὴν αὐτὴν θερμογόνον δύναμιν, πρὸς ὀφελος ὅλων τῶν ἀνθρώπων, και εἶθε ἡ κοινωνία μας εὐγνωμονοῦσά σε, κάμῃ εὐγενικὴν χειρονομίαν και παρὰσχῇ τὰ μέσα πρὸς καλλιτέραν διάδοσιν τῶν σοφῶν σκέψεων σας.

Με ἐκτίμησιν

ΑΝΤ. ΚΑΤΟΥΔΗΣ

τοῦ Διδασκαλείου Ἀλεξόπολεως

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΑΝΑΜΟΡΦΩΤΙΚΟΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΝ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΟΝ

Διαχειριστής:

ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ Ν. ΓΟΥΛΙΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώνας 12
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ Ρέμβης 13

Περίοδος Γ'.
Ἔτος Ιον Ἀριθ. φύλ. 21
ΑΘΗΝΑΙ 22 ΜΑΪΟΥ 1932

Η ΔΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

Γ. Ι. Τ. Λευκάς. Τὸ ποίημά σας «Παράκλησις» δὲν εἶναι πετυχημένο. Χρειάζεται πολλὰ γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ δημοσιευθῇ. Εἴμεθα βέβαιοι ὅμως ὅτι θὰ μπορέσετε νὰ πετύχετε μετὰ τὸ διάβασμα στίχων ἐκλεκτῶν ποιητῶν μας, γιὰτί σὰς βοηθεῖ ἡ φαντασία σας.

Ἑμμ. Ἀχλαδιανῆς. Κατέλλι Πεδιάδος. Κατ' ἀρχὴν δὲν δημοσιεύουμε κοινωνικά, ἀλλὰ γιὰ νὰ σὰς ικανοποιήσωμε τὰ δημοσιεύουμε εις ἄλλην σελίδα μας.

Ἐρατοσθένη Βακατάση. Ἐνταῦθα. Τὸ ποίημά σας «Τότε και τώρα» διαβάζεται εὐκόλα και εὐχάριστα, ἀλλὰ λείπει πρᾶγματα κοινὰ, πολὺ κοινὰ. Καὶ στὴν ὁμοιοκαταληξία ἔχει ἀτέλειες. Παραθέτομε ἐδῶ τὸ ἕνα τετράστιχο, ποὺ εἶναι και τὸ καλλίτερον:

Στὴ θαλπωρὴ ποὺ σκόρπιζε τοῦ ἔρωτα ἢ φωλῆς μας

Τὸ πρόσωπό σου ἀναβε μικρὴ μου

[ἀπὸ Λαύρα

Ἐνὼ τὰ χεῖλη σου γλυκὰ ριγοῦσαν

[στὴ φωλῆς μας

ἡδονικά μισόκλειαν τὰ μάτια σου

[τὰ μαῦρα.

Δάκην Φωστήραν. Ἀρεόπολιν. Τὸ ποίημά σας «Μπόρα» καλοῦται, ἀλλὰ ὄχι δημοσιεύσιμο. Φροντίστε νὰ διορθώσετε τὰ λάθη του και νὰ μὰς τὸ ξαναστείλετε. Ἀπὸ σὰς περιμένουμε πολὺ καλλιτέρα πρᾶγματα. Ἐχει μιὰ λεπτότητα ἐκφράσεως αἰσθημάτων, ἀλλὰ ὑστερεῖ στιχουργικῶς.

Φαῖδ. Σπαθάρη. Καὶ τὸ δικὸ σας ποίημα «Στὴν καρδιά μου» ἀτεχνόν. Ἐχετε ἀνάγκη νὰ διαβάσετε ὀρισμένα πρᾶγματα και μάλιστα στίχους ἐκλεκτῶν ποιητῶν μας. Αὐτὸ θὰ σὰς ὠφελήσῃ πολὺ γιὰ νὰ φθάσετε ἐκεῖ ποὺ ὀνειρεύεσθε. Ἡμεῖς εἴμεθα πάντοτε στὴ διάθεσιν σας νὰ σὰς βοηθήσωμε.

Ἡλ. Οἶκ. Τὸ ποίημά σας «Φτερά στὸν ἀνεμὸν» ἀρκετὰ καλὸ και θὰ δημοσιευθῇ μετὰ τὴν σειρά του.

Χ. Β. Τὸ χωρὶς τίτλο ποιηματάκι σας τελείως ἀτεχνόν. Μὴ βιάζεσθε νὰ δημοσιεύσθε, διαβάστε πρῶτα νὰ ἰδῆτε τι εἶναι ποιήσις και ἔπειτα γράψτε ποίηματα. Τὸ δημοσιεύουμε παρὰκάτω γιὰ νὰ τὸ καμαρώσετε και μόνος σας.

Ἐφρυα ἀγάπη μου γλυκεῖα και ἡλθα δὴ στὴ ξενιτειὰ χωρὶς νὰ σὲ δῶ ἐκείνη τὴ βραδυὰ νὰ σοῦ πῶ λόγια γλυκὰ παρηγορικά

Μὰ δὲν ἠμπορῶ νὰ ὑποφέρω πιά αὐτὴ τὴ σκληρὴ ξενιτειὰ και θέλω νὰρθῶ νὰρθῶ παρηγοριά μέσα στὴ θερμὴ σου και γλυκεῖα [ἀγγαλιά.

Τὰ αἰνίγματά σας πολὺ μεγάλα ὥστε νὰ μὴ μποροῦμε νὰ τὰ λύσωμε οὔτε ἡμεῖς, πόσον μάλλον οἱ ἀναγνώσται μας.

Ν. Τυπάλδων Σχολὴν Τ. Τ. Τ. Τὸ ποίημά σας «Στὰ Ἑλληνοπούλα» καλοῦται και θὰ δημοσιευθῇ μετὰ τὴν σειρά του. Μ' αὐτὸ ὅμως νὰ μὴ πάρετε πολὺ θάρρος και ἀφήσετε τὴν ἐργασίαν. Χρειάζεται ἀκόμα πολὺ δουλειὰ γιὰ νὰ φθάσετε ἐκεῖ ποὺ φιλοδοξεῖτε. Γιὰ τὸ ἄλλο ὁ «Μαῖς» δὲν πήραμε ἀπάντησιν σας, γιὰτί;

Γ. Καλογερόπουλον. Περιβόλια. Ἀπὸ τὰ αἰνίγματά σας θὰ δημοσιευθῶν μετὰ τὴν σειρά τους τὰ καλλίτερα ἂν ἐν τῷ μεταξὺ μὰς στείλετε και τὰς λύσεις. Μὴ γράψετε ἀπὸ τῆς δύο πλευρὰς τοῦ γαρτιοῦ.

Βασ. Παπαδόπουλον. Σπάρτην. Γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια σὰς εὐχοριστοῦμε πάρα πολὺ. Στὸ γράμμα μὰς λέτε και

γιὰ δυὸ ποίηματα, τὰ ὁποῖα οὔτε μποροῦμε νὰ τὰ διαβάσωμε γιὰτί ἦταν λερωμένα πάρα πολὺ, λόγω τοῦ μελανίου ποὺ μεταχειρίζεσθε. Αὐτὸ τὸ μελάνι εἶναι γιὰ σφραγίδα.. και ὄχι γιὰ γράψιμο.. και μάλιστα ποιημάτων.

Ν. Δασκαλόπουλον. Σοφικόν. Τὸ «Δωρητήριο» μιὰ ξερὴ ἱστορία χωρὶς κανένα ἀπολύτως ἐνδιαφέρον. Τὸ ποίημά σας ἀρκετὰ καλόν, ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ δημοσιεύσωμε γιὰτί τὸ πάσχα πέρασεν. Νὰ ἀσχοληθῆτε στὴ ποίηση και νὰ ἀποφύγετε τὰ πεζοτράγουδα ποὺ εἶναι εἶδος πολὺ δύσκολον. Καὶ το παραμυθὶ σας ὁ «τρεῖςμυθῆς» ἀτεχνὰ γραμμένο. Ἐρῶ, μονότονον, κουραστικόν. Διοῦστε νὰ ἰδῆτε πὼς ὁταν γράφονται ἰετοῖα πρᾶγματα εἰς γαρνιρισμένα καταλλήλως γιὰ νὰ διαβάζονται.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΖΩΗΝ

Ἐὰν πθεῖτε περισσότερας ὑγείαν, ἐπιτυχίαν, εὐτυχίαν, ἐν δὲν εἰσθε εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν σας τὴν ζωὴν σας, τὴν κοινωνίαν, ἐὰν ἔχετε προβλήματα ἀτομικά, ψυχοδιανοητικά ἐπαγγελματικά οἰκογενειακά. ἐὰν θέλετε νὰ διδασχῆτε πραγματικῶς πῶς νὰ ἀποκτήσετε μεγίστην ἱκανότητα εις τὴν ζωὴν, πὼς νὰ δημιουργήσετε ἰσχυρόν, ἰσορροπημένον και ἐλκυστικόν χαρακτήρα, πὼς νὰ ἀπαλλαγῆτε ὅλων τῶν ἐλαττωμάτων σας, πὼς νὰ διατηρήσθε ἢ νὰ ἐπανακτήσετε τὴν ὑγείαν σας, πὼς νὰ ἀναπτύξετε τὰ ψυχοδιανοητικά σας προσόντα, τὴν ὀρθὴν κρίσιν, τὴν θέλησιν, τὴν μνήμην, τὴν αὐτοκυριαρχίαν, τὴν αὐτοπεποίθησιν, τὸν προσωπικὸν μαγνητισμόν, τὸ ἐσκεμμένον θάρρος, τὴν ἰσορροπίαν τοῦ νευρικοῦ συστήματος, τὴν αἰσιοδοξίαν κ.λ.π. και γενικῶς πὼς νὰ διαδύσθε εις τὴν ζωὴν, πρὸς τὴν λύσιν ὅλων τῶν ἀτομικῶν σας προβλημάτων χωρὶς ἀποτυχίας και ἀπαγορευτοῦσε, μελετήσατε τὰς ἐκδόσεις μας:

ΣΤΗΜΑ και ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΩΤΕΡΑΝ ΖΩΗΝ ὑπὸ Ἀθ. Ἀθανασοῦλη Μ.Δ.Ψ.Ε. και μία νέα ζωὴ θ' ἀρχίσῃ διὰ σας.

Τὰ μοναδικὰ αὐτὰ ἔργα, τὰ ἐπινομασθέντα Σύγχρονα Εὐαγγέλια, μετεμόρφωσαν τὴν ζωὴν χιλιάδων ἀτόμων. Ἐνδιαφέρουν και τὰ δύο φύλλα, και συνιστῶμεν θερμῶς εις πάντας, καθότι ἀποβλέπουσιν εις σκοπὸν κοινωνικόν και ἐπιστημονικόν. Τὸ βιβλίον «Ποῦτον εἶνε τὸ πρόβλημά σας» με λεπτομερῆ ἀνάλυσιν τῶν δύο ἔργων, στέλλεται τελείως δωρεάν εις πάντα αἰτούντα.

Τὰ ἀνωτέρω δύο συγγράμματα πωλοῦνται εις τὰ βιβλιοπωλεῖα Δημητράκου, Ἐλευθεροδάκη, Κολλάρου, Σιδέρη, Σαλιβέρου, Δεπάστα κ.λ.π. και εις Πειραιά, εις τὰ βιβλιοπωλεῖα Βαρβαρέσου, Σπυράκου, Σμυρλή, Σκια και Ἡλιάδου—Σόμου πρὸς δρχ. 25 ἑκαστον. Ἐπαρχίαι δρχ. 40. Ἐξωτερικὸν Σελίνια 3 ἢ ἰσοτίμων. Γράψατε εις τοὺς ἐκδότας: Ψυχολογικὸν καὶ Ἰνστιτοῦτον Ἑλλάδος ὁδὸς Σανταρόζα, ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ.

ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. ΚΟΥΖΗΣ

ΕΔΡΑ - ΑΘΗΝΑΙ
ΜΕ ΓΑΓΚΟΣΜΙΟΝ
ΔΙΑΚΛΑΔΩΣΙΝ
ΜΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΥΡΟΣ
ΜΕ ΑΝΕΠΙΛΗΠΤΟΝ
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΝ ΤΩΝ
ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ

Ο ΠΕΛΟΡΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΒΡΑΧΟΣ
Ο ΑΚΛΟΝΗΤΟΣ ΑΠΟ ΠΑΣΑΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΝ ΘΥΕΛΛΑΝ
ΜΕ ΕΘΝΙΚΩΤΑΤΗΝ ΤΗΝ ΒΑΣΙΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ
ΕΙΣ ΟΝ, ΩΣ ΕΙΣ ΑΣΚΥΡΑΝ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΡΕΧΟΥΝ ΤΟ
ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΧΩΡΑ ΕΙΣ ΠΑΣΑΝ ΔΥΣΧΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΣΤΙΓΜΗΝ

